

İngiliz tayyareleri dün de Alman tayyare üslerini bombardıman ederek hasara uğrattılar

AKŞAM

Amerika Harbiye Nazırı, Amerikanın büyük bir ordu teşkil etmesine lüzum görüyor

Sene 22 — No. 7735 — Fıatı her yerde 5 kuruş

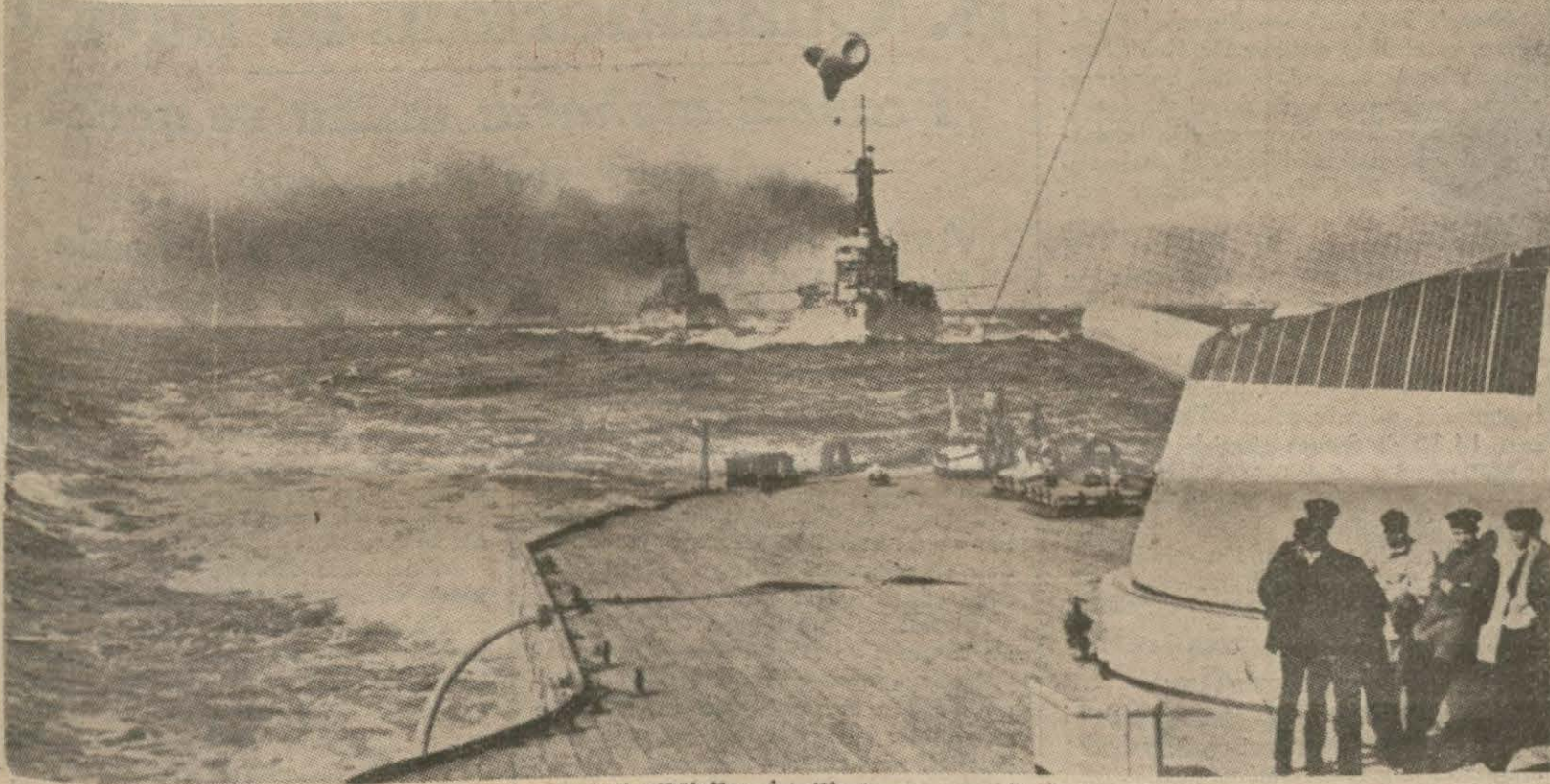
CUMARTESİ 4 Mayıs 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Akdenizde Müttefik filo ve tayyareleri hazır vaziyette

Yugoslavya ve Mısırdaki müdafaa tedbirleri alınıyor
Cenovada bulunan İngiliz vapurlarına derhal hareket etmeleri bildirildi

Amerika bugünkü vaziyet devam ederse bazı emniyet tedbirleri alacağını İtalyaya haber verdi

Şarkı Akdenize geçtiği bildirilen İngiliz harp gemilerinden bir kısmı

Kanla ve Demirle

«Büyük Britanya imparatorluğu ve onun mahut Teşkilâtı esası... Almanyanın istikbal için nasyonal - sosyalizmin hazırlaması lazım gelen nümune bu mudur? Asla!... Britanya imparatorluğu tefessüh ve çöküntünün bütün alâmetlerini belirtiyor. Zira bu memleketin hiç bir tarafında artık kudret iradesi kalmamıştır. Yumruk kuvvetle tahakküm etmek cesareti kalmayınca ve kumanda edemeyecek kadar çok insani hisler galebe çalınca, artık çekilmek zamanı gelmiş demektir. İngiltere insanîyet-perver yumuşaklığına pişman olacaktır. Bu yumuşaklık, onun imparatorluğuna malolacaktır. Esasen pek mümkündür ki ihtiyarlanmış bir devlet, hakiki bir hükümetten mahrum olarak dahi, gene birkaç on seneler sürünerek yaşasın. Fakat yeni bir imparatorluk ancak kan içinde ve kılıçla, en sert iradenin ve en haşın kuvvetin tazyiki altında doğabilecek tir...

Tahrir edilmez bağları olan yeni bir imparatorluğun çelik nüvesini kuracağım. Avusturya, Bohemya, Moravya, Polonyanın garbı! Çatlaksız, kırılmaz, serbest ekalliyetleri olmayan yüz milyon insanlık bir kitle!... İşte hâkimiyetimin sağlam temeli... Bu kitle etrafında evvelâ bir Şarkı Avrupa konfederasyonu: Polonya, Baltık devletleri, Macaristan, Balkan devletleri, Ukranya, Volga havalisi, Gürcüstan. Bir konfederasyon amma, buna dahil devletler Almanya ile aynı

Necmeddin Sadak
(Devamı 10 uncu sahifede)

Vaşington 3 — Amerika Hariciye müsteşarı B. Welles gazetecilere beyanatta bulunarak Amerikanın, tebaasını İtalyayı terketmeğe davet ettiğini, fakat Hariciye Nezaretinin buna hususi ehemmiyet vermediğini söylemiştir.

Washington 3 (A.A.) — Romadaki Birleşik Amerika elçisine, Mussolini

tarafından İtalyanın şimdiki halde harbe girmeye niyeti olmadığına dair vaki olan beyanatın muslihane ifadesi hakkındaki haberleri teyit eder yolu, prens Colonnadan teminat alıp almadığı sualine, Roosevelt, Birleşik Amerika hükümetinin, sulh davası

(Devamı 10 uncu sahifede)

İngiliz ve Fransız filoları İskenderiye limanında

İskenderiye 3 — İngiliz Başvekili tarafından İskenderiye'ye doğru ilerlemekte olduğu bildirilen İngiliz ve Fransız kruvazörlerle tayyarelerden mürekkep filolar bugün öğleden sonra İskenderiye limanına muvasalat etmişlerdir.

Alman - İsviçre hududunda

Kuvvetli tahkimat yapıldığı ve bazı sınıfların silâh altına çağırıldığı bildiriliyor

Bern 3 (A.A.) — Baslar Nachrichten gazetesi, Bâle'e 15 kilometre mesafede kâin müstahkem İstein mintakasında gece gündüz tahkimat yapılmakta olduğunu yazmaktadır. Geceleri kuvvetli projektörlerin ışığı altında çalışılmaktadır.

Bern 3 (A.A.) — Federal konsey, general Quisanın teklifi üzerine, 14 mayısta ağır topçu ve sahra topçusu bölükleriyle köprücük bölüklerinden bazılarını silâh altına çağırma kararı almıştır.

18 mayısta da diğer bazı sınıflar silâh altına çağırılacaktır. Genel kurmay, bu kararın, halihazırda silâh altında bulunan kuvvetleri tazelemeğe matuf olduğunu söylemektedir.

Garp cephesinde vaziyet

Paris 3 (A.A.) — 3 mayıs akşam tebliği: Bugün, Vosgeslerin garp mintakasında, tarafımızdan topçu ateşi açılmıştır.

Dikkatler:

Silâh taşımak cürmü

Bacak kadar bir vatandaş silâhı çekip cinayet işlemiş... Bu gibi haberleri gazetelerde okuyor yahut kulaktan işitiyoruz.

Evvelâ çocukta silâh ne geziyor? Mürebbi ve ebeveyn buna nasıl imkân veriyor? Bu, önlenmesi pek kolay olan bir şey değil midir?...

İkincisi de, değil küçükler, hattâ büyükler bile müsaadesiz bıçak - tabanca taşıyamamalıdır. Böylelikle bir çok cürümlerin önüne geçilecektir. İngiltere gibi bir memlekette müsaadesiz silâh taşımamanın cezası iki sene kürek olduğu halde bizde 5 liradan itibaren para cezası, silâhın müsadere-sidir. Ve acaba yılda kaç kere kaç adam bu cezaya çarptır.

Her halde kimlerde silâh olduğunu, kimin silâh taşıyabileceğini tesbit etmeli; kayıtsız ve müsaadesiz silâh bulunduranları büyük mesuliyetlere çarpmalıdır.

B. Gafenco diyor ki...

“Akdeniz ve Balkan sulhü birbirine bağlıdır,,

“Bunlardan biri bozulursa diğeri de bozulur. Balkan milletlerinin mukadderatı müşterektir.,,

Madrid 3 (A.A.) — Bükreşte İspanyol ajansının muhabirine beyanatta bulunan B. Gafenco, şöyle demiştir:

Tuna ve Balkan sulhü, sıkı sıkıya Akdeniz sulhüne bağlıdır ve bu sulhlerden herhangi birini, diğerini ihlâl etmeksizin bozmağa imkân yoktur. Bugün cenubi Avrupa milletlerinin mukadderatı müşterektir. Bu milletlerin mazideki tecrübeleri, kendilerine aynı nizam ve hürriyet arzusunu telkin etmiştir.

Eski Rumen Başvekilinin bir makalesi

Bürüksel, 3 — Sabık Romanya Başvekili B. Yorga Belçikada çıkan Flambeau mecmuasında yazdığı bir makalede Avrupada iki zümre mevcut olduğunu ve namuslu olmak için bu iki zümreden birine girmek lazım geldiğini beyan ediyor.

B. Yorga, Romanyanın istilâ acılarına uğradığı zaman bulunduğu zümre, yani müttefikler tarafı olduğunu ilâve ediyor.

Asılsız haberler

Bükreş 3 — Kral Karola karşı bir suikast meydana çıkarıldığı ve bazı tevkifler yapıldığı hakkındaki haber resmen tekzip edilmiştir. Kralın bugünlerde Yugoslav kral naibi ile görüştüğü hakkındaki haber de tekzip edilmiştir. Suikast haberini çıkaranlar araştırılmaktadır.

Balkanlara taarruz olursa

Londra 3 — İngiltere Akdeniz ve Balkanlarda vaziyeti dikkatle takip etmektedir. Bir Balkan memleketine taarruz olursa harbin çok genişleyeceği ve şimdiden tahmin edilemeyen âkabetler doğuracağı bildirilmektedir.

İngiliz ve Fransız kıtaatı Namsostan da çekildi

Norveçteki Alman kuvvetlerinin 150 bin kişi olduğu haber veriliyor

Norveçte vaziyetin müttefikler lehine olduğu, şimdi Almanyaya demir madeni gidecek deniz yolunun kapatılmasına başlandığı bildiriliyor

Stokholm 3 — Buraya gelen haberlere göre İngiliz ve Fransız kıtaatı Namsosu da tahliye etmiştir. Buradaki kıtaat vapurlara binmişlerdir.

İngiliz tayyareleri dün bütün gün, Andalsnes den hareket eden İngiliz kıtalarını taşıyan gemiler kafilisini Alman hava kuvvetlerinin hücumlarına karşı muhafaza için kullanılmıştır.

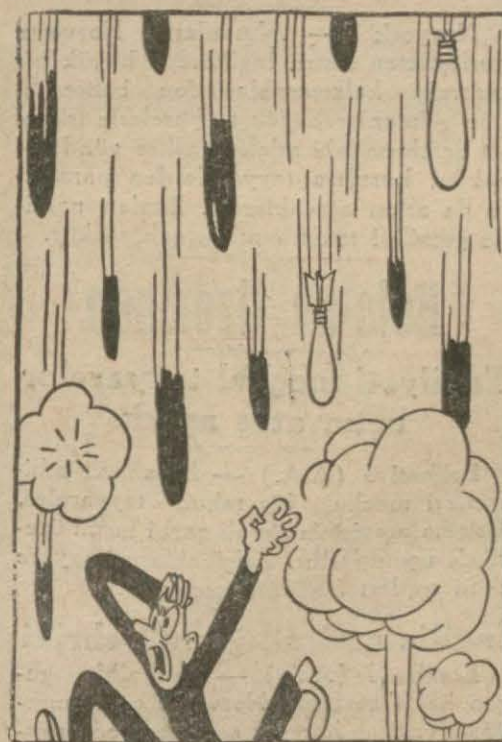
Narvikten alınan haberlere göre Narvik ile İsveç hududu arasındaki şimendifer hattı tamamen tahrip edilmiştir. Bu hat üzerinde birçok büyük tünel ve köprüler bulunmaktadır. Almanyaya

nın artık bu yol ile demir almasına imkân kalmadığı bildirilmektedir. Diğer taraftan Almanyanın bu havaliden selüloz alması da imkânsız bir hale gelmiştir.

Norveç karargâhı başka yere nakledildi

Londra 3 (A.A.) — Cenupta harekâtı idare etmekte olan Norveç kuvvetleri başkumandanı, karargâhını başka bir mntakaya nakletmiştir.

(Devamı 10 uncu sahifede)

(Amerikanın tayyare ticareti yüzde 225 arttı) —Gazetelerden—

Avrupada!...

Hava tehlikesi:

Amerikada!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

İskenderiyeye bir filo daha gidiyor, Maltada geceleri ışıklar söndürülüyor

İtalyanın Onikiada'ya 50,000 askerle on beş tahtelbahir gönderdiği Atinadan bildiriliyor

Paris 4 — Dün İskenderiyeye varan İngiliz - Fransız saffi harp gemilerinden başka mezkûr limana kruvazörler filosunun da gelmesi bekleniyor. Dün gecedan itibaren Malta adasında ışıklar söndürülmesine başlanmıştır. Işık söndürme ameliyesine işleri ahire kadar devam edilecektir.

İskenderiye 4 — Akdeniz İngiliz - Fransız filosu, bugün Maltadan daha kuvvetli ve daha emin stratejik bir mevki işgal ediyor. Filo tamamen hazır bir vaziyettedir. Hava kuvvetleri

de hazır bulunuyorlar. Orduda mezuniyetler kaldırılmıştır. Çöl mıntakasının kontrolü şiddetlendirilmiştir.

İtalyadaki Amerikalılara hareket emri verilmedi

Vaşington 4 — Amerika hariciye müsteşarı B. Welles, Romadaki Amerika sefirinin Mussolini ve Kont Ciano ile yaptığı mülahatların mübalağalı bir surette gazetelere aksettığını ve İtalyadaki Amerikan tebaasına oradan ayrılmak için henüz bir emir verilmemiş olduğunu beyan etmiştir.

Sigorta ücretleri arttırıldı

Amsterdam 4 — Akdenizdeki gergin vaziyet üzerine Hollanda sigorta kumpanyaları, Akdenize ve Karadenize gidecek vapurların sigorta tarifelerini yüzde bir arttırmışlardır.

On iki adada İtalyan tahşidatı

Londra 4 — İtalyanın on iki adada asker ve harp gemileri tahşid ettiği haber verilmektedir. Atinadaki siyasi mahafîle göre İtalya on iki adaya 50 bin asker ve 15 tahtelbahir göndermiştir.

Başvekil

Kemahta yeni şehrin kurulacağı yeri tedkik etti

Kemah 3 (A.A.) — Bu sabah şehrimize gelen Başvekilimiz Dr. Refik Saydam, vilayeti, tümeni, partiyi, belediye ziyaret ettikten sonra yıkılan şehri gezmişler, muvakkat ikametgâhlara çarşısı görerek halkın dileklerini dinlemişler ve valiyi icap eden direktifleri vermişlerdir.

Bilâhare Başvekilimiz evvelce yeni şehrin kurulacağı yer için tekliflerde bulunan fen heyetinin şehir inşasına elverişli arazi olarak tavsiye ettikleri sahaya otomobillerle giderek tetkikatta bulunmuşlar ve avdelerinde, Kızılay seyyar hastanesini görmüşlerdir. Başvekilimiz saat 14.30 da Sivas'a gitmişlerdir.

Malatya 3 — Şehrimizde bulunan İktisad Vekili, mensucat fabrikasından tetkikatta bulunduktan sonra dün saat 16.30 da Ankara'ya hareket etmiştir.

Reisicumhurumuzla Yugoslav kral naibi arasında teati edilen telgraflar

Ankara 3 (A.A.) — Yugoslav naibi prens Paul'un yıldönümü münasebetile aşağıdaki telgraflar teati edilmiştir.

Altes Prens Paul Karageorgeviç Yugoslav naibi

Belgrad Alteslerinin yıldönümü münasebetile kendilerine hararetili tebriklerimi ve şahsi saadeterile sarayının refahı hakkındaki samimi temennilerimi bildirmek benim için büyük bir memnuniyeti muciptir.

İsmet İnönü EKSELÂNS İSMET İNÖNÜ REİSİCÜMHUR

Ankara Ekselânslarının iyi temennileri beni hassaten mütehasis etmiştir ve kendilerinden müheyyic minnettarlığımı kabul etmelerini rica ederim.

Paul

Dil, tarih ve coğrafya fakültesi

Mezun olan 72 talebenin tayinleri yapıldı

Ankara 3 (A.A.) — Maarif Vekilinden bildiriliyor: 936 ikincikânununda tesis edilmiş olan dil, tarih ve coğrafya fakültesinde türkoloji, sümeroloji, akadistik, hititoloji, samî diller, sinoloji, hindoloji, hungaroloji, coğrafya, genel filoloji, arkeoloji, antropoloji, klâsik dil filolojileri, ingiliz, alman ve fransız dil ve filolojileri, arapça ve farsça kürsülerinde tedrisat yapıldığı gibi 939 - 940 yılında felsefe şubesi tesis edilerek müessesenin teşkilâtı tamamlanmıştır. Bu ders yılının kış sömestri sonunda 44 ü erkek olmak üzere 72 talebe mezun olmuştur. Bunlar arasında mecburi hizmetle mükellef kırk altı gençten on beşi ilmi yardımcı olarak Ankara fakültesine, biri İstanbul üniversitesine, on biri müzelerle ve yirmisi kura çekilerek orta öğretim müesseselerine öğretmen olarak tayin olunmuşlardır.

Dün öğleden evvel fakültenin taşındığı yeni binasına gelen Maarif Vekilimiz Hasan - Ali Yücel mezun olan bu gençlerle görüşmüş, memleketin irfan hayatında kendilerinden beklenen hizmetleri hatırlatarak Ankara dil, tarih ve coğrafya fakültesinin ilk ve genç mezunlarını tebrik etmiştir. Onlara muvaffakiyet temennilerinde bulunmuştur.

İngiliz tayyareleri büyük faaliyet gösteriyor

Stavanger 24 saat içinde 6 defa bombardıman edildi, yangınlar çıktı

Londra 3 — Hava nezaretinin tebliğine göre Norveçte Almanların elinde bulunan Stavanger hava üssüne son 24 saat zarfında beş defa hücum edilmiştir. Bu hücumların bir kısmı gündüz yapılmıştır. Atılan bombalar müthiş tahribata sebep olmuştur. Gece ağır bombardıman tayyareleri tarafından altıncı bir hücum yapılmış hava meydanına, bu civarda Alman tayyarelerinin saklandıkları ormana yangın bombaları atılmıştır. Birçok yangınlar çıkmış, Almanlar büyük zayıyata uğramıştır. Messerschmidt 110 sistemi son sistem bir Alman avcı tayyaresi tayyarelerimize taarruza kalkışmışsa da kaçırılmıştır.

Yine son 24 saat içinde Oslo civarındaki Fornbek ve Danimarkada Alborg hava meydanları da bombardıman edilmiştir. İngiliz tayyareleri zayıyata uğramadan üslerine dönmüşlerdir.

Londra 3 — Hava nezaretinin tebliğine göre Almanların Danimarkadaki Ry hava meydanı iki defa muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir. Norveç yapılan akınlara iştirak eden birçok tayyareler buradan hareket ediyorlardı. 3

noktada yangın çıkmış, burada bulunan 20 tayyare harap olmuştur.

Donanmanın tahrip ettiği Alman tayyareleri

Londra 3 — Bahriye nezaretinin tebliğine göre, 24 nisan'danberi donanma 20 Alman tayyaresini tahrip etmiş, bir çok tayyareleri mühim hasara uğratmıştır. 2 Alman sarnıçlı vapuru batırılmıştır. Almanların İngiliz donanmasının uğradığı zayıyat hakkında verdikleri rakamlar resmen tekip edilmektedir. İngiliz donanmasının zayıyatı dün Başvekilin Avam kamarasında verdiği miktardan ibaretir ve Alman donanmasına nisbetle pek azdır.

Alman tayyarelerinin bombardımanı

Paris 3 — Norveçten alınan haberlere göre, Almanlar, münakale yollarını ve Andalsnes, Molde ve Namsos limanlarını bombardıman etmişlerdir. İngiliz tayyareleri de Stavanger, Oslo ve Aalborg hava meydanlarını bombardıman etmişlerdir.

B. Chamberlain'in nutku

Fransız mahafili nutku ve açık sözleri iyi karşıladı

Avam kamarası âzası salı günkü içtimada İngiliz hükûmetine mühim sualler soracaklar

Paris 3 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Chamberlain'in Avam kamarasındaki beyanatı Pariste hayranlık hissiyle karşılanmış ve İngiliz Başvekilinin dürist hattı hareketi fevkalâde takdir edilmiştir.

Norveç tebliğlerindeki sarahatlar, harbin azamî enerji ile devamı lüzumuna dair olan kanaati takviye etmektedir. Elde edilen netice şudur: Müttefikler Almanya'ya Narvik yolunu kesmeğe ve Alman donanmasını zayıflatmağa muvaffak olmuşlardır. Müttefikler için asıl olan tam zaferdir ve müttefikler bitmemiş olan Norveç mücadelesini, neticesinde kimsenin şüphesi olmayan hudutsuz surette daha geniş bir mücadelenin vechelerinden ancak biri olarak telâkki etmektedirler.

Nevyorktan gelen haberler

Nevyork 3 — Londradan alınan haberlere göre, Başvekil B. Chamberlainin gelecek salı günü Avam kamarasında yapılacak müzakereye sansasyonel beyanatta bulunması bekleniyor. Kabinenin vaziyeti o güne kadar gelecek haberlerle alakadar görülmektedir.

Londra 3 Başvekil bugün muhalefet reislerini kabul ederek görüşmüştür.

Salı günkü içtimaa büyük ehemmiyet veriliyor

Londra 3 (A.A.) — Reuterin diplomatik muhabiri bildiriyor: Hafta tatili esnasında parlamento vaziyetinde bazı

değişiklikler olması pek muhtemeldir. Avam kamarası azası, önümüzdeki salı celsesini alâka ile bekleyeceklerdir. Salı günü Avam kamarasında vuku bulacak müzakereler, hükûmetin Norveç istilasından evvel ve sonraki siyasatının, inceden inceleye tetkike tabi tutulacağı muhakkaktır.

Münekkitler, Norveçin istilâdan evvel aldığı ve müttefiklerin de riyaset ettiği tam bitaraflık hattı hareketinin, seferi heyetin Norveç çabuk çıkmasına ciddi bir engel teşkil etmiş olduğunu kabul etmektedirler. Fakat münekkitlerin ekserisi şuna kana bulunmaktadırlar ki, vaziyet Norveçte ciddi bir mahiyet aldığı zaman, seferi heyet kitalarını ve Finlandiyaya asker göndermek için hazırlanmış olan nakliye gemileri dağıtılmış bulunuyordu. Pek muhtemel olarak bu mesele, salı günü hükûmetin cevap vereceği suallerin en mühimlerinden birini teşkil edecektir.

Sir John Simon'un beyanatı

Londra 3 — Sir John Simon bu akşam, nasyonal liberal partinin bir içtimasında, Norveçten İngiliz kıtaatının çekilmesi meselesine dair şu sözleri söylemiştir:

Katiyen eminim ki, halk, vaziyeti heyeti umumiyesile anladığı zaman, bu hareketin en iyi mütalâalara istinaden ve makul surette kararlaştırıldığını görecektir. Zafer güneşi doğuncaya kadar kararımızda ısrar edeceğiz.

İngiltereye gidecek heyet

Salı akşamı İstanbuldan hareket ediyor

İngiliz matbuatı ve hariciye erkânile temasta bulunmak ve bazı müesseseleri ziyaret etmek üzere İngiltere tarafından vakit olan davet üzerine bir heyetin İngiltereye gideceği yazılmıştır.

Heyet başmuharrirlerimizden B. Hüseyin Cahid Yalçın riyaseti altında Fahri Rifki Atay, Yunus Nadi, Asım Us, Necmeddin Sadak, Ahmed Şükrü Esmer, İzmirden Şevket Bilgin, Adanadan Nevzat Güven, mebuslarımızdan general Naci Tınaz, general Refet Bele, amiral Fahri, ajans umum müdürü Muvaffak Menemencioglu, Başvekilat matbuat bürosu umumî kâtipi Selim Rauf, matbuat müdüriyeti matbuat müşaviri Seipten mürekkeptir. Salı günü Londra'ya hareket edecektir.

Alman ordusundan iki zabıt Belçika'ya teslim oldu

Brüksel 3 (A.A.) — Alman ordusundan iki Südet küçük zabiti, Eupen civarında hududu geçerek Belçika makamlarına teslim olmuşlardır. Bu iki Südet küçük zabiti, Alman rejimine alışmadıklarını bildirmişlerdir.

Bükreşte gizli nazi teşkilâtı

Romanya 240 nazinin daha ikamet tezkerelerini ellerinden aldı

Bükreş 3 (A.A.) — Romanya gizli zabıtası, vücudu arzu edilmeyen yabancılara şiddetle takib etmektedir. 240 nazinin, ikamet tezkereleri ellerinden alınmıştır. Fazla miktarda Almanın yaşamakta olduğu Silui'de, bir çok nazi, Alman seyyahlarını evlerine kabul ettiklerinden dolayı tevkif edilmiştir. Ve bu seyyahlar hakikatte, Alman Kurmay subaylardır. Bunlar hudut haricine çıkarılmışlardır.

Emniyet memurlarının, Bükreş içinde, casuslukla meşgul bir gizli nazi teşkilâtı meydana çıkardıkları söyleniyor.

Dikilide zelzele

İzmir 3 (A.A.) — Dün sabah saat 4.50 de Dikilide altı saniye süren orta şiddette bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Münferid Norveç kuvvetleri mukavemet ediyor

Norveç hükûmetinin Almanlarla mütareke ve sulh müzakerelerine giriştiği tekzip ediliyor

Paris 4 — Norveçten gelen haberlere göre münferid Norveç kuvvetleri, Almanlara karşı şiddetli bir mukavemet göstermeğe devam ediyorlar. Ezcümle Osterdal vadisinden ilerilemekte olan 400 neferlik bir Alman müfrezesine 150 Norveç askeri hücum etmişler ve Alman müfrezesini mağlûp etmişlerdir. Almanlar muharebe meydanında birçok maktul ve 20 yaralı bırakmışlardır. Norveçlilerin eline birçok ganimet geçmiştir. Norveç başkumandanile erkânıharbiyesi 1 mayısta, bir semti meçhule müteveccihen vapurla hareket ettiğinden Alman kumandanlığıle mütareke müzakerelerine giriştiğine dair Berlinden uçurulan haberler tekzip edilmektedir.

Norveç hükûmetinin Almanya ile mütareke ve sulh müzakerelerine giriştiğine dair dolaşan rivayetler, Stokholm Norveç sefaretî ve Berlin mahafili tarafından tekzip edilmektedir.

Borkum'da hava muharebesi

Bir Alman tayyaresi düşürüldü, İngiliz sahillerinden şiddetli top sesleri işitildi

Londra 4 — Hava nezaretinin tebliğine göre Borkum Alman hava üssü üzerinde bir İngiliz tayyaresi ile üç Alman tayyaresi arasında bir hava muharebesi vuku bulmuştur. İngiliz tayyaresi, Alman tayyarelerinden birini düşürmüş, diğer iki Alman tayyaresi muharebeyi terk ederek kaçmışlardır. İngiliz tayyaresi mitralyözünün ölmesine ve pilot ile seyrüsefer zabitanın yaralanmasına rağmen salimen üssüne dönmüştür.

Londra 4 — Dün gece İngilterenin cenubu şarki sahillerinden şiddetli top sesleri işitilmiş, İngiliz avcı tayyareleri derhal havalanmışlardır. Alman tayyarelerinin İngiliz sahillerine yaklaşmak istedikleri zannedilmektedir. Bu hususta fazla tafsilât alınmamıştır.

Rumen ticaret müsteşarı Moskovaya gidecek

Paris 4 — Bükreşten bildirildiğine göre Rumen ticaret müsteşarı Moskovaya giderek Sovyet hükûmetile müzakereye girecektir. Sovyet Rusya, Romanya'ya pamuk ihrac etmek ve Romanya ile ticari münasebetlerini inkişaf ettirmek arzusunadadır.

İngiltere - Sovyetler

Ticarî müzakere hakkında avam kamarasında bir müzakere

Londra 3 (A.A.) — Avam kamarasında Atlee'nin bir sualine cevap veren B. Butler, şu beyanatta bulunmuştur:

Sovyet hükûmetinin İngiltere ile ticaret anlaşması hakkındaki cevabı gelmiştir. Fakat bu cevapta Sovyetler Birliğinin umumî hattı hareketini bildiren hiç bir teklif mevcut değildir. Cevap, harbin doğurduğu vaziyeti hesaba katan bir anlaşmaya varılıp varılmayacağı anlaşılmak üzere itina-lı bir tedkike tabi tutulmaktadır.

Amerikada ihtiyat altın

Londra 3 — Amerika Hariciye Nazırı beyanatta bulunarak demiştir ki:

— Amerikada ihtiyat altın 18 milyar 600 milyondur. Bu 300 milyar frank demektir. Bu altın harpten sonra tahribatın tamirinde kullanılabilir.

Almanların İngiltereye havadan taarruzu

Tayyarelerle asker sevk edceklerinden bahsolunuyor

Nevyork 3 — Almanların Norveçte yerleştikten sonra İngiltereye büyük bir taarruza kalkışacaklarından bahsediliyor. Almanlar büyük tayyarelerle lokoçya uçaklardaki adalara asker gönderecekler, buralara tayyarelerden paraşütlerle de asker atacaktırlar. Bunları nakliye gemileri takip etmeğe çalışacaktır.

Belçika üzerinde

Tabiiyeti meçhul tayyareler uçu, ateş açıldı

Brüksel 3 (A.A.) — Bu sabah tabiiyetleri meçhul bir takım tayyareler, Belçika arazisinin şimali garbi kısmı üzerinde uçmuşlardır. Belçikalıların tayyare dafii topları faaliyete geçmiştir.

İngiliz amirallığının tebriki

Londra 3 (A.A.) — Amirallık, geçen hafta zarfında Norveçte geniş mikyasta yapılan hareket esnasında çok parlak muvaffakiyetler elde eden İngiliz, donanması ve hava ordusu subaylarıyla efradını, bugün nesredilen bir tebliğde tebrik etmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Kültüre dayanan
milliyetçilik

Ankara'da Bendderesi, Mermer-
çeşme sokağında 423 numarada
oturan ve bana mektub gönderen gi-
yabi dostum bay Mehmed Kırıl'a!

Hakkımdaki teveccühlerinize çok te-
şekkür ederim. Fakat, «Yeni Sabah»
gazetesinin «Türklerin ecnebilerle
evlenmesi doğru mudur?» tarzındaki
sualine verdiğim cevabı yanlış tefsir
ettiğinizi anlıyorum.

Dünyamızın esas şudur: Medenî
kanunumuz, feridelerimizi hareketlerin-
de serbes bırakıyor ve bu kanun, bize
şimdiki milliyetçi rejimin yadigarıdır;
Atatürk devrinin bir hukuk âbide-
sidir. Fakat tabiatı, umuma tavsiye
edeceğimiz izdivaçlar, gene de kendi
milletimiz arasındaki birleşmelerdir.
«Dini dinine, dili diline» den ec-
dad saadet bulmuş ve bu formülü
darbimeselleştirmiştir.

Buna rağmen Kanunu Medenî'ye
zıd cereyanlar, bizi ya mazideki şekle,
yahut da hiç taraftar olmadığımız
nazı ırkçılığa sevkeder. Her iki sık-
ka da taraftar olamayız. Türk milleti
gibi büyük milletler, hariçten kendile-
rine giren unsurları benimsemek
kudretindedirler. Tarihte pek çok
kimseleri kendimize maledip onlar-
dan büyük istifadeler ettik.

Başka büyük milletler de dikkate
pek sayan temsil kabiliyeti göstermiş-
lerdir. Meselâ son günlerde yüzüncü
yıldönümü tesid edilen büyük fransız
edibi Emile Zola'nın babası İtalyan,
anası Fransız olduğu halde Zola, birin-
ci sınıf bir fransız münevverli olmuş,
evsıfını hazzettiği Fransızların ifti-
harına vesile teşkil etmiştir.

Şimdiki milletlerin terkinde ırk
unsuru elbet mühimdir. Fakat kül-
türü birinci mevki kazarıyor. Bu se-
beplerdir ki, Halk Partisi, altı ok rem-
zinden bir tanesini, «milliyetçilik»
diye seçmiştir; «ırkçılık» diye değil.

Fransız vatanperverleri arasında
ırkan Cermenler, alman vatanperver-
leri arasında da temessül etmiş Fransız-
lar bulunduğunu unutmayın. Esasen
isimlerinden bile, bu, bellidir.

Sizi tekrar, Türk tarihinin misalle-
rine sevk edeyim: Başka camialardan
alıp, bir takım şahısları, evlâdları ve
torunlarıyla birlikte «bizden» yaptığ-
mız, sık sık vakidir. Fakat başka ca-
mialara kapıyı açtığımız ve elden kaçır-
dığımız şahıslar ve evlâd ve ahfadı
pek akla gelmiyor.

Bu gibi vaziyetler üzerinde zihin
yoran bir münevverimiz bahsi geçen
ankete cevabımı okumuş; şöyle dedi:

— Vaktile Bingazi'de zabıttım.
Hemşiremi orada bir Arapla evlendirdim.
Zevci vefat etmiş. İki çocuğıle
birlikte dul kaldı. Onları buraya ge-
tirmeyecek miydin? Yüzüstü mü bira-
kacaktım? Getirttim. Çocuklar temes-
sül ettiler, ediyorlar. Bunlar, artık Arap
değildirler; semit ırkından sayılmazlar.
Yarım kan diye de damgalana-
mazlar. Irkçılık nazariyesini güden
diyarlarda ise, âme huzurunda böy-
leleri hacalette kalırlar. Bizim geniş
ve âlencab içtimai mezhebimiz bu
yavruları Türk bilir ve onlara her tür-
lü hukuku verir. Elverir ki, kültür ci-
hetile Türk olsunlar, bize benzesin-
ler... Bu yüksek, an'anevi usulden —
şu veya bu yabancı milleti taklide
yeltener — ayrılmamalıyız...

Ve ilâve etti:
— Türk'lüğe uzak kalması icap eden,

ŞEHİR HABERLERİ

İsimleri değiştirilen sokaklar

Fakir sokağı Ataman, Şebek sokağı Kaplan,
Maymun sokağı da Ceylân oldu

İstanbul umumî meclisi dün Vali ve Be-
lediye Reisi Dr. Lütfi Kırdarın reisliği al-
tında toplanmıştır. Üsküdar ve Kadıköy
semtlerine aid nâzım plânın tedkikine
dair müteahhas B. Prost'un raporu nafia
ve mülkiye encümenlerine havale, 1111
sayılı kanuna göre bazı müesseselerdeki
işçilerin tecili hakkındaki mazbatalarla
Heybelladada İsmetpaşa caddesinde Ab-
baspaşa köskü civarının ifrazına dair
mazbata da kabul edilmiştir.

Bundan sonra Beyoğlunda Kalyoncukul-
luğunda (Fakir), (Maymun), (Şebek) isim-
leriyle anılan üç sokak isminin değiştiril-
rek Fakir sokağı isminin Ataman, Şebek
sokağı isminin Kaplan, Maymun sokağının
Ceylân olarak anılması hakkındaki mülki-

ye encümeni mazbatası okundu. Bunun
üzerine B. Kâzım Şinasi Dersan söz ala-
rak dedi ki:

— Vakıa eskilerine nazaran bunlar da-
ha muvafıktır. Fakat memleketin ilmine,
edebiyatına, tarihine, sıhhatine büyük hiz-
metler ifa etmiş fakat hayatta olmayan
zevatin isimleri bu sokaklara verilemez
mi? Meselâ geçenlerde vefat eden ve ce-
nazesini herkesin büyük bir hürmetle teş-
yi ettiği profesör Besim Ömer hatırıma
geldi. Bu suretle bu gibi meşahirin üç
isim bulunursa pek yerinde olur.

Encümen mazbata muharriri B. Macid
Oktar, isimleri değiştirilen bu sokakların
alelâde sokaklar olduklarını ve bu gibi
zevatin isimlerini verebilmek üzere daha

mühim sokaklar intihab etmek lâzım gel-
diğini söyledi. İleride meşhurlara aid isim-
lerin daha mühim sokaklara verilmesi kay-
dile mazbata kabul edildi.

Kadıköyünde bazı mahallelerin birleşti-
rilmesi ve birleştirilen mahalle isimlerinin
değiştirilmesi hakkındaki teklif üzerine
mülkiye encümeni mazbatası okundu. En-
cümen, bu mahallelerin birleştirilmesine
fakat isimlerinin değiştirilmesini tapu,
nüfus sicillerine göre doğru görmüyordu.
Bu mazbata da kabul edilmiştir.

Bunu müteakib Belediye zabıtası tali-
matnamesinin ekmeclere ve fırınlara aid
kısımları okunarak kabul edilmiştir. Meclis,
salı günü toplanacaktır.

Bakırköyde sayım

Yarın sekizde başlanacak,
kısa bir zamanda bitecek

Yarınki pazar günü Bakırköyde yapıla-
cak sayım için hazırlıklar bitmiştir. Vali
muavini B. Haluk Pepeyi bu hususta bir
muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:
«Sayım pazar günü tam saat sekizde
başlayacaktır. Sayımın bittiği fabrika dü-
düğü ile ilân edilinceye kadar hiç bir kimse
bulunduğu yerden dışarı çıkmayacağı gibi
İstanbul cihetinden banlıyo trenine bin-
miş olanlar da sayım neticesine kadar
vardıkları istasyonda bekleyeceklerdir. Bu
itibarla halkın yiyecek ihtiyacını yarından
(bugünden) temini lâzımdır. Ancak sayımın
kısa bir zamanda bitmesi için lâzım
gelen hazırlıklar yapıldığından fazla ih-
tiyat ve telaşla lüzum yoktur. Ölüm ve do-
ğum gibi âcil vaziyetler için dairede nö-
betçi ebe ve doktor bulundurulacağından
ihtiyaç halinde evinin önünden geçen me-
mura bu hususun haber verilmesi veya
telefon edilmesi icab eder.

Sayımın pek kısa bir zaman zarfında
yapılabilmesi, halkın evine gelecek sayım
memuruna kolaylık göstermesiyle mümkündür.
Üçüncü sayım devresini geçiren sa-
yın Bakırköy halkına sayım talimatname-
sine riayetsizlikten doğacak mesuliyetten
bahse lüzum görmüyorum. Harici azada
bulunan Bakırköylülerin bugünden evine
dönmelerini ve başka bir kazaya ayrılma-
malarını rica ederim.»

Mevkufların nakli için bir
kamyon daha alınacak

Haber aldığımız nazaran tevkifhane ile
adliye arasında mevkufların nakledilmesi
için bir kapalı kamyon daha alınmasına
karar verilmiştir. Bu suretle mevkufların
nakli iki kamyonla yapılacak ve mazmun-
lar elleri kellepçeli olarak açıkta götürül-
meyeceklerdir.

Taksim gazinosu

Taksim Belediye gazinosunun bir Rumen
müteahhide kiralandığını yazmıştık. Bu
vesile ile bir gazete, müteahhidin Taksim
gazinosunu kiralamak için diğer barlar-
daki ecnebi artistlerin çalıştırılmaması
şartını ileri sürdüğü için ecnebi bar ar-
tistlerinin faaliyetlerine nihayet verildiği-
ni yazıyordu. Dün Vali B. Lütfi Kırdar,
bu nesriyatın katiyen doğru olmadığını
söylemiştir.

Taksim gazinosunun alt katında da ay-
rıca bir bar kısmı bulunacaktır.

şu veya bu ferd değildir; bilhassa ve
bilhassa bu gibi sokma akıllardır. Bünyemize,
medenî kanunumuza âdetlerimize, ihtiyaçlarımıza uy-
mayan snob ve kulaktan dolma nazariye-
leri istemiyoruz.

Gıyabî dostum bay Mehmed Kırıl!
Bu satırlarla sizi düşüncelerimin doğ-
ruluğuna inandırabilirsem pek mem-
nun olacağım.

(Vâ - Nû)

Karilerimizin
mektuplarıCerrahpaşa hariciye
pavyonunun etrafı

Cerrahpaşa hastanesinde yeni harici-
ye pavyonu yapıldı. Burası pek
çok masraflara malolan pek modern
ve cidden iftihar edeceğimiz bir bina-
dır.

Fakat civarındaki küçük ve köhne
evler duruyor. Plân mucibince bunla-
rın kaldırılması lâzımdır ve kaldır-
mak da o kadar mühim değil: 2 - 3
bin liralık iş.

Hem sekalet meydan vermemek,
hem de ihtiyaca tekkabül ettiği için
bu zarurî iş biran evvel yapılmasını
dileriz.

Açık mektuplaşma

N. A. imzalı mektubun sahibine:
Gazetelerde, Anadolu ajansının işa-
reti olan (A.A.) remzinin başa ya-
hud sona konulması sırf gazeteyi çı-
karanların zevki meselesidir.

Demir stoku

Bu ayın beyannamesi pazar-
tesi akşamına kadar
verilecek

Demir stoku kararnameyi mucibince, bir
defa beyanname veren mükelleflerin ba-
dema, her ay beyanname vermeleri icab
etmektedir. Bu mühlet, mayısın 5 inci
pazar gününe isabet ettiğinden tacirlerin
6 mayıs pazarı akşamına kadar beyan-
name vermelerine müsaade edilmiştir. Di-
ğer taraftan demir ithalat birliği namına
Amerikaya ismarlanan demirlerden, bir
vapur daha limanımıza gelmek üzeredir.
Bu vapur, ay başında gelecektir. Bazı se-
beplerden dolayı, geminin ancak son gün-
lerde Akdenize girebildiği anlaşılmaktadır.
Vapur hamulesi, mayısın on beşine kadar
teslim alınabilmektedir. Diğer taraftan İn-
giltereye demir siparişi müzakerelerine
yeniden başlanacağı da haber verilmekte-
dir.

Romanya ile ticaret

Heyetin Bükreşe hareketi
gelecek haftaya kaldı

Dış ticaret dairesi reisinin idaresinde
bugün Bükreşe hareket etmesi mukarrer
olan ticaret heyetimiz, seyahatini tehir
etmiştir. Bu tehire sebep, heyet reisi bu-
lunan Bükreş büyük elçimiz B. Hamdullah
Suphi Tanrıöver'in dün şehrimize gelmiş
olmasıdır. B. Hamdullah Suphi, bu akşam
Ankara'ya gideceğinden Türkiye - Roma-
nya ticaret müzakerelerinde bulunacak he-
yetimiz de, ağıle ihtimal, sefir ile birlik-
te önümüzdeki hafta Bükreşe hareket ede-
cektir. Dış ticaret dairesi reisi B. Servet
Berkin, dün toprak mahsulleri İstanbul
şubesinde meşgul olmuş, burada bir çok
ihracat tacirlerini kabul etmiştir. B. Servet
bugün de, takas limitinde meşgul olacak-
tır.

İtalya ile ticaret

Romada bulunan standardizasyon mü-
dürü B. Faruğun memleketimize dönmek
üzere olduğu haber alınmıştır. B. Faruk,
Milano sergisini münasebetle İtalyaya gi-
mişti. Sergiden sonra Romada bazı ticari
temaslarda bulunmuş ve müzakereleri ne-
ticelendirmiştir.

Dün piyasaya gelen malûmata göre Tür-
kiye - İtalya arasında kararlaştırılan yeni
ticari esaslar, ihracatımız ile ithalatımız
fevkalade inkisaf ettirecek mahiyettedir.
Bu cümleden olarak, İtalyaya yakında
doğrudan doğruya dolar ile pamuk satı-
şında başlanacaktır.

İngiltereye yumurta sevkıyatı

Her on beş günde bir yumurta almak
üzere İngiliz işe nezareti tarafından li-
manımıza bir vapur gönderileceği yazıl-
mıştır. Akdenizdeki son vaziyet dolayısıyla
İngiliz hükümeti, limanımıza şimdilik va-
pur göndermeyeceğini şehrimizdeki alâ-
kadarlara bildirmiştir. Hükümetimiz, yu-
murta ihraç nizamnamesi hükümlerine
rağmen İngiliz alıcılarına bir cemile ol-
mak üzere yalnız İngiltereye ihraç edile-
cek naturel yumurtaların 720 adedlik ya-
rın sandıklarına ihracına müsaade ver-
miştir.

★ Geceleyin Çağaloğlu civarında Dür-
riye adında bir kadının ve Perapalas ci-
varında da Esterin ellerinden çantalarını
kapıp kaçmaktan maznun Bilâl yakalanar-
ak adliyeye verilmiş, dün Sultanahmed
birinci sulh ceza mahkemesinde yapılan
sorgu neticesinde tevkif edilmiştir.

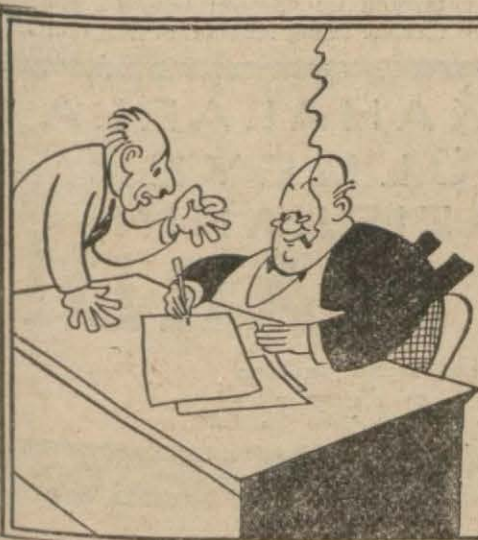
Hakiki Stil Mobilya, Avize, Kumaş
ve Biblo ariyorsanız lütfen bir kere

DEKORASYON

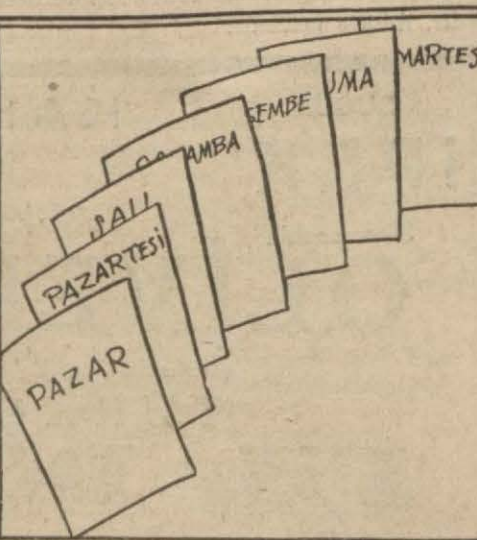
Mağazasına müraaat ediniz.

Şeyoğlu, İstiklâl caddesi No. 353.

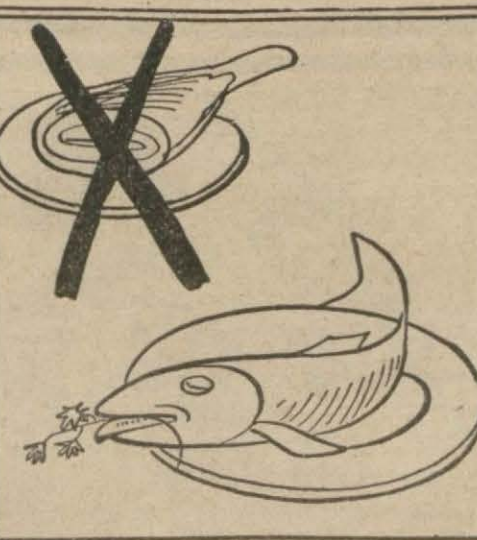
Bay Amcaya göre!..

— Tan refikimiz yazdı, olmaz, de-
diler, bir de sen yaz bakalım bay
Amca...

... Çok değil, haftanın bir günü...

... Meselâ cumartesi günleri et ye-
rine balık yiyeveirim...

... Hem koyun nesli artar, hem ba-
lıkçılığımız ilerler!...

B. A. — Akıllıca bir iş amma, her cu-
martesi muntazaman gelip ağlarımı-
za girecek akıllı balık nerede?...

Cemal Refik

İSTANBUL HAYATI

Mecidiyeköyü dönüşü

Sakin ha!.. Hususi otomobiliniz
yoksa, şöyle bir gezinti uğruna bir iki
lira taksi parasını gözden çıkarabile-
cek halde değilseniz, gezinti dönüşün-
de tabana kuvvet verip birkaç saat-
lik yürüyüşü de göz alamazsanız,
pazar günleri gezmek üzere Hürriye-
tiebediye tepesi, Mecidiyeköyü gibi
mesirelere gitmeğe kalkışmayınız.
Aksi takdirde, her tarafınız ağrılar,
sızılar içinde eve döndüğünüz zaman,
bir daha gezintiye tövbe edersiniz.

Belki, şu satırları okuyunca:

— Amma da yaptın ha!.. Tram-
vaylar ne güne duruyor?

Diyecekler olacaktır. Fakat, işin iç
yüzü hiç de öyle değil. Benim gibi,
tecrübe edenler çok iyi bilirler ki, ge-
zinti dönüşünde tramvayla, tahmin
ettikleri saatte ve sapaşgılam evine
dönebilen kabadayı pek enderdir.
Hele, yanlarında çoluk çocuk bulu-
nan zavallıların vay haline!..

Geçen pazar, lâtif bahar havasının
bağışladığı fırsatı kaçırmıyayım, de-
dim, öğleden sonra Mecidiyeköyüne
gittim. Gidiş güzel, oradaki gezip
eğlenmenin zevkine doyumuyor.
Ammaaaa... Akşam üzeri dönüşte
çektikimi hatırladıkça hâlâ tüylerim
ürperiyor.

Gazinoların ötesindeki durak ye-
rinden kalkan otobüs biletiçileri, yol-
cu kalabalığının yarısını basamak-
lardan geriye itip hareket ziline ça-
lıyorlardı. Tramvay istasyonuna yürü-
düm. Daha karşıdan, sepetli, paketli
kalabalığı görünce gözlerim karardı.
Mecburen ben de sokuldum.

Herkes sabırsızlanıyor, ön safa ge-
çebilmek için etrafındakileri sıkıştı-
rıp itiyordu. Öteden tramvayın çan
sesi, lâtif bir saz nağmesi halinde ku-
laklarımızı okşadı. Kalabalık arasın-
da şiddetli bir kaynaşma başladı. Sel
akıntısına kapılmış bir talaş parçası
gibi sağa sola bocalıyarak ilerileme-
ğe çalışırken müthiş bir dirsek dar-
besile seledimdim. Fırıyan şapkanı
yakalamak isterken az kaldı, yüzüko-
yun yere uzanıp eziliyordum. Bu kar-
gaşalık arasında tramvay gitti. Fa-
kat, denizden bir damla su alır gibi,
istasyondaki yolcu kalabalığı azal-
madı; hatt, geriden tramvayı görüp
koşanlar da üzerine yığıldı.

Böylelikle, birkaç tramvay gelip
geçti. Sokulup binmek şöyle dursun,
gittikçe artan kalabalık arasından
kurtulabilmek için ezile büzüle çıkıp
savuşmağa mecbur kaldım. Benim gi-
bi düşünen bazı yolcular da ayrıldılar.
Şişli istasyonu tenhadır, diye
oraya koştuk.

Meğer orası daha betermiş. Mec-
diyeköyünden açık gözlük yapıp ge-
len yolculardan maada, Hürriyetiebe-
diye tepesinden dönenler de istasyo-
na tıklım tıklım yığılmışlardı.

Bir hayli dirsek, omuz darbesi ye-
dikten sonra oradan da Harbiyeye ka-
dar yürüdük... Burası da mahşer gi-
bi... Fakat, bende de fazla yürüyecek
takat kalmadı. Tam kırk beş dakika
bekledikten sonra, silindir arasından
geçer gibi ezilerek, tramvay basamak-
larına, kapı demirlerine çarparak bir
köşeciğe sıkışabildim.

Eve girdiğim zaman, yemek yeme-
ğe dahi mecalim kalmamıştı. Birkaç
pansınan ve tentürdiyot tedavisin-
den sonra bitap düştüm.

İşte, bizim gibiler için, Mecidiyekö-
yü gezintisinin dönüşü.

Izdiham faciası

Dün yeniden şahidler dinlendi, müvacehe yapıldı, kaza yerinde keşif yapılacak

Ebedi Şefin naaşlarını ziyareti esnasında Dolmabahçe sarayı kapısında on bir vatandaşın ölümüne neticelenen izdiham faciasına sebebiyet vermekten maznun sabık İstanbul polis müdürü ve şimdiki Çorum valisi B. Salih Kılıç ile sabık polis müdür muavini B. Kâmrânın İzmir Ağırceza mahkemesinde devam eden muhakemeleri esnasında İstanbulda bulunan bazı şahidleri istinabe yolu ile İstanbul İkinci Ağırceza mahkemesinde dinlenmişler ve evrak izmit mahkemesine gönderilmişti.

İzmit Ağırceza mahkemesi, burada dinlenen şahidlerden yedisinin ifadeleri arasında mübâyenet görmüş; hâdisesinin saray kapısının açılıp kapanması hakkındaki emrin kim tarafından verildiği ve o esnada B. Salih Kılıçla B. Kâmrânın hâdisesinin mahallinde bulunup bulunmadıklarını sarahaten tesbiti için bu şahidlerin tekrar dinlenmeleri hususunda İstanbul İkinci Ağırceza mahkemesine yeniden talimat gönderilmişti.

Dün öğleden evvel İkinci Ağırceza mahkemesinde bu şahidlerin dördü yeniden dinlenmişlerdir. Bu sırada mahkemede B. Salih Kılıç ile vekili İzmit barosundan avukat Sedat ve B. Kâmrân hazır bulunmuşlardır.

Şahidlerden İstanbul Emniyet üçüncü şube müdür muavini B. Tahsin şunları söylemiştir:

— Kapının kapanma ve açılması için kim tarafından emir verildiğini bilmiyorum. Zannedirsem o sırada B. Kâmrân orada bulunuyordu. B. Salih Kılıçın orada olmadığını duydum. Hâdisesinin ben orada değildim. Hâdisesinin kapının açılmasından üç saat sonra vuku bulmuştur. Şu vaziyete nazarın kapının açılıp kapanması bu hâdisesinin müessir olmamıştır.

Diğer şahid Emniyet ikinci şube müdür muavini B. Tevfik Doğan:

— Ben orada tesadüfen bulundum. Saray kapısı açıldı; sonra kapandı. Biz, B. Kâmrânla daimi temas halinde bulunuyorduk. Ben saat kulesi önünde iken B. Kâmrân otomobillerine bakmağa gitmişti. Halkın itirazı bozuldu. Biz, kapı içerisine kadar düştük. Beşiktaş Emniyet Amir B. Lütfi kapıyı bizzat kapadı. Fakat kimin emriyle kapıyı kapadığını bilmiyorum. Bir saat sonra da gene kimin emriyle açıldığını habiretim yok. İzdiham faciası, kapı açıldıktan iki saat kadar sonra oldu. Bu facianın kapının açılmasıyla alakadar olmadığını kanaatindeyim. Hâdisesinin esnasında B. Salih Kılıç orada yoktu... demiştir.

Beşiktaş Emniyet Amir B. Lütfi de, saray kapısını, müdür muavini B. Kâmrânın emriyle kapadığını, halkın teacümü karşısında bir hâdiseye meydan vermemek için buna lüzum gördüklerini, yarım saat kadar kapı kapalı kaldıktan sonra kapıyı

tekrar açtıklarını, bundan iki saat kadar sonra da kazanın vuku bulduğunu söyleyerek kapı açılmasının kaza ile alakası olmadığını kanaatini izhar etmiş ve o sırada B. Salih Kılıçın orada bulunmadığını bildirmiştir. Müddetumumunun talebi üzerine sorulan suale karşı da B. Lütfi, kapının kapanması için bir miralaydan emir almadığını söylemiştir.

Bu ifadeye karşı maznuların B. Kâmrân:

— Emniyet Amirleri, icabında, bizi bulamadıkları zaman resen tedbir almağa salâhiyettedirler, dedi.

Diğer şahid bayan Nesime Tokar de şunları söylemiştir:

— Hâdisesinin esnasında orada idim. Kapının, kimin emriyle açılıp kapandığını bilmiyorum. O sırada maznuların orada görmedim. Benim kanaatime göre, kapı kapanıp açılmasaydı bu kaza olmazdı. Hâdisesinin kapı açıldıktan çok sonra değil, hemen kapının açılmasını müteakip olmuştur, dedi.

Bunun üzerine şahidler B. Tevfik, B. Lütfi ve B. Tahsin müvacehe edildiler. Bunlar evvelki ifadelerinde ısrar ettiler. B. Kâmrân da:

— Hâdisesinin esnasında evvel kalabalık faza laştığı zaman kapının önüne geldim ve kapalı buldum. Bunu da tasvip ettim. Kapının kapanmasında ve açılmasında B. Lütfi ile müşavere bulunmadım, demiştir.

Buna karşı Emniyet Amir B. Lütfi evvelki ifadesinde ısrar ederek B. Kâmrânın bu hususu unutmuş olacağını söylemiştir. Diğer şahid mükiye müfettişlerinden B. Aziz gelmemiştir. Şahid bayan Lâhika da hasta olduğuna dair rapor göndererek gelmeyeceğini bildirmiş, Beşiktaş kaymakamı B. Rıza da mahkemeye gönderdiği istida ile, vilâyette bir toplantıya iştirak etmek mecburiyetinde olduğunu bildirerek istisnabının başka güne bırakılmasını istemiştir. Mahkeme, Beşiktaş kaymakamı B. Rıza ile bayan Lâhikaya yeniden tebligat yapılmasına, ve şahid B. Aziz'in bir lira hafif para cezasıyla tecziye edilerek izharen mahkemeye getirilmesine karar vererek muhakemeyi ayın onuncu cuma gününe bırakmıştır.

Kaza yerinde keşif yapılacaktır

Bundan sonra İzmit mahkemesinin ikinci istinabe talimatı okundu. Bu talimatta, yeminli üç kişiden müteşekkil bir ehli vukuf heyeti teşkil edilerek maznun vekillerine de haber verilerek suretile saray kapısı önünde bir keşif yapılması kapının açılıp kapanmasının kaza ile alakası olup olamayacağını tesbiti isteniliyordu.

Mahkeme, âzadan B. Hallin niyabeti altında seçilecek üç kişilik ehli vukuf heyetine yemin ettirilip mahallinde, şahid B. Tevfik, B. Lütfi tarafından yerleri gösterilmek suretile keşif yapılarak raporun İzmir Ağırceza mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Teşkilât kanunları

Meclis, dört lâyiha'nın Başvekilin huzurunda müzakeresine karar verdi

Ankara 3 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canitez'in başkanlığında toplanmış ve celsenin açılmasını müteakip ruznameye dahil bulunan ve orman umum müdürlüğü ile Sıhhat ve İhtimal Muavenet Vekâleti vakıflar ve posta ve telefon umum müdürlükleri teşkilât kadrolarına ait kanun lâyihalarının müzakeresine geçmiştir. Bunlardan orman umum müdürlüğü teşkilât kadrosuna ait kanun lâyihasının müzakeresinde söz alan hatipler kadroda eskisi gibi daimi hizmet mukabili bir çok vazifelerin ücretli olarak bırakılmış olduğuna nazarı dikkati celbederek bu ücretli hizmetlerin de maaşa kalbedilmesi lâzım geleceğini ileri sürmüşler ve bu mevzu üzerinde devlet memurları maaşlarının tevhit ve teadülüne mütedair kanunun müzakeresine mecliste izhar edilmiş bulunan arzuyu kaydeylemişlerdir.

Meclis bütçe encümeni ve âlakadar Vekiller tarafından ne gibi şerait altında bugün için kadrolarda ücretli daimi hizmetlerin maaşa tahvil edilemediğine mütedair verilen izahat dinlendikten sonra yapılan bir teklif üzerine mevzu bahis kanunların Başvekilin huzurunda müzakeresine karar vermiş ve içtimaa nihayet vermiştir. Meclis pazartesi günü toplanacaktır.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Cam satan tacirler ile zücakiye erbabi dün teşkilâtlandırma müdürlüğünde toplanarak kurulacak zücakiye birliğinin nizamnamesini görüşmüşlerdir.

★ Toprak ofisi tarafından mutavassıtlar elinde bulunan aynonların satın alınmasına bugün başlanacaktır. Mübayaat, peşin para iledir.

★ Hâlen hukuk mahkemelerinin bulunduğu eski Şûrayı devlet binası fazlaca harap olduğu cihetle lâzım gelen tamirlere başlanmıştır.

★ Emniyet müdürlüğü kaçakçılık bürosu memurları, son bir hafta zarfında şehirde yeniden heroîn satıcılığı yapan yedi kişi yakalamış ve adliye teslim etmişlerdir.

★ Şoför Raşidin idaresindeki bir kamyonet Eminönünde Ayniye hanına yük boşaltmakta iken vatman Ahmedin idaresindeki tramvay kamyonu çarparak hasara uğramıştır.

★ Vatman Hasan'ın idaresindeki tramvay arabası, dün; Bostancı köprüsünden geçmekte iken İçerenköylü Mehmed isiminde birinin kullandığı numarasız bir yük arabasına çarpmış, tramvay bu sırada süratli seyretmekte bulunduğu için Mehmed yere fırlayarak ağır surette yaralanmış. Nümunne hastanesine kaldırılmıştır.

★ Şoför Abdullah'ın idaresindeki taksi Feriköy caddesinden geçmekte iken bir kamyonla çarpmış, taksi muhtelif yerlerinden hasara uğramıştır.

★ Toprak mahsulleri ofisi umum müdür muavini B. Hâmid, şehrimize gelmiştir. Dün ofisin İstanbul şubesinde meşgul olan B. Hâmid, bugün Ankara'ya dönecektir.

★ Almanyaya 100 bin liralık susam ihracı için yapılan temaslara bitmiştir. İhraç muamelesi bugün yapılacaktır. Diğer taraftan dün, Romanya'ya yeniden 200 bin liralık palamut gönderilmiştir. Bu palamut, balık olmayıp sanayide kullanılan yerli bir maddedir.

Bugün saat 18,30 da

SARAY sinemasında
Riyaseti Cümhur

Filâmonik Orkestrasının halk fiatlarıyla

SON KONSER

Fiatlar: 100, 70 ve 50 kuruş.

Yeni program

Filme ilâve olarak İngiliz ordusu nasıl hazırlanıyor. Nasıl yetiştiriliyor. Majeste kralın önünde yapılan resmi geçitler. (3 kısımlık Büyük Harp Filmi) ve Yeni FOKS Dünya Haberleri. Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtli matinerler.

Bugün S Ü M E R sinemasında

Dans, Caz ve Musiki filmi olup güldüren ve dansettiren

ÇILGIN GENÇLİK

şaheserinde KEN MURRAY - KATHLEN KANE'in meşhur TED WEEMS cazı ve Dansörlerinin iştirakile yaratılan ve bütün modern dansın parlaklığını sinema perdesine aksettiren

Yeni SWING

Dansını göreceksiniz.

Görülmeğe sayan danslar... Dinlemeğe seza şarkılar... İlâveten: EKLER JURNALI Son dünya ve harp havadisleri. Bugün saat 1 de tenzilâtli matine.

İhtirasın ateşi... Aşkın kudreti... Kâşkâçlığın ızdırabile çerçevelenen büyük Fransız Filmi

ASYADA KOPAN FIRTINA

«Cebelüttarik Casusu», «Don Kazakları» filimleri kahramanı

GREGOR DUCHENE'nin

CONRAD VEIDT - SESSUE HAYAKAWA - MADLEN ROBENSON - MİŞİKO

TANAKA gibi büyük yıldızlarla yaratmış

Sonsuz bir heyecan kaynağı... Baş döndüren bir avantürün romanıdır.

Bu şaheser bugün LÂLE sinemasında

Programa ilâve olarak:

1 — Mütteliklerin Havada, Denizde, Karadaki Harp hazırlığı 1000 metrelik muazzam Türkçe film.

2 — Yeni Paramount Jurnal Norveç Deniz harbi.

Bugün 1 ve 2,30 da tenzilâtli matinerler.

SARAY sinemasında

Salonu baştan başa dolduran seyirciler; Gülyör... Eğleniyor... Alkışıyor... ve hayrette kalıyor... Çünkü: Sinemanın en şık, en şen ve en parlak çift artisti

GARY GRANT ve CONSTANCE BENETT

Aşk maceralarının en güzeli ve en sevimlisi olan

GÖRÜNMEYEN adam ARAMIZDA

Fransızca sözlü filimlerinde neşe ve kahkaha saçıyorlar. Görünmeyen aşkların sırrını, yalnız aşık olanlar anlayacaklardır. İlâveten: FOKS JURNAL son dünya ve harp havadisleri

Bugün saat 12 ve 2 de tenzilâtli matinerler. Diğer saatler saat 4 ve 9 da

BUGÜN TAKSİM Sinemasında

Senenin en büyük TÜRKÇE Sözlü Sergüzeşt Filmi.

BERİ ÇAVUŞ

Baş Rollerde: HANS ALBERS

Şikagonun esrarengiz batakhaneleri - Tüylür ürpertici cinayet vakaları - İnsani hayrete düşürecek, merak ve heyecan içinde bırakacak - İspanyol rakısları - Nefis musiki, zevk âlemleri

Bugün saat 1 de tenzilâtli matine

Beşiktaş **SUAD PARK Sinemasında**

3 ARKADAŞ

Robert Taylor — Franchot Tenne — Robert Young — Margrerit Sullivan

İlâveten: LONDRA PARİS KORUNMA filmi.

Hazin bir ölüm

Hukuk Fakültesi talebelerinden Merih Sezenin babası, Süleyman Vasi Sezenin kardeşi Şevket Dilberin kayın biraderi İbrahim, Osman, İsmail, Süleyman Dilber, dış tabibi Halûk San'ın dayısı Naci İpekçinin bacanağı, Münir İbrahim ve Siret Gençerin eniştereleri tüccardan İhsan Sezen dün gece füc'eten vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat 14,30 da Valikonağı karşısında Refah apartmanından kaldırılacak ve aile kabristanına defnedilecektir.

★ Eminönü Halkevinden: 7/5/940 sah günü saat (17,30) da Evimizin Çağaloğlundaki salonunda İstanbul vilâyeti mektupcusu Osman Ergin tarafından (Tanzimat maarifi) mevzu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

MEVLÜD

Aziz ve sevgili âile reisimiz Kazmir tüccarı Nuri Abdurrahman Maltanın vefatının kırkinci gününe müsadif 5.5.940 pazar günü saat 2 de Nişantaşı Teşvikiye camii şerifinde Baylar Hafız Bühran ve Rıza taraflarından mevlûdu şerif kıraat edileceğinden merhumu sevenlerle arzu eden zevatın teşrifleri rica olunur. Malta âilesi

★ Kadıköy askerlik şubesinden: Kadıköy şubesinde kayıtlı Kadıköy Cevizlik Keleşci Aziz sokak 42 sayda oturmakta iken şubeyi haberdar etmeden muntaka haricine giden ve adresi bilinmeyen yedek istihkâm teğmeni Murtaza oğlu (42214) Aziz Börünün 48 saat zarfında müracaat etmesi taşrada ise adresini telgrafla şubeye bildirmesi tebliğ makamına ilân olunur.

BUGÜN İPEK Sinemasında

OLİVER HARDİ

tarafından harikâlâde bir surette yaratılan

TÜRKÇE SÖZLÜ

FİL DOKTORU

Büyük taklitli komedi

Majeste kralın önünde yapılan resmi geçitler.

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtli matinerler.

RADYO

CUMARTESİ 4/5/940

13.30 Program ve memleket saat ayarı, 13.35 Ajans ve meteorolojî haberleri, 13.50 Müzik: Müntehap şarkıları, Çalanlar: Ruşen Kam, Vecihe, Reşad Erer, Okuyan: Nuri Halil Poyraz, 14.20 Müzik: Halk türkülleri ve oyun havaları, Aziz Şenses ve Sadi Yaver Ataman, 14.30 Müzik: Riyaseticümhur bandosu (Şef: İhsan Künger), 1- R. Barsotti: Mars, 2- Leo Delibes: Kopelya balesinden mazurka, 3- Kéler-Bela: Spanische Lustspiel (uvertür), 4- A. Luigini: Bale - No. 1 Çardaş, No. 2 Vals, No. 3 Mazurka, No. 4 Mars, 5- Jarnefelt: Prelüd, 15.15-15.30 Müzik: Cazband (Pl.)

18 Program ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Radyo caz orkestrası (Şef: İbrahim Özgür), 18.40 Konuşma (Yurt bilgisi ve sevgisi), 18.55 Serbes saat, 19.10 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteorolojî haberleri, (Günün meseleleri), 20.25 Müzik Çalanlar: Ruşen Kam, Reşad Erer, Vecihe, Şerif İçli, 1- Okuyan: Muzaffer İlkar, 1- Evîç Peşrevî, 2- Tamburi Cemil - Evîç şarkı: (Bir nigâhın kalbimi etti esir), 3- Evîç şarkı: (Gözlerim kan ağlıyor), 4- Evîç türkû: (Elveda dost deli gönül), 5- Dede - Ferahnak şarkı: (Lebinden ararken sebnemli bir gül), 3- Lemi - Hüseyin şarkı: (Günler geçiyor), 4- Dede - Güllzar şarkı: (Blifeva bir çembi bildi), 5- Dede - Güllzar köçek: (Nazlı nazlı sekip gider), 21.15 Müzik: Siret Tayfur tarafından gitar Havayen soloları, 21.30 Müzik: Küçük orkestra: (Şef: Necip Aşkın), 1- Kutsch: Macar marşı, 2- Drigo: Arlekinin milyonları (serenad), 3- Franz Lehar: Şen dul operetinden potpuri, 4- Mannfred: Karmençita (serenad), 5- Kalman: Cambahane prensesi operetinden potpuri, 22.15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambıyo - nukut borsası (fiat), 22.30 Konuşma (Enebi dillerde - Yalnız kısa dalga postası), 22.30 Müzik: Cazband (Pl.), (Saat 23 e kadar yalnız uzun dalga postası), 23.25-23.30 Yarıncı program ve kapanış.

Müessif ölüm

Temyiz mahkemesi azasından Bay Sadi Sağnağın eşi, mutasarrıf müteakillerinden Karayın kızı Bayan MEDİHA SAGNAK müptelâ olduğu hastalıktan yapılan bütün ihtimamlara rağmen şifayap olamıyarak 1/5/940 sabahı tedavi edilmekte olduğu Eftal hastanesinde vefat etmiş ve Erenköy Sahrayı Cedidteki aile kabrine tevdi edilmiştir. Kendisine rahmet ve kederdide ailesine sabırlar dileriz.

Beyazıtta

MARMARA

Yıldızların eşsiz son süksesi

TAYRONE POWER ve LORETTA YOUNG'un

İKİNCİ BALAYI

ile

CLARCK GABLE ve NORMA SHEARER

in

TATLİHAYAL

Devam ediyor.

Alemdar MİLLÎ

20 nci asrın genç ve sehhâr Vahşi Ormanlar Mabudu

Jone WEISSMÜLLERin

Son dehasını gösterdiği

TARZAN

Maymun adam

Türkçe sözlü

Göz kamaştırıcı filmini seyrediniz.

Ayrıca:

IVONNE PRINTEMPS

ve PIERRE FRESNEY

in bir harikası

ÜÇ VALS

YENİ NESRİYAT

Çocuk

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından haftada bir çıkarılan «ÇOCUK» isimli derginin 186 ve 187 inci nüshaları çıkmıştır. 188 No. lı nüsha 23 nisan Çocuk bayramına tahsis edilmiş, Reisicümhurumuz ve hükümet adamlarımızın resimleriyle süslenmiştir. Her iki nüshada da çocuklar için istifadeli yazılar vardır. Tavsiye ederiz.

Askerlik Bahiskeri

Norveçte son vaziyet

Almanyanın Norveç seferi bilânçosunun kâr ile kapanacağı asla iddia edilemez

Norveç Alman deniz, hava ve kara kuvvetlerini yıpratmakta devam edecek bir ocak halini alacaktır

İkinci defa olarak itiraf etmek lâzım ki, Almanlar Norveç ihraç hareketini ne kadar mahirane, hilekârane icra ederek muvaffak oldularsa, Norveçin cenubundaki müteferrik kuvvetlerini birleştirmekte de o derece cûret ve muvaffakiyet gösterdiler.

Bu hareket vakia ne harbin neticesi ve ne de Alman ablakası üzerinde katî tesirler gösterecek değildir. Bu muvaffakiyete rağmen İsveç ve Norveç demirinin Almanya sevk ve âkibeti eskisinden daha tehlikeli bir vaziyette olduğu gibi Norveçin cenubuna yerleşen Almanyanın İngiltereye mesafesi, Fransadaki İngiliz kuvvetlerinin Rene ve Berline olan mesafesinden daha az değildir. Yalnız Almanların ikinci defa gösterdikleri bu cüretkârane hareket, kendileri için çok müşkül ve hattâ elim olabilecek bir vaziyeti önlemiştir. Zira müteferrik kuvvetler daha fazla bir sürat gösterip cenup ve orta Norveçteki Alman esas kuvvetlerinin yanı sıra Oslo ve Trondhjem'in iltisakına tamamen mâni olabilselerdi bu kuvvetleri ayrı ayrı ezebilirlerdi. İki kuvvet birleşmekle bu iş müşkülleşmiş ve Almanlar mühim stratejik üstünlükler elde etmişlerdir. Eğer Almanların iddia ettikleri gibi Danimarka ve Norveç arasındaki deniz muvasalasına tamamen kesilemiyorsa ve kesilemeyecekse cenubi Norveçteki müteferrik kuvvetlerin buradan çekilmesi icab edecektir. (Son haberler çekildiğini bildiriyor.)

Yazan :
M. Şevki Yazman

Zira esasen müsaid olmyan, dar bir sahaya inhisar eden cenubi Norveçteki müteferrik kuvvetler bir de şimalden ve cenuptan kara ordularının tazyikine maruz kalırsa vaziyetleri hayli müşkülleşir.

Müttefik orduların bu avantajı, yani müteferrik kuvvetlerini birleştirmeyi Almanya bırakmalarının sebebi tabiatle Norveçte karşılaştıkları müşküllerdir. Bir defa Almanlar ihraç hareketinde müttefiklere takaddüm etmişlerdir. Müttefikler de malesef bu meselede tamamen gafil avlanmışlardır. Bir ihraç hareketi ise — Çanakkaleden bildiğimiz üzere — en az bir, bir buçuk ay hazırlık ister. Bu hazırlık yapılamayınca da ellerindeki bir fırsatı kaçırdılar. Almanlar şimdilik ilk günlerde ve gemilerde verdikleri zayıflatla kurtuldular ve tabii çok mühim bir tehlike atlattılar.

Şurası da muhakkak ki bu tehlikeli vaziyet şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da mühim zayıflat verdimekte devam edecektir. Müttefiklerin Dombas ve Störende tuttukları mevzileri çok sapa ve dar, karlı yollardan dolayarak çevirmek Almanlara kaç bin insana mal olmuştur, bilmiyoruz. Her halde asla kolay olmamıştır. Keza Kategat'da yüzen cesedlerin ne miktarı görünmeden denizin dibini boylamıştır? O da malûm değil. Fakat bunlar bugün resmi tebliğlerde görünmese dahi, yarın acısı miflette ve orduda görülmüş.

Bütün bunlara rağmen, hatta cenubi Norveç tamamen Almanların eline geçse bile bunun Almanya için bir zafer olacağına asla kani değiliz. Zira bir defa burası Alman deniz, hava ve kara kuvvetlerini yıpratmakta devam edecek bir ocak halini alacaktır.

Saniyen Norveçte harp devam ettikçe ve bilhassa İngilizler şimali Norveçte ve bilhassa Narvik civarında tutunup kaldıkça — ki Almanların İngilizleri buradan atması mümkün değildir — İsveç demirinden istifade emin olmayacaktır. Almanların bu kadar yaklaşımlarına rağmen ve bilhassa Norveç hareketinin mühim hava ve deniz kuvvetlerine malolması dolayısıyla İngiltereye taarruz yapamıyacaklar ve üstünlük elde edemeyeceklerdir. Buna karşılık Baltığın tamamen Almanlar tarafından kapanması dolayısıyla Sovyet Rusyanın duyduğu endişe ve diğer bitarafların aldıkları tedbirler ise Almanyanın aleyhindedir.

Hülâsa; ihracın iyi hazırlanma sına, müttefiklere takaddüm edilmesine ve bu yüzden cenubi Norveçte tutunmasına rağmen Almanyanın Norveç seferi pilânçosunun kâr ile kapanacağı asla iddia edilemez. Bugün bu hesabsız hareketin cezası direkt olarak verilemediyse, onun yıpratıcı ve Alman ablakasını ikmal ettirici tesiri ortadan kalkmış değildir.

Saray ve konakların dili Yüz yıllık Nişantaşı ve civarı

Yazan : Mustafa Ragıp

Dolmabahçe sarayı nasıl bir düşüncenin mahsulüdür?

İkinci Sultan Mahmud'un son günlerinde devletin varlığını ve istikbalini tehdit eden Mısır ve Mehmed Ali paşa tehlikesinden memleketi kurtaran koca Resid paşa, yeni padişaha kabul ettirecek bizzat okuduğu meşhur (Gülhane hattı hümayunu) ile [*] artık yeni bir devir açıldığını — Sultan Abdülmecid'in lisanile — bütün dünyaya ilân ediyordu. (1255 - 1839)

Genç padişah, bütün vükelâsi ve devlet ricalile beraber hükümlerini tatbik edeceğine yemin ettiği bu fermanile — artık seklen olsun — maziden, şarka has itiyadlardan, sakim ve kanlı macevalardan vazgeçtiğini gösteriyor ve memleket — ağır hareketlerle dahi olsa — garbe doğru yüzünü çevirmeğe başlıyordu.

Gerçi ikinci Mahmud, yeniceiliği lâğvetmiş, disiplinli bir ordu vücade getirmiş, memleketin idari, askeri ve siyasi bünyesinde bazı yenilikler yapmıştı. Fakat (Gülhane hattı hümayunu) nun ihtiva ettiği esaslardan hiç birini, — hele o zaman Türkiyede meçhul bulunan — halkın hukukta müsavatsızlığına taallük eden prensipleri hatırla bile getirmemişti. Bu itibarla Resid paşanın tertib ettiği bu ferman hukukî, içtimai, idari ve siyasi bir inkılâptı.

Bu ferman üzerine yapılmasına teşebbüs edilen islahat ile dahilin ve haricin emniyeti artmış, memleketin çehresindeki değişiklikler umumilemişti: Devlet siyasetindeki yeni vecdelerden yeni idari istikametlerden tutunuz da içtimai, iktisadi her sahada yeni bir devrin açıldığı — şüphe bırakmayacak bir vüzhale — görülmüyordu.

Bu yeni devir, memleketin umumî hayatına o kadar ciddiyle tesir etmişti ki halk arasındaki alış verişlerden, halkın zihniyetindeki eski mantık kıyaslarına kadar herşey değişmişti. Gerçi daha öncülü Selim ve yeniceiliğin lâğvile ikinci Mahmud zamanlarında bazı yenilik ve islahat âlâmetleri belirmişti. Nitekim Sultan Mahmud, garplasma itiyacının ilk nümunesi olarak asker ve memur kıyafetlerini değiştirmişti. Padişah, ordu için Avrupa askeri kıyafetini kabul ederken devlet memurları da sarı ve cübbe yerine setre pantolon; kiyak ve sarık yerine fes giydiler.

Kıyafet tarzından başlayarak ruhlara ve zevklere kadar sirayet eden bu yenilik ve değişiklik tesirle lisan, edebiyat gibi, mimari de mazinin şartlarından ayrılmıyordu. Yeni içtimai hayat, yeni bir mesken ve konfor ihtiyacını doğurdu. Bilhassa «dün» ün itiyadlarından, ecdadın görenek ve inanışlarından ayrılmaya çalışan genç hükümdar, yeni tarzda mesken ihtiyacını herkesten evvel hissetti. Garba yüzünü çevirmeğe karar veren genç padişahın ruhu ve hayali için karanlık delizlik, alçak tavanlı, yalnız zemin katından ibaret türbe loşluğunu canlandıran ve cidarlarına anber sinen esrarlı şark sarayları râğbet uyandırmıyordu.

Sultan Mecid, yeni hayat şartlarına uygun, Avrupa payitahtlarındakilerin benzeri olacak yeni bir sarayın temellerini attırmağa nihayet muvaffak oldu: Maruf bir Fransız sarayının tarzından müphem olarak bir rum mimarına yaptırılan Dolmabahçe sarayı; dekorları, dahili ve harici tezyinatı ve uslubile Sultan Mecid devrinin ruhi meyillerini ve zevk telâkkilerini gösterecek bir şekilde; Beşiktaş sahilinde yükseldi. (1272 - 1856).

Fakat bu saray, memleketi vermek istediği Avrupalılaşmak hüviyetinden sonra hayatını da bir Garp hükümdarının yaşayışına uydurmağa karar veren Sultan Mecid'in medenî arzu ve emellerini tatminine kâfi değildi. Osmanlı padişahı, ecdadı gibi, cird müsabakalarından, orta oyunlarından zevk alamıyordu. O, Avrupa hükümdarları gibi, eğlenecekti. Bunun için Viyana'nın, Paris'in em tanınmış artistlerinden müteşekkil truplar getirecek ve memleketi yeni tarzda bir temaşa hayatı da tesis edecekti. Padişahın bu tiyatro heveskârlığı ve yeni zevk telâkkisi, onu Dolmabahçe sarayından başka, bir de tiyatro yapmak arzusunun menedemiyordu. Filhakika kısa bir zaman sonra Dolmabahçe sarayının tam karşısında bir tiyatro (sonra istabülmiye olan ve şimdi yerinde stadyum insanı için yıktırılmasına başlanan bina) yaptırdı. Padişah, bu yeni saray ve tiyatro ile halkın içtimai yaşayış tarzına da «nümune imtisal» olduğuna kanaat getirmiyordu.

İçinde suvareler, ziyafetler, resmi kabuller yapılacak geniş salonlu, billûr avizeli, nakışlı ve yüksek tavanlı Dolmabahçe sarayına taşınan padişah, yaptığı siyasi ve içtimai islahat ile kendisini Avrupa diplomasisinin gerilik ithamlarından uzak, asrın telâkkilerine uygun, maziden ayrılmış hukukî ve içtimai esaslarla yepyeni bir idarenin müessisi addediyordu. Kendi içtimai ve şahsî hayat tarzını bu suretle yeni cereyanlara uyduran padişah, başta devlet ricali ve saray erkânı olmak üzere halkın da bu yeni hayat tarzına intibak etmesini istiyordu.

Kendisi için Dolmabahçe sarayını yaptıran hükümdar, evvelâ kendi yakınlarının, sonra da bütün halkın memleketin girdiği yeni içtimai hayat şartlarına uygun binalar, yapımlarını arzu ediyordu. Sultan Mecid'in bu arzusu, onda bir nevi imar zihniyetini doğurdu.

Dolmabahçe sarayının yerinde vaktile eski bir bina vardı: Beşiktaş sarayı. Nispeten küçük, ahşap ve kervansaray tarzında yapılan bu bina, eski padişahlarca hiç bir zaman daimî ikametgâh olarak kullanılmamış, rıhtımsız bir sahil zeminine dayanan Beşiktaş sarayının kara tarafı da hiç bir itina görmemişti: Buraya ulaşacak ne geniş bir yol, ne de binayı çeviren ve dışından süslüyen muntazam tarhlı bahçeler vardı. Saray civarı; asırlık, göklere boy veren ağaçlarla çevrilmiş koyu gölgeler yapan, zeminde güneş ışığı sızdırmayan büyük bir ormanlıktı.

Bu itibarla ara sıra buraya gelen Sultan Mahmud, ekseriya deniz yoluile Beşiktaş sarayına çıkar, burada birkaç saat oturur, sonra bu kesif ve sık ağaçlı loş ormanda avlanırdı.

Dolmabahçe sarayı yapıldıktan sonra Sultan Mecid, Dolmabahçe sarayının karaya bakan cephesinin karşısındaki sırtları da bir bahçe haline koymağa düşündü ve bu sırtların geniş bir kısmında yapılan bu bahçe, caddenin seviyesinden itibaren yüksek duvarlarla çevrildi. Hâlâ bu bahçe, Dolmabahçe sarayının müstemilatındandır. Fakat padişah, gerek sarayın, gerek bahçe için sırtlardan ve tepelerden görülmemesini istiyordu. Gerçi Sultan Mecid, — seleflerinden hiç birile kıyas edilemeyecek derecede — serbes fikirli ve taassuptan uzak olduğu halde, zamanın kaadın tesettürü hususundaki zihniyet ve telâkkilerinden uzak bulunmuyordu. Bu maksadla bahçenin arka tarafını teskil eden Maçka sırtlarına kadar uzanan sahada Vişnezade, Validecesmesi ve Süleymaniye [**] mahallelerinin bahçeye yakın tek, tük bir kaç binası da istimlak edildi. Bu suretle bu geniş erazinin saraya nezareti kessildi ki yüksek, kalın duvarlarla çevrilen Dolmabahçe sarayının içi haricden, uzak, sırtlardan bile görülmeyecekti.

Padişahın bu tekeyitlerine sebep, pek kısıncak mizacının tesirile saray kadınları haricin gözlerinden sakınmak ve sarayı bir suikasd tehlikesinden uzak bulundurmaktır.

Sultan Mecid, bu arzusunun da yerine getirdikten sonra artık yeni sarayın bir nevi (site) sini de teskil etmeğe düşündü. Bu yeni muhit, saray erkânının, devlet ricalinin ve ileri gelen devlet memurlarının ikametgâhlarından ibaret olacaktı. Sultan Mecid, saray sırtlarında tesis ettiği bahçeden Süleymaniye mahallesinin Nişantaşındaki son hududuna kadar uzanan geniş arazide bir tek bina bırakmadığından yeni tesis edilecek mahalle, artık bu huduttan itibaren başlayacaktı. Esasen buradaki eski binalar, çerden çöpten yapılmış bostan, bekçi kulübe, hayvan ahır ve mandıraları idi. Bu gün Dolmabahçe sırtlarında (Taşlık) denilen saha ile Valide cesmesi, Vişnezade mahallelerinin yerleri o tarihten fundaklıklar, bostanlar, sebze ve meyva bahçelerini ihtiva ediyordu. Maçkadan Şişliye ve Balmuncu çifliğine kadar uzanan bu çok geniş arazide henüz mahalleler meydana gelmediği için — sokaklar, caddeler şöyle dursun — alelade bir yol da yoktu.

Sultan Mecid, Dolmabahçe sarayını yaptırdıktan sonra yaz kış, sık sık tenezzürlere çıkmak merakından kurtulamıyordu. Padişahın arasıra avlanmak için Nişantaşı ve Şişliye kadar geldiği ender değildi. Babası, avcılık ihtiyacını Beşiktaş sarayı civarındaki sık ağaçlı orman da tatmin ederken, Dolmabahçe sarayının inşasına — tabir caizse — ehlileşen bu havalide av hayvanı kalmamıştı.

Sultan Mecid de tamamile bir kur halinde bulunan Nişantaşı ve Şişliye kadar uzanmağa zaruri görüyordu. Bu sarayın yolusuz bulunması, padişahın arabadan ziyade atı tercih etmesine sebep teşkil ediyordu. Bahusus yaylı arabalar o tarihte henüz yeni icad edildiğinden teammüm etmemişti. Cuma selâmlıkları, Ramazanın on beşinde yapılan (Hırkaî saadet) ziyaretleri gibi resmi saltanat alaylarında da padişah — selefleri gibi — ata binmekteydi.

İşte Nişantaşından Şişliye kadar uzanan «eniş arazi, epey uzun müddet, Sultan Mecid'in bir av sahasını teşkil etmişti.

[*] (Gülhane hattı hümayunu) Osmanlı camiasını teşkil eden — müslüman olsun olmasın — bütün unsurlar arasında hukukta tam müsavâtı kabul ve canı, namus emniyetini temin eden — mahkeme kararı olmaksızın — hiç kimsenin idam ve mefeydilmemesi her kesten malına ve kudretine göre vergi alınması, vatandaşların askerlik vazifelerinin bir usule bağlanması gibi esasları ihtiva ediyordu.

[**] Maçka silâhhanesinden Maçka palasa kadar tramvay caddesini teşkil eden sahaya eskiden (Süleymaniye mahallesi) denirdi.

AKŞAM SPOR

Ankara Demirspor klübü bugün Beyoğlusporla karşılaşılıyor

Ankara spor mecmuası tarafından iki Ankara ve üç İstanbul klübü arasında millî kûme maçlarında olduğu gibi depasmanlı bir şekilde tertip edilen kupa maçlarına bugün ve yarın Taksim stadında devam edilecek ve bu sabah şehrimize gelecek olan Ankara Demirspor klübü bugün saat 16,30 da Beyoğluspor, yarın sabah saat 10,30 da Şişli ile karşılaşacaktır.

Ankaranın en kuvvetli klübü olduğunu geçen hafta Galatasaray mağlûp etmekle isbat eden Demirsporun şehrimizde Beyoğluspor ve Şişli ile yapacağı karşılaşmalara bu bakımdan çok ehemmiyet verilmektedir.

Gençlerbirliği oyuncularını tecziye edildi

Evvelisi hafta Ankara'da yapılan Galatasaray - Gençlerbirliği maçını müteakip bazı hâdiseler olduğunu ve bu meydana hakeme tecavüz edildiğini teessürle bildirmişti.

Haber aldığımız göre bu hâdiseyi hassasiyetle tetkik eden Beden terbiyesi genel direktörlüğü hâdisede suç görülen Gençlerbirliği solacağı Hüseyine müebbed boykot, takım kaptanı Hasana bir ay, klüp idarecilerinden Namık'a 6 ay boykot cezası vermiştir.

Beşiktaşlı Hüsnü futbolü bıraktı

Türk futbolünün en temiz elemanlarından olan ve senelerce Beşiktaşın ve millî takımın kaptanlığını yapan Hüsnü futbolü terketmeğe karar vermiş ve bu kararını İstanbul spor bölgesine bildirmiştir.

Hüsnü futbol hakemliği yapmak üzere yeni açılacak hakem kursuna kaydedilmiştir. Bu kıymetli sporcumuzun hakemlikte de muvaffak olacağı tabiidir.

Yeni hakem kursu

İstanbul hakem komitesi tarafından yeni hakem yetiştirmek üzere açılacağı evvelce bildirdiğimiz hakem kursunun derslerine gelecek hafta cuma günü bölge merkezinde başlanacaktır. Bu seferki kursa iştirak edeceklerin birinci klüp kiplerinin birinci takımlarında oynamış bulunması şart konduğundan kursa az talebe kaydedilmiştir.

Futbolcülerimiz dün Mısır'a hareket etti

Mısır spor teşkilâtı tarafından Kızılay menfaatine tertip edilen müsabakalara iştiraki takarrûf eden İstanbul futbol takımını dün 16 kişilik bir kafile halinde Iskenderiyye hareket etmiştir.

Evvelce takımla birlikte gideceğini bildirdiğimiz Galatasaray klübü idarecilerinden Muslih ile oyunculardan Salim ve Enver izin temin edilemediği cihetle bu seyahate iştirak edememişlerdir. Futbolcularımız rıhtımda büyük bir sporcu grubu tarafından uğurlanmışlardır.

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi boks ajanlığından:

1 — Memleketimizde boksun yeni den ihyası düşüncesi, Taksimde Sıraserviler caddesinde kâin 57 numaralı bölge binasında tanzim olunan idman salonunda boks antrenmanlarına başlanacaktır.

2 — Antrenmanlara 6/5/940 pazar-tesi gününden itibaren her akşam saat 18 ile 20 arasında devam olunacaktır.

3 — Antrenmanlara memleketimizin tanınmış boksörleri nezaret edeceklerdir.

4 — Bu işle ilgisi olup da çalışmak isteyen her sporcu klübünden alacağı resimli bir vesika ile müsabaka saatlerinden evvel ajanlığa müracaat ederek isimlerini kaydedeceklerdir.

5 — Hiçbir klübe mensup olmayan boksörler ikiye fotoğrafla birlikte müracaat etmelidirler.

Tokatta güreş birincilikleri sona erdi

Tokat (Akşam) — Türkiye güreş birinciliklerine iştirak edecek bölgemiz güreşçileri toplu bir halde Atatürk anıtına giderek bir gelenek koyduktan sonra sahaya gelmişler ve binlerce halkın çevrelediği sahada şiddetli alkışlarla karşılaşmışlardır. Sayın korkomutan ile vâlimiz de şeref tribününde yer almış bulunuyorlardı.

Bayrak çekme merasiminden sonra istiklâl marşı hep bir ağızdan söylenmiş ve müsabakalara başlanmıştır. Tasnifte 56 da Hüseyin Uçar, 61 de Süleyman Güleç, 66 da Hüseyin Armağan, 72 de Mustafa Akdağ, 79 da Hüseyin Arslan, 78 de Ali Canlı ve ağır siklette geçen yıl Çoban Mehmedin ilk rakibi olan Hüseyin Uzun rakiplerine tuşa getirmek ve sayı hesabı ile galip gelmek suretile bölge şampiyonu seçilmişlerdir. Vali ve korkomutan sahaya gelerek güreşçileri ellerini sıkarak tebrik ettikten sonra bölgece hazırlanan madalyaları vermişlerdir.

1,5 yaşındaki çocuğu öldürmüş!

İzmirin Örnek köyünde bir cinayet

İzmir (Akşam) — Karşıyaka nahiyesinin Örnek köyünde bir cinayet olmuş. Çallı Hasan adında biri, metresi Fatma'nın eski dostu Mehmedden doğan çocuğu bir buçuk yaşında Erdoğan, geceleyin beşiğinde uyurken boğarak öldürmüştür. Hasan, bu cinayeti işlerken odadaki petrol lâmbasını da söndürmüştür. Gece yarısına doğru Fatma, uyanarak beşiğindeki çocuğuna bakmak istemiş, lâmbanın sönmüş olduğunu görerek Hasana uyardırması, lâmbayı yakmış, o vakit çocuğunun ölmüş olduğunu göreyerek feryada başlamıştır. Hasan: — Sus! diye bağırması, zaten senin işe gitmene mani oluyordu. Ölmüş işte! Ne yapalım diyerek kadını susturmuş, sonra da;

— Ben bir kazma alıp mezarlığa gideceğim, bir mezar açacağım. Hoca falan çağırmağa lüzum yok. Ateşe su koy, ben gelinceye kadar çocuğun cenazesini yıka, sonra ben alı, mezarlığa götürürüm. Kimse bir şey duymasın.

Diye tenbihte bulunmuş ve bu söylediklerini de harfi harfine yapmıştır. Gürbüz yavrunun ortada görünmemesi köy halkının nazarı dikkatini celbetmiş, Hasanın da bu çocuk hakkındaki düşüncelerini bildiklerinden adliyye haberdar etmişlerdir. Mezar açılacak çocuğun cesedi çıkarılmış, boğazında parmakla tazyikten mütevellit bir siyah leke görülmüştür. Hasan tevkiif edilmiştir. Fatma, vakayı tafsilatle anlatmıştır.

Konyada imar faaliyeti

Konya (Akşam) — Konyada bir senedenberi devamlı bir imar faaliyeti vardır. Yeni belediye reisimiz memleketin imar ve temizlik işleri için durmadan, dinlenmeden çalışmaktadır. Yirmi beş yıldanberi bir türlü yapılmıyan İstasyon caddesi bu yıl parke döşenerek Konyanın yüzünü ağarttığı gibi İstasyon caddesi üzerinde bulunan Atatürk anıtının etrafı da asfalt yapılmaktadır. Bütün caddeler boyunca çamlar dik-tirilmiştir.

Adana Seyhan Spor Konyada

Konya (Akşam) — Şehrimize gelen Adana Seyhan spor kulübü İstasyonda şehrimiz spor kulüpleri tarafından karşılandı.

Bir gün istirahatından sonra idman yurdu stadında Konya gençler birliği çok heyecanlı bir maç yaptılar. Maç Konya gençler birliğinin galibiyetle neticelendi.

Giden artistlerin arkasından bir bar müşterisinin anlattıkları

Macar artistlerin çoğu memleketlerinde köylü kızları imişler, inek sağar, ekin biçer, bağ bozarlarmış!

"Ecnebi artistler İstanbulda bulundukları müddetçe kimseyi eğlendiremediler, onlardan kalan hâtıralar cüzdanlarda bıraktıkları boşluklardan ibarettir,"

Barlardaki ecnebi artistler üçer, beşer kişilik gruplar halinde trenlere yahud vapurlara binerek şehrimizi terk ediyor, memleketlerine dönüyorlar. Henüz hareket etmeyenlere Beyoğlu caddelerinde raslanıyor. Bir yol hazırlığı içinde oldukları belli. Ekserisi siyah giyinmiş, bir misafir tavrıyla dolaşıyor.

Dün akşam devamlı bir bar müşterisine rasgeldim. Kendisi ahabımdır. Yolda yürüyen kalabalık arasında bar artisti olanları gösteriyordu:

— İşte şu iki kadın Macardır. Altı aydanberi filân barda çalışıyorlardı. İçtikleri zaman neşelerinin hududu yoktur. Şimdi mahzun görünüyorlar.

Biraz yürüyoruz. Bu sefer ahabım bir tuhafiyeci dükkânının vitrinine bakan üç şık kadını gösteriyor:

— Bunlar da onlardan! Peştenin en tanınmış artistleri olduklarını, operada çalıştıklarını söylerler ama inama. Ben bunları İstanbulda getiren adamı tanıyorum; o anlatmıştı: Bizim barlarda çalışan Macar kızlarının hemen hepsi memleketlerinde güzel köylü kızları imişler. İnek sağar, ekin biçer, bağ bozarlarmış. Sonra bir gün nasılsa şehre inerler, Peştede artistlerin çok para kazandığını duyarlar, ineklerini bırakıp, hattâ babalarının da haberi olmadan Peşteye kaçarlar. Güzelleri orada birkaç gün tutulur, diğerleri ortada kalmış. Bu sırada Balkanlara, Yakın Şarka, Mısırda artist sevkeden acenteler onları toplar, giydiren, kuşatır, bar usul ve âdabını kısaca öğretir, yola çıkarırlar. Peştede o kadar çok bar kızı varmış ki, bunların hepsinin birden orada yaşamasına imkân yokmuş. Onun için bar artisti Macaristan'ın en mühim ihracat maddesi imiş.

— Evet, dedim, Almanyanın katilen hoşuna gitmeyen bir ihracat maddesi. Eğer bu kadınlar da petrol kadar işe yarayış olsalardı, Almanya bunların Yakın Şarka gitmelerine mâni olmak için Macaristanı kimbilir ne şiddetle tazyik ederdi.

Gülüştük. Fakat arkadaşım bar artistlerinin memleketlerine dönmeleri hâdisesile fazla alakadar. Belli ki onlara dair söyleyecek çok sözü, çok hatıraları var, gülümsüyerek anlatıyor:

— Bilsen onlardan ne hikâyeler dinledim. Hepsinin hasretle hatırladıkları uydurma bir mazisi, tantanalı bir macerası vardı. Ufak tefek sergüzeşteler katilen tenezzül etmezler, daima yüksekten atarlardı. Çoğunun sevgilisi ya Mısırdaki zengin bir İngiliz, ya Çekoslovakya'da Skoda fabrikalarının ikinci müdürü, yahud Atınada havarda bir gemi sahibi idi. Ekserisi buraya çalışmak, ekme paralarını kazanmak için değil, müziğin sevgililerinden kurtulmak, Şarkın mavi seması altında biraz rahat nefes almak için gelmişlerdi! Bazısı da, aşkının şiddetinden mirasını tamamen kendisine bırakmayı noter huzurunda vademiş muhayyel bir zengin ihtiyarın ölmesini burada beklerdi. Çünkü verdiği bütün hediye ve paralara rağmen ihtiyara tahammül edemiyordu! Zira henüz gençti!

Dostum İstiklal caddesinde kalabalık arasında hızlı hızlı giden zarif, esmer bir kadını işaret etti. Hattâ kadın yanımdan geçerken selâmlaştılar:

— Bak, daha gitmemiş dedi, bu kimdir biliyor musun? Jülyet! Asıl ismini hiç bir zaman söylemedi. Kendisi bir Rumen dilberidir. «Jülyet» diye çağırılmasını ister, barda daima Romeo'sunu arar ve ekseriya genç, yakışıklı fakat parasız bir Romeodan ise göbekli bir koyun tüccarını tercih ederdi. Şampanyalar gelince neşesi bütün barı kaplar, etrafına kahkaha ve iltifat saçar, şişman Romeo ve arkadaşlarını neşe ve arzudan taşırır, fakat içkilere nihayet verilip hesap görülünce siyah çantasını kolunun altına sıkış-

Şehrimizdeki barlarda numara yapan artistlerden birkaçı

tırarak letafetle masadan uzaklaştıktan biraz sonra Romeo da dahil, hiç kimseyi tanımaz olur, bir masaya çekilip sigarasını yakar, kâinata metelik vermezdi.

Onlarla geçmiş gecelerin hatıralarını hâlâ muhafaza eden dostum devam ediyordu.

— Beni hayrete düşüren şey, ister Macar, Rumen, Bulgar, Yunanlı, ister Danimarkalı, İsveçli, Alman, Çek olsun, bizim barlara gelen bütün ecnebi artistlerin, geldiklerinin ertesi günü harikulâde denecek bir mükemmeliyetle çifte telli oynamaları idi. Ancak çingenelere nasip olduğunu sandığımız bir meharetle, göbek atarlardı. Vıyanalı olduğunu söyleyen ve kendisini gayet asil bir aile kızı gibi satmak isteyen sarışın ufak tefek bir kadını hatırlıyorum. Şimdi belki de gitmiştir. Bıçarenin en büyük derdi iki elini bir araya getirerek parmak şaklatmaktı. İlk hafta masasında boş oturduğu zamanlar daima buna çalıştı. Hafta sonunda öyle meharetle kesbetti ki, her yeni gelen artist artık ondan ders alıyordu.

Sonra bir Rus vardı. Küçük mavi gözleri tombul vücudile hasır koltukta bir sultan gibi oturur, daima düğünürdü. Mağnum bir hali vardı. Onun neşeli olduğunu hiç görmedim. Birkaç kadeh içki ona vız gelir, ancak pek çok içtikten sonra neşelenir, ve o zaman da zaptetmek kabil olamazmış, Hovarda bir zengin barı ziyaret ettiği bir akşam müşteriler şöyle bir sahneye şahid olmuşlar: Melânkolik Rus masaların üzerinde oynamaya kalkmış, fakat kadeh, bardak, tabak ve şişelerin kaldırılmasına razı olmadığından beş dakika sonra ortada sağlam birşey bırakmamış. Zengin hovardanın ödiyeceğine emin olmasaydı bu çılgınlığı yapar mıydı bilmem?

Arkadaşım hem gülüyor, hem anlatıyordu:

— Bu kızlar ne kadar şeytansalar o kadar saftılar. Müşterilerinin fazla sarhoş olduğunu farkettiler andan itibaren ona para harcatmak için ellerinden geleni yaparlardı. Alelade zamanlarda 11.5 lık cigara içtikleri halde «Camel» sigarasından aşağısını reddederler; gelen içkileri, mideleri bozulmadan yenilensin diye, müşterilerine hissettirmeden yere dökerlerdi.

Saftılar: Şakacı gençler onların paraya olan muhabbetlerini bildikleri için, bazen gözleri önünde cüzdanlarını çıkararak içlerindeki paraları mahsus yerlere dökerler, sonra garsona toplatırlardı. Bu hâdis karşısında asil tavrılı bar artistlerinin gözleri faltaşı gibi açılır, cüzdanını düşüren

gence iltifatlar, göz kırpmalar başlar, şakacı gençler onlarla bol bol danseder ve sonra bütün ümidlerini boş çıkararak birşeyler ısmarlamadan çıkar giderlerdi. O zaman, zavallı kadınların hiddetlerini bir görmeli idin! Ağlayacak gibi olurlardı.

Caddede fazla dolaşmıştık. Hicrete hazırlanan bar artistlerine de artık ras gelmiyordu. Dostuma «Allaha ısmarladık» dedim. Ayrılmadan evvel şunu da söylemeği ihmal etmedim:

— Bu kızlardan biri şehrimizden ayrılırken «Biz gidince İstanbul haki-katen eğlencesiz kalacak!» demiş. İnana. Onlar İstanbulda bulundukları müddetçe hiç kimseyi eğlendirmediler. Zahirî bir eğlence gecesinden sonra sabahleyin yataklarında başları ağır ve cüzdanları hafif olarak uyananlar hafızalarında kalan geceyi hiç bir zaman eğlence ile geçmiş bir gece saymamışlardır. Bilâkis o gecenin cüzdanında bıraktığı boşluk müteakip günlerin tadını kaçırmıştı. Bu kızların bıraktıkları hatıralar olsa olsa bu tatsız günlerden ibarettir. Allah selâmet versin!

Bir kahkaha atarak sokağı döndü. S. R.

Orduda temsil

Ordu (Akşam) — Gençler yurdu temsil kolu bu hafta Ertuğrul Muhsinin Baba ismi-li faciasını büyük bir muvaffakiyetle temsil etmiştir. Valinin himayesine aldığı bu müsamere muhitte derin bir alaka ile karışılmış ve piyes üstünde üç defa oynanmıştır.

Papazyan Biçki Yurdu

Kurtuluşa Papazyan biçki yurdunda kayıtlar başlamıştır. Yukarıda yurdun talebeleri atölyede çalıştıkları sırada görünüyorlar. Ortada Türk bayrağı önünde bulunan müdireleri bayan Papazyandır.

Haftalık piyasa

Son hâdiselerin piyasada tesiri — İhracat maddelerinin vaziyeti

Son günlerde Adenizde alınan tedbirler, piyasada mevcut olan durgunluğu arttırmıştır. Bu gibi tedbirler alınırken piyasanın en hassas mevzuu olan sigortacılık âlemindeki tesirleri tebarüz ettirmek lâzımdır. Dünden itibaren deniz harp sigorta primleri birdenbire yükselmiştir. Son tarife şudur: Akdenizde primler yüzde birden üçe, İngiltere için yüzde dörtten yüzde beşe, müttefik gemileri için Atlantik denizinde yüzde iki buçuktan yüzde dörde, bitaraf gemiler için yüzde bir buçuktan yüzde dörde yükselmiştir. Alâkadarların ifadesine göre, son günlerin icab ettirdiği bu sigorta tarifesini, muvakkat mahiyette kabul etmek lâzımdır. Çünkü Akdenizde alınan tedbirlerden sonra emin bir vaziyet hasıl olursa, sigorta tarifelerinde gene bir tahavvül olabilir.

Haftanın en mühim hâdisesi, yalnız Akdenizde alınan tedbirleri piyasa ve sigorta üzerine olan tesirleri değildir. Bu hafta dış ticaret münasebetlerinde yeni anlaşmalara doğru da yeni bir adım atılmıştır. Bunlardan en mühimmi de, dış ticaret müdürü B. Servetin riyasetindeki bir heyetin Romanya'ya hareket etmesidir. Evvelce de bahsettiğimiz gibi, Türkiye-Romanya ticaret anlaşmasının tatbiki esnasında yeni anlaşmalara ve her iki memleket delegeleri arasında yeni görüşmelere ihtiyaç vardı. Esasen beynelmilel ekonomik münasebetlerdeki tahavvüller üzerine, anlaşmalar vesilesile sık sık görüşmeler zarurî bir ihtiyaç haline girmiştir. Romanya ile aramızda esaslı bir ihtilâf mevzuu mevcut olmamakla beraber, her iki memleket arasındaki ticarî münasebetleri arttırmak için yeniden müzakerelere lüzum görülmektedir. Bu müzakereler esnasında en mühim ihraç maddemiz olan tiftik ve yapığı büyük bir mevki işgal etmektedir. Aradaki anlaşmaya göre, Romanyadan petrol ve benzin alacağız.

Romanyadan sonra dış ticaret heyetimiz Macaristana gidecektir. Son altı ay içinde Türkiye-Macaristan ticaretinde yeni bir inkişaf göze çarpmaktadır. Macar endüstri müesseseleri, Türkiye'ye mal satmak hususunda büyük gayretler sarfetmişler, İstanbul, İzmir heyetler göndermişlerdir. Hattâ Macar endüstri müesseselerini finanse eden bir bankanın, Türkiye'de bir şube açacağından bahsedilmektedir. Macar endüstri müesseseleri, Türkiye piyasasında Almanyanın mevkiini elde edebilir. Fakat şimdiye kadar beş altı aylık bir devre zarfında Macar endüstrisi, piyasada büyük bir muvaffakiyet kazanmış değildir.

Diğer taraftan Macarlar bizden şimdiye kadar almadıkları malları da almaktadırlar. Meselâ: Tiftik ve yapığı bu derecede Macaristana sevk edilmeydi. Acaba bu mallar Almanya'ya mı gidiyor? Bu ciheti çok derin bir surette tahkik etmek icap eder.

Macarların bizden istedikleri malların başında pamuk bulunmaktadır.

Maamafih pamuk yalnız Macaristandan değil, her taraftan istenilmektedir. Dış ticaret heyetimiz Budapeşteye gittiği zaman bu meseleler hakkında etraflı bir surette görüşmeler yapacaktır.

İhracat maddelerinin vaziyeti

Akdenizde alınan tedbirler, ihracat maddeleri üzerine fena tesir yapmıştır. Yukarıda yazdığımız gibi sigorta primlerinin yükselmesi birçok ihraç muamelelerine engel olmuştur. Maamafih böyle bir durgun devre içinde bile, muhtelif maddeler üzerine işler olmuştur. Bunları kısaca aşağıya yazıyoruz:

Kuru meyvalar — Son günlerde Fransadan fındık üzerine siparişler geleceği ümid edilmektedir. Bilhassa Franko - Türk şirketi Osmanlı borçları hesabına kuru meyva almak için tedkikler yapmaktadır. Fındık üzerine diğer memleketlere pek az miktarda ihracat vardır.

Kuru sebzelerden, fasulye ihracatı devam etmektedir. Fransaya, Suriye'ye, İtalyaya mühim miktarda ihracat yapılmaktadır. Hattâ bu yüzden stoklar bile azalmaktadır. Alâkadarların ifadesine göre, stokların bitmek tehlikesine karşı kuru fasulye ihracatını lisansa tabi tutmak zamanı gelmiştir. Tütün ihracatı Macaristana, bir miktar da Romanya'ya yapılmıştır.

Rekolte vaziyeti ve gıda maddeleri

Geçen hafta olduğu gibi bu hafta da rekolte vaziyeti üzerinde durmak mecburiyetindeyiz. Züra, son günlerde yağın yağmurlardan pek de memnun değildir. Çünkü ovalarda biriken sular çekilmesi lâzımdır. Maamafih ovalardan sular çekildikten sonra yapılacak iş mısır zeriyaatı yapmaktan ibaretti. Çünkü ziraatçılar, bu mevsimde buğday zeriyaatının kabil olmadığını söylemektedirler. Anadolu'da yağmurların devamı, zeriyaat vaziyeti üzerine tesir ettiği gibi, mevcut malın da köylülerden, şehirlere gelmesine mâni olmaktadır. Meselâ: Adapazarı köylerinden, Adapazarına mısır sevkıyatı geri kalmıştır. Köylü mısır sevk etmek için yolların çamurdan kurtulmasını bekliyor. Yağmurlar ve tabii âfetlerin büyük tesiri ovalardadır. Yayla köylerinde zeriyaat vaziyeti pek iyidir. Hayvan ve hayvan mahsulleri vaziyetine gelince, kuzu fiatlarındaki tereffüf bakılır, İstanbulun muhtaç olduğu kâfi miktarda kuzu, muayyen mntakalardan gelemiyor, bu itibarla et fiatlarında bir tenezzül beklemek mümkün değildir.

Hayvan mahsullerinden yağ ve peynir fiatları yüksektir. Bu mevsim Trabzon yaylalarından taze yağların gelmesi lâzımdır. Halbuki devam eden yağmurlar yüzünden, hayvanları yayla yerlerde beslemek mümkün değildir. Bunun neticesi olarak hayvanlar, kırlık yerlerinde kışlık yemlerle iase edilmektedir. Trabzondan az yağ geldiği için Trabzon tereyağ fiatları 120 kuruşa kadar yükselmiştir. Geçen sene bu mevsimde, 80-85 kuruştı. Geçen sene bu mevsim yeni sene mahsullerinden olan mütenevvi peynirlere tesadüf edilirdi. Halbuki mevsimin dil, çayır peynirleri, pek nadide bir mal olarak maruf bakkal dükkânlarında pahalı fiatlarla satılmaktadır. Hüseyin Avni

İzmir şehir meclisi mesaisini bitirdi

İzmir (Akşam) — Şehir meclisi, mesaisine son vermiş, belediye'nin yeni yıl bütçesini 1,5 milyon lira varidat ve masraf üzerinden hazırlamıştır. Şehir meclisinin mesaisine devam ettiği sırada meclis azası, başkanında belediye reisi Dr. Behcet Uz olduğu halde belediye'nin muhtelif yeni müesseselerini gezerak tedkikler yapmış ve bu müesseselerin randımanlarını ölçmüştür. Meclisin verdiği mühim kararlardan biri de çarşı içinde bulunan kereste depo ve mağazaların itfaiye merkezi civarındaki depolara nakledilmesidir. Bunun için bir sene mühlet kabul edilmiştir.

Meclisin üç sene evvel İzmirdeki mevcut mebaninin tamiri ve yeni inşaat için kabul ettiği bazı takyidatın halkı çok üzdüğü görülmüş, bu takyidat, yeni kabul edilen bazı kararla bertaraf edilmiştir.

Belediye reisi tarafından şehir meclisi azası şerefine Kültürparkta Akasya gazinosunda bir ziyafet verilmiş, vali, kumandanlar, daire müdürleri ve gazeteciler de bulunmuştur. Ziyafet, samimi hasbühallerle geçmiştir.

KÜÇÜK İLANLAR

KÜÇÜK İLANLAR

Fevkâlde ahvalın devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

BİR TÜRK GENÇİ İŞ ARIYOR — Askerlik ile alakası olmayan Galatasaray lisesi orta kısmını ikmal ile beş sene Rober Kolejide tahsil etmiş mükemmel İngilizce kimsen de Fransızca bilen bir Türk genç müesseseler iş arıyor, her türlü referans ve nakdi kefalet te verebilir. Akşamda (C. H.) rumuzuna mektupla müracaat. — 1

TÜRKÇEYİ, ALMANÇAYI VE RUSÇAYI — Çok iyi bilen ve temiz söyliyen Türkiye tebaası tecrübeli bir kadın ev idaresini ve çocuk terbiyesini deruhde etmek istiyor. Taşraya dahil gitmeğe hazırdır. (F. S.) rumuzla matbaamıza müracaat. — 2

BAYAN İŞ ARIYOR — Orta mektep mezunu, iyi daktilo bilen genç bir bayan ehven geratle kendine bir iş aramaktadır. Aşağıdaki adrese tahriren müracaat edilebilir. Beşiktaş Köyü Sinanpaşa köprüsü sokağı No. 11. Adalet. — 2

İŞ ARIYORUM — Yüksek tahsilini ikmal etmekte olan kuvvetli Almanca biraz İngilizce bilen bir genç yalnız öğleden sonra veya gece hususi bir yerde her hagni bir iş arıyor. Motor makine ve tesviye işlerinden anlar ameli olarak çalışabilir. Otomobil kullanır. Akşam'da R. K. B. rumuzuna mektupla müracaat. — 1

BİR TÜRK BAYAN İŞ ARIYOR — Seri daktilo yazan resmi dairelerde çalışmış adliye işlerinde tecrübesi fazla olan bir Türk bayan münasip iş arıyor. Kanatlıdır. Akşam'da C. B. rumuzuna mektupla müracaat. — 3

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BAYAN DAKTİLO ARIYOR — Almanca, İngilizce bilimli Fransızca bilenler tercih olunur. Galata Aslan han 3 kat 9 No. öğleye kadar müracaat. — 1

BİR KADIN ARIYOR — Büyükkadada dört nüfuslu bir aile nezdinde yemek ve ev işlerinde çalışacaktır. Saat 20 den sonra matbaamızda muharrir Cemaleddin Bıldıke müracaat.

İKİ BAYAN ARIYOR — Yüksek bir terzhane de biçki ve dikış öğrenmek üzere çalışmak isteyen iki bayana ihtiyaç vardır arzu edenler Akşam gazetesi ilan memuruna müracaat.

BAYAN ARIYOR — Okur yazar kasıyerlik yapabilecek bayan arıyor. Beyazid Okularbaşı Altın Gışeye müracaat. — 2

LASTİK KORDOLA MAKİNALARINDA — Çalışmış usta işçilere ihtiyaç vardır. Rıza paşa yolu, Orta Han No. 4 e müracaat edilebilir. — 2

3 — SATILIK EŞYA

PASTACI VE MUHALLEBİCİLER — 4 gözlü 1 Frigidaire makinesi ile 1 kristal Frigidaire buz dolabı satılıktır. Taksim Cümhuriyet meydanı Kalmis apartmanı altında tütüncü Feride müracaat.

KELEPİR SATILIK SİNEMA MAKİNESİ — 939 model seyyar sesli (Sinema Kanimka) markalı görmek için Mahmudpaşa Kürkçü han 46 numaraya müracaat. — 5

SATILIK PİYANO — Sesi güzel, kullanılmış bir piyano satılıktır. Taliplerin Galata Bozkurt han 12 No. da Çobangile müracaat. — 1

SATILIK OTOMOBİL — Mükemmel bir halde hususi, Hudson markalı bir otomobil satılıktır. Mağa garajına müracaat. — 1

SATILIK MOTÖR — 12 kişilik 7 mil yolu var. Benzine işler 400 lira. Müracaat Telefon: 40610 — 1

MESHUR BİR ALMAN PİYANOSU — İçi demir çapraz ve son sistem olarak satılıktır. Taksim Parmakkapı İmam sokak No. 16/1 e müracaat, pazardan maada her gün. — 3

6 GÖZLÜ BİR YEMEK SOBASİ — 1 çini soba, 1 bakır banyo kazanı sobasıyla birlikte tekmlil 40 lira mukabilinde verilecektir. Bahçekapı Hüdatat Lokantası No. 51. — 3

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTIMAN — Ayazpaşa Park Otel karşısı İkiz kardeşler apartmanı 2 numaralı daire mevsimlik kirahktır. Hergün 11 den 3 ç kadar görülebilir. Telefon: 44399 — 7

MALTEPEDE İSTASYONA VAPUR İSKELESİNE 20 DAKİKADA SATILIK VE KİRALIK ÇİFLİK — Tel örgülerle ve ağaçlarla muhat on dönüm de 4 dönüm müteenevi tüzümü bağ üç dönüm ekin yeri üç dönüm sebze ve çilek yeri 600 lt mütecaviz meyvalı ve yabani yetmişmiş ağaç üç oda bir mutfak bir helali kagir ev ve ayrı iki oda bir helâ (8) inek alr asrı alur müteaddid odunluk kömürlük samanlık güvercinlik ve tavukluk ve yüz koyun alr kagir mandıra ve icabında çarkla döner suyu tatlı bir kuyu ve mahsul verir yüz kadar okka güllü ve 300 kadar yetmişmiş enginar ve sebze bahçesi çiflik etrafı koyun keçisi ve hayvanat için vakıf merâ. Talipler şu adrese yazsınlar: Sultanahmedde Yerebatan caddesi Nege apartmanı H. Akkoç. Görmek isteyen Maltpepe Çiflik yolunda 5 numaralı

DEPO VE İMALATHANE — İçin elverişli Galatada iyi bir mevkide bir bina ehven fiatle devren kirahktır. Müracaat: Telefon: 41988. — 2

DEVREN KİRALIK APARTIMAN — Mağka Palas büyük dairelerinden biri 25 liraya devren kirahktır. 3 üncü kapı 16 numaraya müracaat. — 4

KİRALIK APARTIMAN — Tünelde Foto Süreyya yanındaki sokakta Alman lisesi bitişğinde Korman apartmanının 6 odalı denize nazır konforlu 5 numaralı daire kirahktır. Taliplerin İstanbulda Bahçekapı Cermanya han 4 numaraya müracaatları. — 3

SATILIK HANE — Kadıköyde Opera Sinemasının yanında Süleymanpaşa sokasının başında 8 No. 1 hane satılıktır. Arzu edenler Bahçekapıda Emlâk bankası karşısında İzzetbey Hanında 1 No. da B. Fahriye müracaat. —

ACELE SATILIK VE KİRALIK APARTIMAN — Mağka Teşvikiye caddesi 29/31 numaralı üç katlı 25 odalı havadar bahçeli ve iki caddeye yüzü ve gayet geniş balkonlu ve kısmen ihzar edilmiş kalifer tesisatı ve denize nezareti olan müteaddid apartıman satılık ve kirahktır. Taliplerin 3 üncü kata müracaatları. — 16

SATILIK VE KİRALIK — Kartalda İstasyona ve denize yakın (Hakkı Beyin köşkü) diye anılan havadar ve manzaralı köşk satılıktır. Geniş bağ ve bahçeli, bol ve çeşitli meyva ve süs ağacını, biri motörülü üç kuyuyu, elektrik ve su tesisatını havidir. İçindekilere müracaat. — 2

APARTIMAN ALTINDA İKİ DÜKKÂN — Aksarayda: Kemalpaşa caddesinde altında iki dükkân bulunan 11 No. 1 apartıman önu elli metre genişliğinde caddede, arkada büyük meyvalı bahçe manzarası güzel elektrik, havagazi, terkos vardır. Tramvay durak mahalline on beş adım. Yenikapı tren istasyonuna iki dakika. — 2

AKSARAYDA: Valdecami sokak 20 No. Varna pazarı bakkaliyesi Ahmed Kuşçu. 22035 telefona müracaat. — 3

BURGAZ ADASINDA 1600 LİRAYA SATILIK İKİ EV — 1050 metre murabbai arazi üzerinde kuyu, sarnıcı biri ayrı olarak da 700 liraya satılabilir. Beğ ve dört odalıdır. İki de Hristos yolu üzerindedir. Gelenbevi ortaokulunda yazıcı Hulusiye müracaat. — 2

KİRALIK MÖBLE KÜÇÜK APARTIMAN — Taksim Topçu caddesi Atamer apartmanında 3 odalı ve her konforu havi 4 numaralı daire yaz mevsimi için möble olarak kirahktır. Hergün öğleye kadar mezkür daireye müracaat edilebilir. — 4

KELEPİR. SATILIK YALI — Gengelköy koyunda fevkalade manzaralı 3,5 dönüm bahçesi, çam, manolya, meyva ağaçları ve Salma suyu elektrik tesisatı, önünde plaj olmağı müsaıd kumsallığı ve ayrıca garaj arsasını havi 9 numaralı merhum Ali paşa yalı satılıktır. Cumatesi, pazar günleri içindekilere müracaat. — 1

SUADİYEDE SATILIK KÖŞK — İstasyon arkasında, Cami caddesinde No. 41, bir dönüm çamhik, meyvalık, kuyulu bahçeyi havi, yeni tamir görmüş yağlı boyalı, iki ailenin oturmasına elverişli, beş oda hol, iki tuvalet, iki mutfak bir köşk satılıktır. Taliplerin Aksaray M. Kemal cad. No. 72 Hâdi Zener'e müracaatları. — 1

SATILIK VE KİRALIK YALI — Rumelilihsanında Akıntburnunda Kaptan paşa yalı Küçük su plajına nezaretili yirmi beş odalı müferrih konforlu bir yalı icabında iki daireye kabili taksimdir. İçindekilere müracaat. — 3

ACELE SATILIK APARTIMAN — Pangaltı Altınbakkal Çayır sokak 67 numaralı birinci kata betonarme üstü kagir iki kat apartıman 5 odalı hava gazı elektrik su ve banyo vardır. Altında atelye mevcud beraber satılıktır. 2 inci kata müracaatları. — 1

KİRALIK MOBİLYALI APARTIMAN — Ettal hastahanesi Şişli arasında müstakil mobilyalı kirahk apartıman iki oda havagazlı banyo mutfak. Müracaat saat 9 - 12 arasında. Telefon: 80326. — 3

KİRALIK VE SATILIK KÖŞK — Erenköy sanatoryom karşısında ayrı ayrı iki dairedir. Üst katta beş alt katta üç oda isteyene möble verilir. 32 dönüm arazisi vardır. Hergün ona kadar 40089 telefon numarasına müracaat.

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTIMAN — Taksim Talimhane Aydede caddesinde 5 odalı sıcak su, telefon vesair konforu havi möble bir apartıman mayistan itibaren yaz mevsimi için kirahktır. Hergün saat ikie kadar 44241 numaraya telefon edilebilir. — 6

EV ARIYOR — 2500 liraya kadar Beyoğlu veya İstanbul ciheti mutlak yakın veya Adalarda, mufassal malumatla İstanbul posta kutusu 250 tahriren müracaat edilebilir. — 2

KİRALIK DÜKKÂN VE ODALAR — Depoya ve atelyeye elverişli ve dükkânların üstünde 5 oda ile kirahktır. Arkasında bahçesi vardır. Görmek üzere Çemberlitaş Tavukpazarı sokak 23 No. görümek üzere Pangaltı Halâşkar Gazi caddesi 90 No. ya her gün saat 13 - 14 arası müracaat.

SATILIK VE KİRALIK KÖŞK — Alemadağı caddesinde iki kat dahil yağlı boyalı beş oda çini döşeli bir antre, alafranga ocaklı mutfak, iki helâ nın kagir dört dönüm bahçesinde her nevi meyvası, bir alle fırını, içilir tulumbalı tatlı suyu, gayet havadar, manzaralı hastalara ilâgsız tedavili bir köşktir. Üsküdar vapur iskelesinde gazino-
M. K. B. müracaat.

KİRALIK KÖŞK — Üsküdar Kısıklı Cad. 20 No. lu 6 odalı meyva bahçeli köşk kirahktır. Taliplerin Galata Bozkurt han 12 No. da Çobangile müracaatları. — 1

KİRALIK GARAJ VE DEPO — Şişli eski Bomonti yeni Âbideyi Hürriyet caddesi Şenel apartmanının altında büyük bir depo icabında garaj dahil olur. Kapıcıya müracaat.

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nisan-taş Teşvikiye camisi civarında Çınar caddesinde köşe başı iki cephesi otuz bir metre senevi dört bin iki yüz lira icar getiren on bir daireli her konforu mükemmel beton arme altı kat 11 numaralı Fehmi apartımanı acele satılıktır. Sabahları saat dokuz buçuğa kadar öğle vakti saat on ikiden iki buçuğa kadar altıncı katında sahibine müracaat. — 2

KİRALIK BÜYÜK VE KÜÇÜK 2 KÖŞK — Büyük bahçe tüketmez su, çamhik meyva çeşek elektrik telefon Adalara nazır istasyona iki dakika. Bostancı Küçük yalı Asfalt üstü Telefon: 52.248. — 2

AYASPAŞADA KİRALIK VİLLA — On bir oda kalorifer ve sıcak su tertibatı tam konforlu Marmaraya ve Boğaza hâkim nezaretli bir villa kirahktır. Müracaat: Sarayarkası Namıkpaşa sokak 7 No. li ev. Telefon: 40552. — 6

KİRALIK DAİRE — Ticarethane muayenehane yazıhaneye elverişli kalorifer vesaire mevcut büyük salon ve odalar Beyoğlu İstiklâl caddesi - Engen - apartımanı birinci kat Foto - Kanzer - üstünde. — 2

KİRALIK ODALAR — Bir Alman muallimesi nezdinde temiz ve mobilyeli iki oda birlikte veya ayrı ayrı kirahktır. Salı. pazar günlerinden maada hergün 15.30 - 19 a kadar Beyoğlu, İstiklâl caddesi, 133 numaralı Hasan bey apartımanı, ikinci merdiven, birinci kat, numara (6) — 1

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE VE ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakaforları) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metotla verilir. — Fransızca'yı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mütedil. — (Prof. H.) rumuzuna mektupla müracaat. — 15

SÜS BALIĞI MERAKILARINA — Türlü renk ve biçimde tropikal akvaryum bakkalları satılıktır. İsteyenlerin Ankara caddesi 50 numarada Öğretmen Sesi idarehanesine müracaatları. — 1

KARLI BİR İŞ İÇİN — 500 lira sermaye koyacak bir ortak arıyor. B. S. rumuzla Akşam gazetesine müracaatları.

RİYAZİYE - FİZİK DERSLERİ — Muktedir bir lise muallimi tarafından, ehven fiatle, Riyaziye - Fizik dersleri veriliyor. Sizce az zamanda derslerinizi öğretir ve imtihanlarınıza hazırlar, Akşam gazetesinde R. D. öğretmen rumuzuna mektupla müracaat ediniz. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

H. F. — T. T. — Z. — Massaj

namlarına gelen mektupları idarehanemizden alduralmaları mercudur.

AKŞAM Abone ücretleri

	Türkiye	Ecebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 "	1450 "
3 AYLIK	400 "	800 "
1 AYLIK	150 "	" "

Posta ittihadına dahil olmıyan ecebi memleketler: Seneligi 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Rebiülevvel 26 — Kasım 179 S. İmsak Güneş Öğle İkinci Akşam Yatsı E. 7.50 9.46 5.02 8.55 12.00 1.45 Va. 3.58 4.54 12.11 16.04 19.08 20.53

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokak No. 13

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK şurubu

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Herkes kullanabilir.

KAYIP ARIYOR

Bundan 7 - 8 ay evvel İstanbuldan Urfa ya giden oğlum Abdülmeccid Uğuztan 14/1/940 tarihinde Urfa'dan Tecim hanından mektup gönderdi. Bunun üzerine kendisine idadeli teahhüdü mektup gönderdim de mektup iade edilerek bulunamadığı bildirilmiştir. Her kim kendisinin nerede olduğunu biliyorsa aşağıdaki adrese haber vermesini rica ederim.

Davudpaşa iskelesi caddesi 20 No. da validesi Kudret Uğuztan

ZAYI — 1929 - 1930 ders yılında Gelenbevi ortaokulundan aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımın eskisinin hükmü yoktur.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABİALİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur. Tefrika No. 183

Bodrumdan kaçmak plânı nasıl aklım kaldı?

Bu iddianın meydan almasına İstanbul muhafızı Cemal beyin — gazetecilere vaki olan beyanatında bildirdiği gibi — suikastın ika edileceği günü haber almışken ve istihbar şebekesinin bu kadar kuvvetli olduğunu iddia ederken evvelce davranarak suikastcileri tevkif suretile katlin önüne geçmemiş olması sebebiyet vermiştir.

Cemal beyin bu suretile hareketi İttihad ve Terakkinin o günlerde kendisine çizmiş olduğu bir siyaset programına çok bağlanmış olmaktan ileri gelmiştir.

İttihad ve Terakki üç sene evvel (Cemiyeti hafiye) meselesinde olduğu gibi muhaliflerine karşı tekrar vehim yahut teviz üzerine gadir ve zulmetmekle itham edilmek istemiyordu ve kâfi derecede delil elde edilmeden zabıtanın hareketi geçmesini münasip görmüyordu.

Fakat komplotları iş üstünde yakalamak gibi bir facia vukuuna meydan verecek teenni de bir hata teşkil etmişti. İstanbul muhafızı Cemal bey kendi tedbirlerinin mükemmeliyetinden emin olarak Mahmud Şevket paşayı telâsa düşürmemek fikrile ona istihbaratını tamamiye anlatmıyordu. Eğer anlatmış olsaydı belki paşa nefisini o derece tevekküle kaptırmaz, şahsının muhafazasına daha ziyade itina razı olurdu; şahsı etrafında itihaz olunan tekayyüdlere gören suikastçilerin de cüreti kırılırdı.

İttihad ve Terakki hükümetini Mahmud Şevket paşadan kurtulmak istemiş, yahut kurtulduğuna memnun olmuş olmakla ithama kalkışmak doğru olmaz ise de hayatın tehlikede bildiği sadrazamını mümkün olduğu kadar muhafaza tedbirleriyle ihata lüzumunu lâıyıkile takdir edememiş bulunduğunu ileriye sürmek pek haksız sayılmaz.

«Taklîbi hükümet» teşebbüsile İttihad ve Terakkiyi yıkmak için yapılan bu kadar hazırlıkların Mahmud Şevket paşanın itlâfından başka netice vermemesi, buna mukabil İttihad ve Terakkinin en dişli hasımlarından olan bazı zevat ile fedailerin ipe çekilmesi, mütegebbislerden birçok mühim şahsiyetlerin ecebi diyarında sürünmeğe mecbur kalması, birkaç yüz kişinin de menfalar, zindanlara sevkedilmesi Hürriyet ve İtilâf mahafilinde tabii yels verici bir felâket addedilmiştir.

Bu fırkanın reisliğini elinden, mühürünü cebinden bırakmıyan miralay Sadık bey bu teessürle Paristen Rusya Çarına şu telgrafı çekti: (1)

[Bugün Türkiye'nin mazide misli görülmemiş bir korku ve dehşet idaresi altında inlediği şu saatte adalet ve insaniyet duygularına müracaat etmek, mütemeddin Avrupanın lüzumundan fazla tahammül ve tecviz ettiği şu hal ve vaziyete nihayet verilmesini temin için zatı haşmetpenahilerinin nüfuzlarını kullanmalarını istirham eylemek üzere müslüman ve hristiyan bütün Osmanlıların kulu-nuza iltihak ettigine kanaat buyuracağımızı ümide kendimde cür'et buluyorum.]

Sadık

Birkaç gün evvel Mahmud Şevket paşa gibi fırkacılık ihtiraslarının, gürlütülerinin üstünde kalmış temiz ve hamiyetli bir devlet adamını sokak ortasında öldüren katillerin mensup oldukları bir fırkanın reisi şimdi iş başında bulunan ve aylardanberi iktidar mevkîinde mülayemet siyasetini kendisine umde itti haz eylemiş olan hükümetin tutmağa âdeta zorla sevkedildiği korku ve dehşet verici idare tarzından Osmanlı devletinin can alıcı dışıman Rus Çarına böyle bir telgrafname ile şikâyet ediyor, o Çarın adalet ve insaniyet duygularına müracaatte bulunuyordu! Üste bütün Avrupa devletlerinden de Osmanlı devletinin dahil işlerine müdahale dileniyordu!

Kendi tebaasını kasıp kavuran bir Rus Çarının adalet ve insaniyet duy-

etmeğe kalkışmak Sadık beyin vicdanına, aklına nasıl sığabilmişti?

Buna bir budalalık denilemezdi! Feci bir ruhi haletin, körükörüne harekete geçen bir ihtirasın eseri ve telkini idi bu!

İngiltere sefareti baş tercümanı Fiç Moris ile ataşemiliter Tiril'in tahrik ve teşebbüsleri İngiliz sefarethanesinde daima İttihad ve Terakkiye muhalif bir hava esmesine sebebiyet verdiği görüldüğü için Babıâli bu iki ecebi memurdan hiç memnun değildi.

Her ikisinin Mahmud Şevket paşa aleyhine yapılan suikastın de muharrikleri oldukları hakkında alınan malûmat üzerine sadrazam Said Halim paşa bunların İstanbuldan kaldırılmalarını yeni İngiliz elçisi Sir Maletten açıkça rica etmiş ve bir ay sonra gerek Fiç Moris, gerek Tiril Londra'ya celbedilmişti.

Bu suretle İttihad ve Terakki bu iki muhalifinden kurtulmuştu.

Sabahaddin beyin mensuplarından Satvet Lütfi, Ahmed Bedevi ile birkaç arkadaşları Bodruma sevkedilmeden evvel göğüslerine yaftalar yapıstırılmış, resimleri çekilmiş, parmak izleri aldırılmış, yanyana, ikişer ikişer bileklerine kelepçeler takılarak yola çıkarılmışlardı.

(Arkası var)

Kandillide bay Asaf Muammerden aldığım bir mektupta deniliyor ki: (Tefrikânın 176 ncı sayısında isim geçiyor. İfade-nizden mehzazınız dıvanıharbın hüküm mazbatası olduğuna istidlâl etmekteyim.

Tarihe nakledilirken münderecatının — bütün hakikatlere noksanz bir vukuf ve âlicenap bir bitaraflika — incelenmesi lüzumuna kani bulunduğum o mazbatada benden su suretle bahsedilmiştir: Muhip bey nezdinde bulunan Asaf Muammer... ilh... Ne Muhip bey benim refakat veya maiyetinde idi; ne ben Muhip beyin refakat veya maiyetinde bulunuyordum; esasen Muhip bey şahsen tanıdığım bir zat değildi!

Hakikat şudur:

Babıâli başkınında Harbiye yaveri Dayı-zade Kibrîsî Tefvik beyi kurban vermişti. Kana boyanan yeni hükümet erkânından nefret edip İstanbulu terketmiştim. Avrupa'ya geçmek üzere Köstenceye bulunuyordum. Yeni Gazete muharriri Abdullah Zühüdü bey de orada idi. Bir gün kendisile kahvede oturuyorduk. Köstence şehbenderi Kadri bey birisile masamıza geldi:

— Akramabdan Muhip!

Diye arkadaşımı bize tanıttı. Muhip bey işte bu suretle ve ancak o gün tanışmıştım. Hakikatın tam öbünü tebarüz et-tirmiş olmak üzere ehemmiyetle kaydedirim ki, ikametgâhi şehbenderhane ve tak-dim eden de şehbender olduğu için bu tanışmayı hiç hüsnü telâkki etmemiştim.

Aradan birkaç gün geçti. Bir sabah Muhip bey bulunduğum otele geldi. Sabık Dahiliye Nazırı Resid beyin adresini benden sordu. O sırada Resid bey hakkında İttihadıların tarafından olduğu kadar İtilâf-ı cephesinden de müthiş bir husumet izhar edilmekte idi. Hattâ Dahiliye Neza-retinde bulunurken İttihadıların tevkif ve İstanbuldan teb'id etmiyerek Babıâli başkına sebebiyet verdi diye bazı taşkın muhaliflerin (2) Resid beye suikasta hazırladıkları da söyleniyordu.

İrfanına, vekar ve terbiyesine hayran olduğum bu kymetli dostumu her muhtemel musibetten muhafaza için adres aramalarını sebeplerini incelemeye lüzum gördüm. Muhip bey tereddüdümü sezdi. Beni temin kasıde bazı itirafıarda bulundu. Kendisine aynen şu cevabı verdim:

— Sözlünüzden anlıyorum ki, mukabil bir ihtilâle hazırlanıyorsunuz. Ne ben, ne Resid bey memleketin müteakbil cınay-yetlerle, iğtişahlarla selâmete ulaştırılabileceğine kani değiliz. Kanaatimizce memleketimizin ancak ve ancak şurulu bir hürriyete, siyyan bir adaletle bütün Osmanlılar hakkında müşfik, hayırhah ve bilhassa tam ehliyeti haiz bir idareye ihtiyacı vardır. Kanlı maceralarda sizinle tesriki mesai benim için imkânsızdır. Resid beyden de alacağınız cevabın bundan başka birşey olamayacağına katiyetle em-nim. Adresini de biliyorum.

O günden sonra Muhip bey ile daha görüşmedim. Resid beyin onulna, aelhusus benim delâletimle muhabereye giriş-tiği doğru değildir; iğtişadına tamamen zıd bir hareket için Şerif para tedarik edip bizzat ve bilfil göndermiş olmasına da ihtimale pek munis görmekteyim; bu da bir uydurmadan ibaret olsa gerektir.]

(1) Bu telgrafnamenin fransızca metni (Le Temps) gazetesinde neşredilmiştir. Revue du monde musulman dahi 1913 kânunuevvel nüshasında Sadık beyin bu telgrafından bahsetmiştir.

(2) Hürriyet ve İtilâf fırkası İktidarı elinde bulundurduğu sırada bile mensup-larının kendilerine İttihad ve Terakki hükûmeti için vaziyetlerine tevafuk eden «muhalif» sıfatını izafe eylemekte devam

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Kılıbık bekârlar

Beş arkadaşlar. Çeşid çeşid mezelere donatılmış bir masanın başında gene çahırlardı. İçlerinden yalnız Hamdi bekardı. Evlilik hayatına dair konuşuyorlardı. Bir arkadaş Hamdi gülümsedi:

— Hiç evlenmedim amam, dedi, evliliğin çok iyi, çok rahat birşey olduğuna kanımlım. Maamafih bekârlığın da hududsuz bir hürriyeti var işte... Zannedirim bu ölçsüz hürriyetinden dolayı «Bekârlık sultanlıktır» demişler... Meselâ ben ne kadar hürüm, serbestim...

Evli arkadaşları dudak büktiler. Bekârlıkta hürriyet!... Bu çok su götüren bir bahisti. Hamdinin genesi açılmıştı. Daha bekârlığın hürriyetine dair birçok şeyler söyleyecekti. Lâkin bir aralık gözleri duvardaki saate ilişti:

— Nee?... dedi, saat bu kadar olmuş mu? Aman ben daha fazla oturmuyayım. Biraz sonra kalkayım...

Arkadaşları itiraz ettiler:

— Ne oluyorsun yahu... Ne karışanın var. ne görüyorsun... Yalnız yaşayan bir adamsın... Evine sabaha karşı da gitsen olur.

Lâkin Hamdi bunları dinlemiyordu:

— İmkân yok, imkânı yok, diyordu, geç kalırsam hakikaten pek feci birşey olur...

Nihayet evliler ona takıldılar:

— Canım seni bekliyen karagözlülerin mi var?...

Hamdi gülümsedi:

— Olmadığı ne malûm?... Canım olsa da ne çıkar? Biraz evvel sen hududsuz hürriyetinden bahsetmiyordun mu?...

Hamdi birasından bir iki yudum aldıktan sonra:

— Aman böyle söylemeyiniz, dedi, bakın anlatayım da bana hak verin. Efendim bizim semtte, tam evimin karşısında oturan bir sevgili var. Bu incecik kaşlı, kara kara gözlü ateş gibi bir esmer güzeli... Karşı karşıya konuşmuş olduğumuz için beni istediği gibi kontrol ediyor. Üstelik kışkanç mı kışkanç... Sinirli mi sinirli... Eve biraz geç gelsem ertesi günü benimle buluştuğu zaman kıyametleri koparır. Küçük bir kabahatimi görse gözlemleri oymağa kalkar. Geçenlerde şantasında minimini bir tabanca gördüm:

— Bunu niçin taşıyorsun? dedim. Güldü:

— Beni aldattırsan seni bununla temizleyeceğim... dedi.

Maamafih sinirli, kışkanç bir kadın filân amma çok şeker şey... Her şeyi çekiliyor. Bunun için dünyada geç kalamam. Sonra benim yuvamı yapar... Onun hiddeti pek müthiştir hanım... Neme lâzım efendim...

Bunları birak da istediğimiz gibi eğlenelim bu gece...

Hamdi telâşa:

— Yapamam kardeşim yapamam!... dedi, Feride pencerede bekler...

Sonra da birdenbire müthiş birşey hatırlamış gibi:

— Eyvahlar olsun... Gördünüz mü şu benim sersemliğimi?... dedi.

Arkadaşları merakla sordular:

— Ne oldu Hamdi?...

— Camm saat sekizde Ranaya telefon edecektim. Bana sıkı sıkı tembih de etmişti. Halbuki saat dokuz...

— Rana da kim?

— Sormayın, hiç sormayın... Bu kışkançlıkta, sinirliktelik konuşum Ferideye de taş çıkartacak bir kadındır. Biraz yaşlı ilerlemiş, fakat hâlâ çok güzel bir kadındır... Gençliğinde kimbilir ne şahane bir güzelliği varmış... Sinir doktorları kırkından sonra seven kadınların çığm gibi kışkanç olduğunu söylerler ya... Ben bunun doğru olduğunu Ranayı tanıdıktan sonra anladım. Ne dersiniz yahu?... Şüphelendiği zamanlar arkama adam takılır, beni takip ettirir. Bu gece saat tam sekizde telefon etmemi tembih etmişti. Bak nasıl da aklımdan çıktı bilmem ki... Acaba şimdi telefon etsem nasıl olur?...

Hamdi telâşa:

— Yapamam kardeşim yapamam!... dedi, Feride pencerede bekler...

Sonra da birdenbire müthiş birşey hatırlamış gibi:

— Eyvahlar olsun... Gördünüz mü şu benim sersemliğimi?... dedi.

Arkadaşları merakla sordular:

— Ne oldu Hamdi?...

— Camm saat sekizde Ranaya telefon edecektim. Bana sıkı sıkı tembih de etmişti. Halbuki saat dokuz...

— Rana da kim?

— Sormayın, hiç sormayın... Bu kışkançlıkta, sinirliktelik konuşum Ferideye de taş çıkartacak bir kadındır. Biraz yaşlı ilerlemiş, fakat hâlâ çok güzel bir kadındır... Gençliğinde kimbilir ne şahane bir güzelliği varmış... Sinir doktorları kırkından sonra seven kadınların çığm gibi kışkanç olduğunu söylerler ya... Ben bunun doğru olduğunu Ranayı tanıdıktan sonra anladım. Ne dersiniz yahu?... Şüphelendiği zamanlar arkama adam takılır, beni takip ettirir. Bu gece saat tam sekizde telefon etmemi tembih etmişti. Bak nasıl da aklımdan çıktı bilmem ki... Acaba şimdi telefon etsem nasıl olur?...

Hamdi telâşa:

— Yapamam kardeşim yapamam!... dedi, Feride pencerede bekler...

Sonra da birdenbire müthiş birşey hatırlamış gibi:

— Eyvahlar olsun... Gördünüz mü şu benim sersemliğimi?... dedi.

Arkadaşları merakla sordular:

— Ne oldu Hamdi?...

— Camm saat sekizde Ranaya telefon edecektim. Bana sıkı sıkı tembih de etmişti. Halbuki saat dokuz...

— Rana da kim?

— Sormayın, hiç sormayın... Bu kışkançlıkta, sinirliktelik konuşum Ferideye de taş çıkartacak bir kadındır. Biraz yaşlı ilerlemiş, fakat hâlâ çok güzel bir kadındır... Gençliğinde kimbilir ne şahane bir güzelliği varmış... Sinir doktorları kırkından sonra seven kadınların çığm gibi kışkanç olduğunu söylerler ya... Ben bunun doğru olduğunu Ranayı tanıdıktan sonra anladım. Ne dersiniz yahu?... Şüphelendiği zamanlar arkama adam takılır, beni takip ettirir. Bu gece saat tam sekizde telefon etmemi tembih etmişti. Bak nasıl da aklımdan çıktı bilmem ki... Acaba şimdi telefon etsem nasıl olur?...

Hamdi telâşa:

— Yapamam kardeşim yapamam!... dedi, Feride pencerede bekler...

Sonra da birdenbire müthiş birşey hatırlamış gibi:

— Eyvahlar olsun... Gördünüz mü şu benim sersemliğimi?... dedi.

Arkadaşları merakla sordular:

— Ne oldu Hamdi?...

— Camm saat sekizde Ranaya telefon edecektim. Bana sıkı sıkı tembih de etmişti. Halbuki saat dokuz...

— Rana da kim?

— Sormayın, hiç sormayın... Bu kışkançlıkta, sinirliktelik konuşum Ferideye de taş çıkartacak bir kadındır. Biraz yaşlı ilerlemiş, fakat hâlâ çok güzel bir kadındır... Gençliğinde kimbilir ne şahane bir güzelliği varmış... Sinir doktorları kırkından sonra seven kadınların çığm gibi kışkanç olduğunu söylerler ya... Ben bunun doğru olduğunu Ranayı tanıdıktan sonra anladım. Ne dersiniz yahu?... Şüphelendiği zamanlar arkama adam takılır, beni takip ettirir. Bu gece saat tam sekizde telefon etmemi tembih etmişti. Bak nasıl da aklımdan çıktı bilmem ki... Acaba şimdi telefon etsem nasıl olur?...

Hamdi telâşa:

— Yapamam kardeşim yapamam!... dedi, Feride pencerede bekler...

Sonra da birdenbire müthiş birşey hatırlamış gibi:

— Eyvahlar olsun... Gördünüz mü şu benim sersemliğimi?... dedi.

Arkadaşları merakla sordular:

— Ne oldu Hamdi?...

— Camm saat sekizde Ranaya telefon edecektim. Bana sıkı sıkı tembih de etmişti. Halbuki saat dokuz...

— Rana da kim?

— Sormayın, hiç sormayın... Bu kışkançlıkta, sinirliktelik konuşum Ferideye de taş çıkartacak bir kadındır. Biraz yaşlı ilerlemiş, fakat hâlâ çok güzel bir kadındır... Gençliğinde kimbilir ne şahane bir güzelliği varmış... Sinir doktorları kırkından sonra seven kadınların çığm gibi kışkanç olduğunu söylerler ya... Ben bunun doğru olduğunu Ranayı tanıdıktan sonra anladım. Ne dersiniz yahu?... Şüphelendiği zamanlar arkama adam takılır, beni takip ettirir. Bu gece saat tam sekizde telefon etmemi tembih etmişti. Bak nasıl da aklımdan çıktı bilmem ki... Acaba şimdi telefon etsem nasıl olur?...

Hamdi telâşa:

— Yapamam kardeşim yapamam!... dedi, Feride pencerede bekler...

Sonra da birdenbire müthiş birşey hatırlamış gibi:

— Eyvahlar olsun... Gördünüz mü şu benim sersemliğimi?... dedi.

Arkadaşları merakla sordular:

— Ne oldu Hamdi?...

— Camm saat sekizde Ranaya telefon edecektim. Bana sıkı sıkı tembih de etmişti. Halbuki saat dokuz...

— Et barı... Bak telefon da tam yanı başımızda...

Hamdi telefonu açtı. Sanki karşısında pek utanıp sıkılacak biris varmış gibi kızarıyor, bozariyor, kekeliyor, eziliyor, büzülüyordu:

— Vallahi değil Ranacığım... Emin ol akıldan çıkmadın... Seni unutmama imkân mı vardı yavrucağım... Ben mi?... Bir iki arkadaşla beraber burada oturuyoruz... Arkadaşlarımızın hepsi erkek... Vallahi hepsi erkek... Yanımızda hiç kadın yok... Sana yemin ederim ki, yok... Namusum hakkı için yok noşum... Nasil? Arkadaşlarımızın ismi mi? Söyliyeim... Demek tahkik edeceksin ha...

Hamdi yarım saat telefonda dil döktü. Yalvardı, rica etti. Tekrar yerine döndüğü zaman kanter içinde kalmıştı:

— Aman, diyordu, derd anlatıncaya kadar aklı karayı seçtim...

Arkadaşları merak içinde sordular:

— Ne diyor? Sana kızılı hızlı birşeyler söylüyordu. Telefonda bağırdığı bile duyuluyordu.

— Tehdid ediyor, rezalet çıkaracağından bahsediyor... Benim bu gece bir takım uygunsuzluklar yaptığımın şüphe ediyor... Fena kızmış, dehşetli sinirlenmiş... Aman ben kaçayım artık...

— Dur yahu... Bir iki kadeh daha içelim... Duramam duramam... Sonra Feride dünyayı bana zindan eder...

— Pek Feride ile Ranayı nasıl idare ediyorsun?

Hamdi başını salladı:

— Onu bir ben bilirim bir Allah... Hem yalnız Feride ile Rana olsa öpüp de başıma koyacağım. Fakat başka taraflarda da benim var...

Bir aralık sinirli sinirli bıyıklarını kaşıdıktan sonra ilâve etti:

— Şu bıyıklarına da öyle sinirleniyorum ki... Lâkin gel de kes bakalım... Leman dünyada bıyıklarını kestirmiyor. Bana kalsa çoktan keseceğim amma...

Arkadaşları ona sordular:

— Hamdi yarın sinemaya gideriz değil mi?

— Gidemem birader... Sadiyye randevum var.

Böyle söyliyerek kalktı. Pardestüsünü giydi. Ondan sonra cebinden bir kâğıd çıkardı. Mahcup bir tavırla arkadaşlarına:

— Kuzum, dedi, Ranayı ikna etmek için birşey düşündüm. Şu kâğıda yazacağım satırların altına birer imza atarınız...

Sonra kalemini çıkarıp şu satırları yazdı:

«Arkadaşımız Hamdi dün geceyi bizimle beraber geçirmiştir. Yanında katıyen kadın yoktur. Kendisinin gayet düryst bir gece geçirdiğini tasdik ederiz.»

Hamid evli arkadaşlarına bunu imzalattı:

— Yarın bu kâğıdı Ranaya gösteririm... Amma gene bana inanmaz ya... Ne ise... Şapkasını giydi. Arkadaşlarına veda ederek çıktı. Ahmed onun arkasından bakarak gülümsedi:

— Dünyada kılıbık bekârlar da var... dedi.

Hikmet Feridun Es

Bursa Halkevi temsil
kolu İzmirde

İzmir (Akşam) — Bursa Halkevi temsil kolu azasından beş kadın ve 9 erkekten mürekkep heyet, temsil komitesi başkanı Bursa belediye fen memuru B. Hulki Kurtkaya idaresinde Kültür, Afyon, Burdur, Isparta, Denizli, Nazilli ve Aydın Halkevlerinde muhtelif temsiller verdikten sonra İzmir'e gelmiştir. Öğretmen ve memurlardan teşekkül eden temsil kolu, her yerde muvaffakiyetler temin etmiş ve alkışlanmıştır. İzmir Halkevinin ziyaretinden sonra Manisa ve Balıkesire hareket etmişlerdir. Orada da temsiller vererek Bursa'ya döneceklerdir.

B R I Ç

Kontrak Briç

Meşhur Eller

El No. 38

♥ D-5
♥ A-R-7-4-2
♦ D-8-6-4
♣ D-9

♥ R-8
♥ V-10-9
♦ 7-3-2
♣ A-R-6
5-3

Şimal ve cenup zonda.
Kâğıdı veren: Cenup.

DEKLARASYON

Cenup	Garp	Şimal	Şark
1 ♠	2 ♠	2 ♥	Pas
3 ♦	Pas	4 ♦	Pas
4 ♣	Pas	Pas	Pas

OYUN

Kozcu: Cenup

Oyun: 4 Pika

Garp sinek ruvasını çıktı. Şark bu ilk sinek levesine yedilili verdi. Yedilinin rengine devam işareti olup olmadığını anlamak için garp as oynadı. Bu defa şark sekizliyi verince garp bu rengine devamdan vaz geçerek, deklarasıyon esasından cenubun kupayı inkâr etmiş olmasından, kupa valesini oynadı. Yer bu leveyi tuttu. Kozcu yerdin pika damını oynuyarak ruvaya pas yaptı. Garp ruva ile aldı. Garp ikinci bir kupa geldi. Şimal tuttu. Cenup yerdin ikinci bir koz geldi. Elinden tuttu. Dışarıda olan iki kozun teker teker düşmesi ihtimaline binaen bir koz daha geldi. Halbuki kozlar 2-4 suretinde düşmüş olduğundan şarka bir alıcı koz kaldı ve neticede kozcu bir içeri girdi.

— KRİTİK —

Üçüncü leveyi (Kupayı) kazanan kozcunun, pika onlusı elinde ve yerde olmadığını göre yerdin pika damını oynuyarak empas yapmaktaki büyük bir hata olduğunu farketmesi icap ederdi. Eğer muhamım taraftaki kozlar 2-4 suretinde düşmüş ise damın oynanması muhamım tarafa kozdan ki leve yapmasını ve neticede oyunu kurtarmalarına müsaade etmiş olur. Halbuki pika ruvası garpte ise elden küçük bir koz oynamakla bu vaziyeti önüne geçilebilir. Dördüncü levede kozcu yerdin bir karo oynuyarak eline geçmeli ve elden küçük bir pika gelmelidir. Garbin oynatacağı ne olursa olsun muhamım taraf neticede kozda yalnız bir leve alır, kozcu da oyununu çıkarır.

Fındık ihracatı

Giresun (Akşam) — Türkiye fındık ihracatçılar birliği kurulmuştur. Birliğin merkezi Giresundur. Yakında idare heyeti seçilecek ve birlik faaliyete başlayacaktır. Mevsimin başından bugüne kadar 2,702,162 lirah 8,077,060 kilo iç, 385,428 lirah 2,409,435 kilo kabuklu fındık ihraç edilmiştir. Dahile iç ve kabuklu olarak 237,545 lirah 996,460 kilo fındık sevkedilmiştir. Fındık Tarım satış kooperatifleri birliği, parası 940 fındık mahsulünden alınmak üzere ortaklarına gübre ve mısır dağıtacaktır.

İspartada Akşam kız sanat okulu

İsparta (Akşam) — Şehrimizde hemen hemen ders yılı yarısını geçmiş bir zamanda açılmış olmasına rağmen Akşam kız sanat okulu halk üzerinde çok büyük bir alaka uyandırmıştır. Halen yüze yakın talebesi bulunan okul halkın ihtiyaçlarına kâfi gelmektedir. Gelecek sene istasyon cadesi üzerinde yaptırılan yeni binaya geçilerek ve tesisat genişletilerek enstitü yapılacaktır.

ler tamamlanmış, devlet nezdinde karı koca haline gelmişlerdi... Ne felâket!... Şimdi bu için içinden nasıl çıkacaktı... Bütün mukaddesat, bütün maneviyat ayakları altına alınmıştı.

Baba titriyordu:

Bu darbenin şiddetine dayanamayıp yavrucağ bir delilik yaparsa... Belkısın ne derece nahif olduğunu biliyordu... Böyle bir şey olurdu...

Müthiş esrarın yalnız bir kısmını biliyordu. Bunun diğer kısımları da olduğu kendisine haber verilmiş değil miydi?... Tahkikat yaptığı, iyi netice aldığı bu genç kendi evladıydı... Sühi Elstanbuli meğer sahte bir isimmiş... Babasını aldatmak içinmiş... Kaki-katte bu oğlanın adı Süha... Kendi edebiyat ismi... Bunu âleme nasıl ilân edecekti?... O eski hatayı; unutulmuş, gömülmüş, kimse tarafından öğrenilememiş zannettiği o hatayı şimdi bu avakbille birlikte nasıl ortaya çıkaracaktı?

İşte Bahanın kendisini ittiği çukurun dibinde bu iztirablarla kıvranıyordu. Yapacak bir şey bulamıyordu. Başına bu işleri açan o menhus cüceden nefret ediyor, kalben ona lânetler yağdırıyordu.

Bütün mazi, bütün kabahatleri, yaptığı bütün hainlikler, karşısına dikilivermişti. Şimdi sade onları gö-

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika: No. 52

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Bağdad kervanile Semerkanda gelen yolcular arasında bir casus yakaladık, sarığının içinden bir mektup çıktı

Sultan Mehmed, Otrarlı Yusufun, Cengiz hana hizmet edeceğini bildiği gibi, kendi memleketinin menfaatlerini de düşünceğinden emindi. Zira, Yusuf, Harzem ilinden darılmış olarak gitmiş değildi. Karakurumdan üç dört kere Harzeme gelip gitmişti. Sultan Mehmed:

— Böyle bir adam bana nasıl fenalık yapabilir? Memleketini düşmana nasıl ezdirir?

Diyor, Yusufun casusluğunu düşündükçe hiddetinden ateş püskürüyordu.

Yusufu nihayet buldular ve yakalayıp sultan Mehmedin huzuruna getirdiler.

Sultan Mehmed, Yusufu görünce:

— İnsanlar bu kadar çabuk değişmez, Yusuf! Sen, belki benim şahsıma fenalık yapabilirsin... Benden hoşlanmıyabilirsin! Fakat, yurduna ihanet edeceğini, memleketi içinden vuracağını tahmin etmiyorum. Neden ötekilerle birlikte Karakuruma dönmedin?

Diye sordu. Yusuf, hükümdarın ayaklarını kapandı:

— Ben, kötü ruhlu bir insan değilim. Hakikat onların yanında size anlatamamıştım. Yolda giderken bir uçuruma devrildim. Arkadaşlarım beni öldürdüler ve yollarına devam ettiler. Ben de bir müddet sonra uçurumdan çıktım, Buharaya geldim... Sizi göreceğim sırada beni gördüler... Tanıdılar, derdimi kimseye anlatamadım. Yakaladılar.

Sultan Mehmed her söze çabuk ve kolay inanmazdı. Yusufu güveni olmakla beraber:

— Haydi, söyle bakalım, dedi, şu hakikat dediğin şeyler nelerdir?

Yusuf anlatmağa başladı:

— Cengiz hanın tuzağına düşmenizi istemiyordum. Zira, bu Karakurumdan hareket ederken, Cengiz: «Sultan Mehmed aptalın biridir. Ticaret muahedesi vesilesiyle onu kandırıp biraz vakit kazanmağa çalışın! Biz de o zamana kadar hazırlığımızı bitirmiş oluruz.» demişti. Bunları size anlatmadan Karakuruma dönersem, yurduma en büyük fenalığı ben yapmış olacaktım. Arkadaşlarım Cengize çok sadık kimselerdi, onlara duyularımı açamıyordum. Bu sefer dönerken, sizi gizlice görmek için fırsat kolladım, muvaffak olamadım. Ben Harzem'in sadık evlâdlarından biriyim. Herseyden ve herkesten önce yurdumu düşünürüm. Bu suretle kendimi feda ederek, arkadaşlarımdan ayrıldım. Size vaziyeti bildirmek istedim. Tehlike büyüktür, çok büyüktür. Tahmininizden fazla büyüktür, sultanım! Derhal yeni ordular toplamaz ve Moğol sınırlarını kuvvetlendirmezseniz, Harzem ilinin düşman istilasına uğramasına mâni olamazsınız!

Yusuf, Cengiz'in şiddetinden bezmişti. O artık Buharada çoluk çocuğunun yanında kalmak istiyordu.

Sultan Mehmed, Yusufu dikkatle dinledi... Sözlerine ve fedakârlığına inanmamak için bir sebep yoktu. Yusuf bir daha Karakuruma dönmeyecekti. Yusuf ailesini, çocuklarını Buharaya getirtmişti. Sultan Mehmed, Yusufu serbes bırakmakla beraber:

— Haydi çoluk çocuğunla otur burada. Bu yaptığın fedakârlığı unutmıyacağım.

Dedi, Yusufu evine gönderdi. Fakat, peşinden bir gözcü göndermeyi de ihmal etmedi. Hükümdar, Yusufu tarassud ve muhafaza altında bulunduruyordu.

Yusuf, Buharada ticaret maksadıyla oturan Moğollardan hiç birle temas etmiyordu. Evine kapanmıştı. Onun Buharaya döndüğünden bile kimsenin haberi yoktu.

Beş on gün böylece Yusufun peşinden kovalamakla vakit geçti. Sultan Mehmed, boş durmuyordu. Bu kısa günler içinde uzaklardan gelen tüccar kâfileleri:

«Cengiz ordusu Harzeme geliyormuş. Doğru mu?»

Diye sormağa başlamıştı. Demek ki, yolcular geçtikleri yerlerde bu tehlikeli haberi duyuyorlardı. O halde Cengiz'in Harzeme

göz koyduğu ve yakında ordusuyla faaliyete geçeceği anlaşıyordu.

Sultan Mehmed, oğluna:

— Cengiz han bana boş yere (Oğlum!) diye hitap etmemiş. O şimdi babalık icabı olan hâmilîğini gösterecek. Hemen asker toplayıp, bu korkunç tehlikeyi önleyelim.

Diyordu. Gıyaseddin Moğol tehlikesini o kadar uzak görüyor, bunu o derece imkânsız buluyordu ki, nihayet babasına şu cevabı vermeğe mecbur olmuştu:

— Siz Semerkanda dönünüz. Buharanın müdafaasını bana bırakınız. Burada çocukların bile eli silâh tutar... Kadınlar ok atmasını, genç kızlar hasımlarile dövüşmesini bilirler. Buradan endişe etmeyiniz. Bence en büyük tehlike Kâşgar, Hoten ve Yarkend hududlarından gelecektir. Zira, oralarda (Güçlük han) hâkimdir. (1) Onun da son zamanda Cengizin hizmetine geçtiği, ona boyun eğdiği haber alındı.

— Benim Güçlük hanı korkum yoktur. Onun Cengize sadakatle hizmet etmesine imkân yoktur. Çünkü, Güçlük han, İranın asil ve eski bir ailesine mensuptur ve Cengiz bu alle efradından birçoğunu darılmıştır. Bence en büyük tehlike, Kâşgardan, Yarkenden, Hotenden değil, Bağdattan, halife Nâsırdan gelecektir.

Azrâ'nın Halifeye sadakatı..

Sultan Mehmed Buharada ordusu genişletmeğe uğraşırken, bir akşam vezir Nâsir, birkaç atlı ile Semerkandan Buharaya çıkarak geldi. Sultan Mehmed, vezirinin Buharaya gelişinden memnun değildi. Fakat, Nâsir:

— Mühim bir haber getirdim, sultanım! dedi. Türkân Hatun da buraya gelmemi emretmişti, derhal yola çıktım.

Sultan Mehmed, Semerkanda mühim bir hâdise olduğunu tahmin ederek, yanındakileri dışarı çıkardı:

— Söyle bakalım Buharaya gelişinin sebebi...

Vezir koynundan bir mektup çıkardı:

— Bağdad kervanile Semerkanda gelen yolcular arasında bir casus yakaladık. Sarığının içinden bu mektup çıktı.

Sultan Mehmed mektubu gözden geçirdi:

— Arapça yazıyor. Kim göndermiş? Vezir arapça iyi bildiği için:

— Halife Nâsıreddin göndermiş... Dedi ve mektubun mealinı okudu:

«... Sultan Mehmedle anlaşmak imkânı bulunmadığı için, Cengiz hanla ittifaka karar verdim. Artık Harzem sarayındaki vazifen bitmiştir.

Bu mektubu alr almaz, hemen saraydan kaç. Mektubumu getiren adam, seni buraya kaçıracaktır. Kendisine iltidat et ve derhal yola çık. Azrâ!»

(Arkası var)

(1) «Cengiz han, Tataristanın göçebe hal-kını, kendi idaresine ve itaati altına aldıktan sonra, bu göçebelerin oturdukları yerlerde asayiş temine muvaffak oldu. Tataristana hariceten tüccarlar gelip gitmeğe, yolcular emniyetle alış veriş etmeğe başlamıştı. (Karahitay)ların inkırazından sonra, sultan Mehmedin hududu Türkistanın göbeğine kadar dayanmıştı; Cengize vergi veren Uyguristan ile hemhudud idi. Sultan Mehmedin bu hududlardan endişe etmesi pek tabii idi. (Güçlük han) a gelince, o, Kâşgar, Hoten ve Yarkend havalisinde bir hükümdar gibi yaşıyordu; gereği Cengiz hana itaat etmiş, onun hizmetine girmişti, fakat Cengiz böyle zeki ve kuvvetli bir adamı öyle zengin bir havalide hükümdarlar gibi başıboş bırakabilir miydi? Sultan Mehmed, güçlük hanı da bir yardım ummuyordu. Ona, Harzem ilinin emniyetini temin edecek bir kuvvet vardı... O, bu kuvvete, ordusuna güveniyordu.»

—Karahitay tarihi—

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 145

Nakleden : (Vâ - Nâ)

Serverin aklına bir tedbir geldi.

Yan taraftaki salona doğru yürüyüp kapıyı açtı ve içeriye:

— Küçükhanım! - diye seslendi.

Bundan yirmi sene evvel, Kudretin, arkadaşı Korsanoğlu Bürhan beyi kabul ettiği salonda, şimdi bambaşka cinsten bir hadise cereyan ediyordu.

Meşhur avukat burada kendini helâk eden bir takım düşünceler içinde kıvrım kıvrım kıvrınıyordu. Otelde karısına çıkan o buruşuk suratlı, kısa boylu adamın maziye aîd hatırasında canlandırdığı faciyanın tesirinden yakayı sıyıramıyordu.

BALKANLARDA

"Bulgarlar, Türkiye'nin müzaheretini ile 1914-1918 devresindeki rollerinden çok başka bir rol oynayacaklar,"

Reuterin diplomatik muharriri yazıyor

Londra 3 (A.A.) — Reuter'in diplomatik muharriri yazıyor:

Balkanlardaki vaziyet pek ziyade enteresandır ve tarihte ilk defa olarak Balkan yarımadasında kolektif bir anlaşma lehinde hakiki bir hareket kendisini göstermektedir. Böyle bir anlaşma, bugünkü şerait içinde, Avrupanın cenubu şarkısında sulhün idamesi için en iyi garantiyi teşkil edecektir.

Hariçten gelecek bir tecavüz ihtimali karşısında, Balkan devletlerinin müşterek menfaatleri vardır. Bu menfaat aynıyeti, Balkanlar arasında eski kavgaları ve niza mevzularını teskine yardım etmiştir.

Yugoslavyanın mı yoksa Romanya'nın mı daha ziyade tehdit altında bulunduğunu söylemek kabil olmamakla beraber, her ikisinin de kuvvetin birlikte olduğunu anlamış bulundukları muhakkaktır.

Bulgaristan, Balkanlarda, mükemmel bir devlet adamı rolü oynamaktadır. Bulgaristan, Balkanların üzerinde dolaşmakta olan tehlike bir hakikat olduğu takdirde hareket serbestisini muhafaza için, mütalebatını şimdilik bir tarafa bırakmaktadır.

Eski müttefik Türkiye'nin muzaheretle, Bulgarlar, pek muhtemel olarak, 1914 - 1918 devresindeki rollerinden çok başka bir rol oynayacaklardır.

Elenler, tehdidin tam ağızında bulunmamakla beraber, müttefiklerin garantisini haizdirler ve Balkan grubunun diğer azası ile muahedelere bağlı dostane münasebetler idame ettirmektedirler.

Suriye ve Filistin'deki büyük müttefik kuvvetleri ve hâlen Akdenizin şark havzasında tahşid edilmiş bulunan mühim deniz cüzütamları, müttefiklerin, tehdidin vehametini anlamış olduklarını ve her türlü ihtimallere karşı koymak için hazır bulunduklarını sarîh surette göstermektedir.

Bu ihtiyat tedbirleri, her hangi bir kimseyi tahrik etmeğe matuf değildir. Balkan devletlerinin hiç birisi, bu tedbirleri tehdit olarak görmemektedir. Balkanlar, bilâkis, bu tedbirlerden itimad almakta ve bunları müttefiklerin lüzumu takdirinde kendilerine derhal yapacakları müessir ve seri yardımın bir garantisi gibi telâkki etmektedir.

Yugoslavya, Mısırdaki müdafaa tedbirleri alınıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

lehindeki mesaisine devam ettiği cevabını vermekle iktifa etmiştir.

Amerika harbin başka mıntakalara yayılmamasına çalışıyor

Vaşington 3 (A.A.) — Amerika Birleşik devletleri reisi B. Roosevelt, gazetecilerle yaptığı mutad haftalık toplantıda, Avrupa harbinin başka mıntakalara veya başka milletlere yayılmasını men için Amerika Birleşik devletlerinin gayretleri sarfında devam eylediğini bildirmiştir.

B. Roosevelt, dün İtalyan büyük elçisi Prens Colonna ile yaptığı görüşmede hükûmetin bu arzusunu kendisine anlatmış olduğunu da ilâve etmiştir.

Gazetecilerden birisi, harbin genişlemesine mani olmak için hükûmetin ne gibi tedbir almak niyetinde bulunduğunu hakkında bir soru sormuştur.

B. Roosevelt, buna cevaben, hükûmetin bu hedefe varmak için elinden geleni yaptığını söylemiştir.

Yugoslavyanın tedbirleri

Londra 3 — Yugoslavyadan gelen haberlere göre 939 sınıfı silah altına davet edilmiştir. Bu sınıf 80 bin kişidir. Silah altında bundan başka 390 bin kişi vardır. 150 bin kişi de tahkimat işleriyle meşgul oluyor.

Cenovadaki İngiliz vapurları geri çağırıldılar

Cenova 3 (A.A.) — Cenovada bulunan İngiliz vapurlarına derhal mensub oldukları limanlara dönmeleri için Londradan emir gelmiştir. Diğer taraftan Vangam adındaki Hollanda torpido muhribine üssül harekesine avdet etmesi emri verilmiştir.

On iki adalarda İtalyan donanması

Vaşington 3 (A.A.) — Yunan elçisi Diamantopulos Akdenizdeki umumî vaziyet ve İtalyan deniz kuvvetlerinin on iki adalar sularında tecemmüü meselesi hakkında Sumner Welles ile görüşmüştür.

İtalyada hiddet

Nevyork 3 — Belgrad'dan bildiriliyor: Yugoslavya tarafından alınan askeri tedbirlerin İtalyada hiddet uyandırdığı haber alınmıştır. İtalya bunu harp hazırlığı telâkki etmekteymiş. Resmî mahaffi alınan tedbirlerin sırf tedafül olduğunu ve vaziyet

hasebile buna lüzum görüldüğünü beyan etmektedir. Arnavutluğa mütemadiyen İtalyan kıtaatı gelmesi ihtiyat tedbir alınmasına lüzum göstermiştir.

Roma mülakati

Vaşington 3 — Diplomatik mahfillerden alınan malûmata göre Amerikanın Roma sefiri B. Phillips, B. Mussolini ile yaptığı mülakatta, hükûmetinin Akdenizdeki kararsız vaziyetin ıslahını arzu ettiğini bildirmiş, bu vaziyet devam ederse Amerikanın bazı emniyet tedbirleri alacağını, ezcümle Amerika vapurlarını Akdenize geçmelerini menedeceğini, bunun İtalyan deniz ticareti için ciddi bir darbe olacağını söylemiştir. B. Mussolini İtalyanın bugünkü vaziyetini değiştirmek niyetinde olmadığını sefere bildirmiştir.

Diğer taraftan İtalyanın Vaşington sefiri B. Colonna da dün Amerika Hariciye müsteşarını ve müteakiben Cümhur reisi B. Roosevelt'i ziyaret ederek aynı teminatı tekrar etmiştir. Siyasî mahfiller Akdenizde gerginlik bir parça azaldığını, maamafih Amerikanın vaziyeti büyük alâka ile takip ettiğini söylemiştir.

Mısırdaki tedbirler

Kahire 3 — Dolaşan haberlere rağmen İtalyan vapurları seferlerine devam ediyor. Mısır ihracatının durdurulacağı hakkındaki şayialar tekbiz edilmiştir. 15 Mayıs'ta yapılacak olan tayyarelere karşı müdafaa manevrası, sahil bataryalarının gece atışı ve karanlık talimleri 7 Mayıs'a alınmıştır.

Mısır Başvekili, İngiliz sefiri, İngiliz kuvvetleri kumandanı ve Mısır Millî Müdafaa erkânı dün ve bugün toplanmışlardır. Bu toplantılarda millî müdafaa hakkında bütün tedbirlerin alındığı ve Mısırın her ihtimale karşı hazır bulunduğu ittifakla görülmüştür. Stratejik noktalar işgal edilmiş, Ordu ve poliste izinler kaldırılmıştır. Casusluk ve sabotaj cürümleri hakkında idam cezası verilmesine dair olan kanun lâihası bir an evvel çıkarılacaktır.

Mısır Başvekilinin beyanati

Kahire 3 (A.A.) — Başvekil, Matbuata şu beyanatta bulunmuştur: «Bütün emniyet tedbirleri alınmıştır. Vaziyet gerçi tehlike arz etmektedir. Fakat bu tehlikeler ne telâşa düşürücü mahiyettedir. Ne de yakındır.

Kanla ve Demirle

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hukuka malik olmayacaklardır. Ordusuz, kendilerine mahsus politikaları, iktisadiyatları olmayan, ikinci derece milletlerin Birliği. Bu memleketlerden herhangi birine insanî esas üzerine tavizlerde bulunmak bir an için bile aklımdan geçmez. Meselâ Macaristanın eski hudutlarının ihyası gibi. Dostla düşman arasında hiç bir fark gözetmiyeceğim. Küçük devletler devri artık tarihe karışmıştır. Bu konfederasyondan sonra garpta da bize tâbi devletlerden bir konfederasyon: Hollanda, Flandr, Fransanın şimali. Nihayet bir şimal konfederasyonu: Danimarka, İsveç, Norveç.

Şimdiden itibaren, kuvvetler arasındaki nisbet mütemadiyen değişecektir, fakat bir hazırlık devrinin sonunda herşey Almanya lehine çalışacaktır. Bitaraf devlet kalmıyacaktır.

Bitarafaların mukadderatı, büyük devletlerin peyki olmaktadır. Bitarafalar yutulacaktır. Bütün bunlar bir anda olacak değildir. Adım adım, fakat bir demir mantığı ile ilerliyeceğim...

Yukarda tercüme ettiğimiz satırlar, bizzat Hitlerin sözleridir. [Hitler m'a dit. Sahife: 145 - 146] Yıllarca evvel söylenmiş olan bu fikirler bugünün acı hâdiselerini bir ölüm ışığı aydınlatıyor. İnsani duygulara dayanan İngiliz politikası ile alay eden Hitler bu insani yumuşaklığı yüzünden batacağını unduğu Britanya imparatorluğu yerine, Avrupada, kan ve demir içinde, yumruk kuvvetle, kendine esir devlet zümreleri kuracağını, şeamet cezbisine tutulmuş bir kara gün peygamberi gibi anlatıyor.

Hitler, o zaman kendisini dinleyen en yakın arkadaşlarının tehlikeli hûlya sandıkları bu «dünyaya zorla tehakküm» projelerini, filhakika gözyaşına bakmadan, hak dinlemeden, kan ve ateş içinde tahakkuk ettirmek yolunu tutmuştur. Bunları bildikten sonra artık Almanyanın şu veya bu sebeple harbe girmeye mecbur kaldığına Berlinin binbir propaganda makinesi âlemi inandırmaya çalışsın.

Hitler, dediklerinden büyük bir kısmını yaptı: Avusturya, Bohemya, Moravya, Polonya, Danimarka, Norveç alman esareti altına girdi. Hollanda, İsveç ve İsviçrenin işgali belki bir gün meselesidir. Balkanlar, ilk hedef iken, vukuatın gidişi sona bıraktı. Eğer, İngiltere ile Fransa, karşısına dikilmeselerdi, «Alman Avrupası» rüyası bir iki yıl içinde hakikat oluvercekti. Eğer bitarafalar, Hitlerin bitaralık hakkındaki düşüncesini bilecek kadar uzakgörüşlü olsalardı hâdiseler bugünkü fecaat derecesine varmazdı. Bitaralık gibi cigara kâğıdından zırha bürünerek bu müstevli kuvvetin kılıcından korunacaklarını sanan devletler, hodgâm bir politika ile, aç kurdun en kolay şikâri oldular ve olacaktırlar. İngiliz Başvekilinin, son nutkunda pek haklı olarak söylediği gibi bitarafaların, uğradıkları felâketlerde mesuliyetleri büyüktür. İş isten geçtikten sonra, istiyâ edilmiş bir memlekete yardım etmek güçtür.

Hitlerin hakkı var. İki tarafı derin bir medeniyet uçurumu ayırıyor. Ahlâki kaygılar, hak ve adalet düşünceleri, insanî vesveseler, bunları çürüme ve çöküntü alâmeti sayan düşman karşısında zayıflık âmilidir. Fakat ne çare ki İngiltere ve Fransa, Almanyanın kullandığı vasıtalarla müracaat edemezler. Öyle olsaydı, Hitlerin şerrinden muhafaza endişesi, İngiltere ile Fransanın bütün Avrupayı çok evvelden işgal etmeleri lâzımdı!

Necmeddin Sadak

Doyçe Orient Bank
Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri:
İstanbul (Galata)

Deposu: Tütün Gümrük
İzmir

Her türlü banka muamelesi

İngiliz ve Fransız kıtaatı Namsostan da çekildi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Press Association, kral Hakonun hâlâ Norveçte bulunduğunu temin etmektedir. İngiliz seferi heyeti askerî makamları, kendilerinden gerek adet gerek malzeme itibarile çok faik Alman kıtalarını birçok defa hırpalamış olan Norveçlilerin kahramanlığını çok övmektedir.

Şiddetli muharebeler oluyor

Londra 3 (A.A.) — İngiliz radyosunun verdiği haberlere nazaran Norveçte Trondhjemin cenubu şarkısında Aesterdal'da, Narvik ve Namsos mıntakalarında, eskisinden daha şiddetli müsademeler olmaktadır.

Narvikte Almanların sahil boyunca tahahşüd eden kuvvetleri üzerine bir hava taarruzu yapılmıştır.

Norveçliler, Roeras'da kazandıkları muvaffakiyetten istifade için Aesterdal vadisinde şiddetli muharebelere girişmekte ve biri zabıt olmak üzere bir miktar esir aldıklarını haber vermektedirler.

Norveçliler, şimdi, topçu kuvvetleriyle de techiz olunarak, Almanların Trondhjem'e doğru ileri hareketlerine mani olmak üzere, Tolga - Tysnet hattı üzerinde kuvvetli surette yerleşmektedirler.

Almanya'da demir madeni nakledilecek yol kapatılıyor

Paris 3 — İngiliz kuvvetlerinin Trondhjemin cenup mıntakasından geri çekilmesinden sonra, Norveçteki hareket devam etmektedir. Bu stratejik hâdiseye rağmen şurasını tebarüz ettirmek icap eyler ki bugün Norveçteki vaziyet, bundan bir ay evvel Norveçin Almanya tarafından işgalinden evvelki vaziyetle sarih surette çok daha lehtedir. Müttefikler, şimdi, Almanya için hayatî ehemmiyeti haiz olan demir madeninin nakline deniz yolunu kapamaktadırlar.

Norveçteki Alman kuvvetleri

Stokholm 3 — Norveçteki Alman kuvvetlerinin 150 bin kişi olduğu haber alınmıştır. Bunlar cenubi Norveç'i işgal etmekte ve Norveç kıtaatının silahlarını almaktadır. Şimaldeki Norveç kuvvetleri sağlam bir halde olan altıncı fırka ile kısmen beşinci fırkadan ve diğer bazı kıtaattan mürekkeptir. Bu kuvvetler 30 bin kişi kadardır.

Kral Hakon Norveçten ayrılmadı

Stokholm 3 — Buradaki Norveç sefareti kral Hakonun İngiltereye gittiğine dair çıkan haberi tekzip etmiştir. Kral Norveçte bulunmaktadır.

Rörosun cenubunda muharebeler

Stokholm 3 (A.A.) — Almanların Tuns ve Tolgaya doğru ilerlemelerine mani olmak için Rörosun cenubunda mevzi almış olan Norveç kıtaatı, Alman keşif kollarını püskürtmüşler ve bir miktar esir almışlardır.

Umumî vaziyette tebeddül yoktur. Şiddetle mukavemete azmetmiş olan Norveç kıtaatının kuvvei maneviyesi fevkalâde yerindedir.

Alman resmî tebliği

Berlin 3 — Bugünkü Alman resmî tebliğinde, batı Norveçinde Norveç kıtalarının terhisinin devam ettiği, Alman müfrezelerinin bazı yerlerde, henüz umumî vaziyetten haberdar olmayan küçük ve münferit Norveç kıtalarının mukavemeti ile karşılaşmaları bildirilmektedir. Yine bu resmî tebliğe göre, Alman kıtaları yavaş yavaş mevzilerine yaklaşmak-

ta ve düşmanın hücumları püskürtülmektedir.

Amerika gazetesi müttefiklerin geri çekilmesini nasıl karşılıyor

Nevyork 3 (A.A.) — Nevvyork Times gazetesi, müttefik kuvvetlerin Andalsnesden çekilmeleri hâdisesi hakkında mütalâa dermeyer ederek, bu ricatın, müttefiklerin prestijlerine darbe vurduğunu ve müttefik sevkulceysi için bir mağlûbiyet teşkil ettiğini söylemektedir.

Bu gazete diyor ki:

«Müttefikler noktâi nazarımdan, İngilizlerle Fransızların, daha bidayettenberi, hemen hemen başarılamıyacak engellerle karşılaştıklarını söylemek doğru olur. İngiliz ve Fransız milletleri, talihsizlik karşısında boyun eğmemeli ve cesaretlerini kaybetmemelidir. Şimdi, onlar, harp teşkilatlarını kuvvetlendirecekler ve başarılmış icap eden müteakip vazifelerini ifaya hazırlanacaklardır.»

İngiliz Harbiye Nezaretinin tebliği

Londra 3 (A.A.) — Bugün Harbiye nezareti tarafından neşredilen bir tebliğde deniliyor ki:

Müttefik kıtaatın Trondhjem yakınından geri çekilmeleri hakkındaki umumî plâna tevfiğin, bu kuvvetler, dün gece Namsosdan gemilerle ırkâp edilmişlerdir. Gerek geri çekilme hareketi gerek ırkâp ameliyesi tam bir muvaffakiyetle ve hiç zayıflık yapılmıştır.

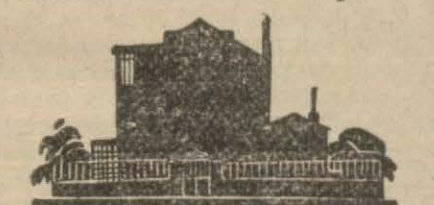
Narvik bölgesinde ilerliyen müttefik kuvvetleri, 1 ve 2 Mayıs tarihlerinde düşman tarafından mukabil taarruza uğramışlardır. Her iki taarruz da püskürtülmüştür ve düşman ileri mevzilerimizde birçok ölü ve bir miktar esir bırakmıştır.

Çinlilere göre Japonlar, Japonlara göre de Çinliler mağlûp

Hankee 3 (A.A.) — Domei ajansına nazaran, Honan vilâyetinin şimalinde Japon kıtaatı 197 inci Çin fırkasını mağlûp etmiştir. Japonların şimdi civarı Çin kıtalarının bakiyesinden temizlemeye çalıştıkları bildiriliyor. 800 Çinli ölmüş ve mühim miktarda mühimmat ele geçirilmiştir.

Loyang 3 (A.A.) — Çekiaj ajansı bildiriyor: Çung - Tiao - Şan'daki askerî vaziyet gittikçe gerilemektedir. Çinliler Ain - lin, Çung - Ho - lin ve Ta - langda düşmanı mağlûp etmişlerdir. Japonlar 1000 ölü vermiş ve mütebaki askerleri çekilmeye mecbur kalmıştır.

Ev, Apartıman kiralamak için

«Akşam»ın KÜÇÜK İLANLARI En süratli ve en ucuz vasıta.

Edirne 24 (Akşam) — Edirne'de Millî hâkimiyet ve Çocuk bayramı bu sene çok parlak surette kutlanmıştır. Civar köylerden gelen köy talebeleri bayrama iştirak ettikleri gibi Edirne'de yüksek tahsil gençliğinden mühim bir kütlenin bulunması, merasimin daha parlak olmasını temin etmiştir. Gönderdiğim resimler bayram şenliklerinden iki safhayı gösteriyor.

MAZON MEYVA TUZU

Müferrih ve midevidir

İNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTI ve BOZUKLUGUNDA, BARSAK TEMBELLİĞİNDE, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINDA emniyetle kullanılabilir.

MİDE ve BARSAKLARI temizler alıştırır ve yormaz. MAZON isim ve HOROS markasına dikkat.

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBIYO
ve NUKUD FİATLERİ
3 Mayıs 1940

DEVLET BORÇLARI

	Lira Kr.
% 7.50 1933 Türk borcu I II III	20.—
" 1934 Türk borcu ikinci sıra	8.50
" 5 1918 İstikrazı dahilî	20.90
" 1938 İkraniyeli (kuponuz)	19.—
" 1933 İkraniyeli Ergani A.B.C.	19.10
" 7 1934 Sivas-Erzurum D.Y.I.	19.58
" 1934 Sivas - Erzurum D.Y.II	19.65
" 1934 Sivas-Erzurum D.Y.III	19.65
" 1934 Sivas-Erzurum D.Y.IV	19.65
" 1934 Sivas-Erzurum D.Y.V	19.65
" 1934 Sivas-Erzurum D.Y.VI	19.65
" 2 1932 Hazine bonoları	63.—
" 5 1933 "	17.—
" 1934 "	82.—
" 1935 "	47.—
" 1938 "	76.—
Anadolu demiryolu tahvili I-II	37.40
Anadolu demiryolu tahvili III	18.40
Anadolu demiryolu müessis senet	39.75
Haydarpaşa limanı	39.50
Haydarpaşa limanı müessis senedi	41.75

HİSSE SENETLERİ

T. Cumhuriyet Merkez bankası	108.—
Türkiye İş Bankası (Nama muharrer.	8.20
Türkiye İş Bankası (Hamile alt)	8.40
Türkiye İş Bankası müessis hissesi	77.—
Anadolu demiryolu şirketi (% 60)	21.75
Anadolu demiryolu şirketi (% 100)	36.50
Eskişehir çimento şirketi	7.—
Şirketi Hayriye	22.—
Şirketi Hayriye temettü	15.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903 (Kuponuz)	116.—
" 1911 "	106.50
" Amorti	75.50
" Kupon	2.05

KAMBIYO

	Türk Lirası
Londra üzerine 1 Sterlin	5.24
Newyork üzerine 100 Dolar	150.10
Paris üzerine 100 Frank	2.9429
Milano üzerine 100 Lire	7.6225
Cenevre üzerine 100 Frank	29.2725
Amsterdam üzerine 100 Florin	79.6685
Büksel üzerine 100 Belga	21.97
Atina üzerine 100 Drahmi	0.97
Sofya üzerine 100 Leva	1.8075
Madrid üzerine 100 Pezeta	13.4350
Budapeşte üzerine 100 Pengö	27.1350
Bükreş üzerine 100 Ley	0.625
Belgrad üzerine 100 Dinar	3.5175
Yokohama üzerine 100 Yen	35.0475
Stokholm üzerine 100 Kron	21.005

NUKUT

Türk altını	19.25
Osmanlı Bankası «Banknot»	330

Halde toptan satış

3/5/940 uma günü
İstanbul Belediyesi Merkez Hâlinde toptan satılan yaş meyva ve sebze fiyatları:

Cinsi	Emsalı	Kr.	Kr.
Domates (İskenderiye)	Kilo	90	100
Sakız kabağı	"	15	18
Bakla	"	10	17
Arak	"	22	25
Bezelye	"	20	22
Semizotu	"	20	22
Hayr (İskenderiye)	"	100	110
Patates	"	6	8
Soğan	"	5	7
İspanak	"	8	9
Prasa	"	3.50	4
Fasulye çalı	"	46	47
" Ayçekadın	"	35	40
Taze yaprak (Adana)	"	15 (İzmir)	30
Mayu	"	13	14
Kereviz yaprak	Demet	8	10
Enginar	Adet	4.50	10
Marul	"	2	5
Yeşil salata	100	50	100
Taze soğan	Demet	1	1.25
" sarmısak	"	1.25	1.50
Maydanoz	"	1	1.25
Dereotu	"	2	2.50
Nane	"	1	1.25
Pancar	"	3	3.50
Pazı	"	2.50	3
Turp kırmızı	"	1	1.25
Elma Ferik	Kilo	8	15
" Lâz	"	5	9
Can eriği	"	10	14
Malta eriği	"	12	16
Kestane	"	7	9
Çağla badem	"	8	10
Limon ecnebi	100 Adet	160	225
Turunç	"	1	1.50
Portakal Rize	64 paket	190	220
"	"	80	150
"	"	100	105

Doktor

Bahaddin Lütfi Varnalı
Operatör Ürolog
Böbrek, mesane, idrar ve tenasil yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokağı Panaiya apt. No. 2. Telef. 42203

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktar	Muh. B.	% 7.5 Teminat	Eksilmenin
8 No. Elektrik kapsülü	1.000.000 A.Sif	68000.—	5100.—	Kapalı Z. 14
Santral Fişği	10.000 »			Pazarlık 15
6 m/m Flober Fişği	25.000 »			
9 » » çift sarılı				
Flober fişği	25.000 »			15,45
Adi tapa	6.000 »			16,
Nışan fişği 22 m/m	1.500.000 »			16,30
I — Şartnameleri muhimbince yukarıda cins ve miktarları yazılı av malzemesi hıızalrında gösterilen usullerle satın alınacaktır.				
II — 8 numara kapsülün muhammen bedeli muvakkat teminatı eksiltme şekil ve saatleri hıızalrında gösterilmiştir.				
III — Eksiltme 15/V/940 çarşamba günü Kabataşta levazım ve mübayaat şubesinde alım komisyonunda yapılacaktır.				
IV — Elektrik kapsülü şartnamesi levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara baş müdürlüklerinden 340 kuruş mukabilinde alınabileceği gibi diğer şartnameler parasız alınabilir.				
V — Kapalı zarf müsabakasına gireceklerin mühürlü teklif mektuplarını kanunî ve saikle % 7.5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarfları ihale günü eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ve diğer işlere gireceklerin de % 7.5 güvenme paraları ile birlikte mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. «3203»				

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

- 1 — İdareye ait Bahçekapıda 52 No. l dükkân 11 Mayıs 1940 tarihinden 31 Mayıs 1941 tarihine kadar kiraya verilecektir.
 - 2 — Muhammen aylık kirası 30 lira olup bir sene yirmi günlük kira müddeti için muvakkat taminat 28,50 liradır.
 - 3 — Arttırması 10 Mayıs 1940 tarihine müsadir Cuma günü saat 15,30 da Alım satım komisyonunda yapılacaktır.
 - 4 — Şartları öğrenmek isteyenlerin her gün komisyona müracaatları. (3306)
- ★
- 1 — Nefsi Kadıköy iskelesinin üstündeki gazino 11 Mayıs 1940 tarihinden itibaren 31 Mayıs 1941 tarihine kadar kiraya verilecektir.
 - 2 — Aylık muhammen bedel 121 lira olup bir sene yirmi günlük kira müddeti için muvakkat teminat 114,80 liradır.
 - 3 — Arttırması 10 Mayıs 1940 tarihine müsadir Cuma günü saat on beşte Alım satım komisyonunda yapılacaktır.
 - 4 — Şartları öğrenmek isteyenlerin her gün komisyona müracaatları. (3307)

Toprak mahsulleri ofisinden:

Hâlen sahipleri elinde bulunan 1939 ve daha evvelki seneler mahsulü afyonların toprak mahsulleri ofisince aşağıdaki şartlarla ve peşin para ile mübayaasına karar verilmiştir.

- a — Afyonlar 1940 senesi Mayıs nihayetine kadar İstanbul deposuna teslim edilmiş bulunacaktır.
- b — Bu müddet zarfında getirilen afyon depoya giriş sırasile muayeneye tabi tutulacak, ince ve kabası tefrik edildikten sonra usulî daireden nümunesi alınarak tahvil ve bunu müteakip tartısı ve kat'i tesellümü yapılarak bedelleri ödenecektir.
- c — Hikemi muayene neticesinde mağşus bulunan afyonlar mübayaaya edilmeyecektir.
- d — Bu afyonlar için takdir edilen kıymet ince toplanmış olanların beher morfin derecesi «40» kırk kuruş ve kaba toplanmış olanların beher morfin derecesi «30» otuz kuruştur.
- e — İstanbul haricinde bulunan mütevassıt veya zürra ellerinde bulunan afyonlarını bizzat İstanbula getirmedikleri takdirde afyonlarının iptidai ve kat'i teslim ve tesellüm muamelesi, bedellerinin tahsil için noterden musaddak bir vekâletname ile İstanbulda münasip görecekləri bir mütemedi vekil tayin edebilirler. «3620»

Tashihi ilânı

Gazetemizin 3 Mayıs 940 tarihli nüshasının 6 ncı sayfasında intişar eden Maarif Vekilîğine aid «Tabiat Bilgisi» kitabı hakkındaki ilânın 4 üncü maddesinin birinci satırında «üç yıl süre ile » yazılacağı yerde «üç yıl süre ile » ve beşinci maddenin dördüncü satırında «yalnız bu nüshalardan birinde» yazılacağı yerde «yalnız bu müsabakalardan birinde» şeklinde yazıldığı görülmüştür. Tashihi ilân olunur.

Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliğinden:

3780 numaralı kanuna müsteniden 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden

“Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği,” Merkezi ZONGULDAKTADIR.

Birlikten kömür almak isteyen müstehliklerin 15 Mayıs 1940 tarihine kadar İstanbulda Tophanede iskele caddesinde 28 numarada ve 15 Mayıs 1940 tarihinden itibaren de doğrudan doğruya Zonguldakta SATIŞ BİRLİĞİ Merkezine müracaat etmeleri lâzımdır.

KÖMÜR SATIŞ ŞERAHİ:

- 1 — Kömür alıcılarının kömür bedelini peşinen ödemeleri şarttır.
- 2 — Kömürler Havzada F. O. B. olarak teslim edilecektir.

Telgraf adresi: ZONGULDAK - Satıkömr - Telefon: 145 ZONGULDAK

Ereğli Kömürleri İşletmesi Kömür satış şubesinden:

Ereğli kömürleri işletmesi kömür satış şubesinin bilûmum mevcudat, taahhüdât ve matlubatı bütün hukuk ve ve caibiyle 3780 numaralı kanuna müsteniden 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararı hükmüne göre teşkil edilen

Ereğli havzası kömürleri satış birliğine

devredilmiş olduğundan alâkadarların her türlü işleri için 15 Mayıs 1940 tarihinden itibaren Merkezi Zonguldakta bulunacak olan adı geçen satış birliğine müracaat etmeleri

EKZAMİN

Ekzamanın ilâdır.

Yara ve çibanlarda kullanılır. Her eczanede kutusu 50 kuruştur.

Muhasebeci Aranıyor

Karadeniz sahilinde büyük bir müessesede çalışmak üzere iyi Fransızca bilen tecrübeli bir muhasebe memuruna acelen ihtiyaç vardır. İstekilerin (A. C.) rumuzıyla ist. 176 posta kutusuna yazmaları.

Millî Saraylar Müdürlüğünden:

- 1 — Yalova kaplıcalarında yeniden inşa olunacak kâtibi umumilik binasının inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
 - 2 — İnşaatın tahmini bedeli «486760» lira «10» kuruştur.
 - 3 — Bu inşaatla müteallik avan proje ile birinci keşif cetveli fennî şartname, eksiltme şartnamesi ve mukavelename müvveddesinin birer suretleri iki buçuk lira bedel mukabilinde pazardan başka her gün Dolmabahçe Milli saraylar müdürlüğü kaleminde alınabilir.
 - 4 — Eksiltme mayısın on altıncı perşembe günü saat on beşte Milli saraylar müdürlüğü binasında yapılacaktır.
 - 5 — Muvakkat teminat «3650» lira «71» kuruştur.
- Bu paranın eksiltilmenin yapılacağı saatten bir saat evveline kadar malsandığına yazılmış bulunması lâzımdır.
- 6 — Eksiltmeye girecek olanlar Ticaret odasına kayıtlı bulunacaklar ve şimdide kadar başka yerlerde yaptıkları asgarî «40 - 50» bin lira raddesindeki inşaat işlerine dair elde ettikleri vesikalarla bu vesikaları göstermek suretille eksiltme gününden üç gün evveline kadar kontrol mimarlığından ayrıca alacakları fennî iktidar şahadetnamesini ve teminat parası makbuzunu muayyen zamandan bir saat evveline kadar şartnamede tarif edilmiş olduğu veçhile kapalı zarf içinde eksiltme hey'etine tevdi edeceklerdir. «3468»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

H. Paşa İşletme müdürlüğünün H. Paşa kısım hekimliği emrinde her gün saat 9 dan 12 ye ve 13 den 17 ye kadar bulunmak üzere kapalı bir otomobil açık eksiltme ile ve bir sene müddetle kiralanacaktır. Muhammen aylık kirası 138 liradır. Münakasa 21/5/940 salı günü saat 10 da H. Paşa gar binası dahilinde birinci işletme komisyonunda yapılacaktır. Taito olanların bildirilen gün ve saatte hazır bulunmaları. (3591)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Muhammen bedeli	Muvakkat teminatı	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi
L. K.	L. K.					
181.50	13.61	Üsküdar	Atik Valde	Osman paşa	37	Ahşap bahçeli ev
627.00	47.02		Hace Hesnahatun	Eşref efendi	4/3	"

Yukarıda cinsi ve mevkileri yazılı gayri menkullerin mülkiyeti satılmak üzere müzayedeleri (10) gün uzatılmıştır. İhaleleri 10/5/940 cumartesi günü saat 14 dedir. İstekilerin müdürlüğe müracaatları. (3592)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Ada	Parsel
526	12

Esik Hüseyinağa Yeni Kocatepe mahallesinin Feridiye sokağında eski 88 yeni 102 sayılı hanenin 1/5 hissesi mahilûlen vakıflar kanununun 44 üncü maddesi muhimbince kadastroca tesbit edilmiştir. Bu evin tasarruf iddia edenlerin alelûsul mahkemeye ve evkafa müracaatları. (3597)

Çiçek meraklılarına

Limon, Amber, Kumbularya vesair mutena çiçekler
Müracaat yeri:
Bostancı Yenimahalle deniz kenarı No. 6 köşk. Telefon: (52.198).
Fiatler mutedildir.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu
Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahillleri ve (İdrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde kat'i teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartmanı. Tel: 40534

Dr. A. Asım Onur

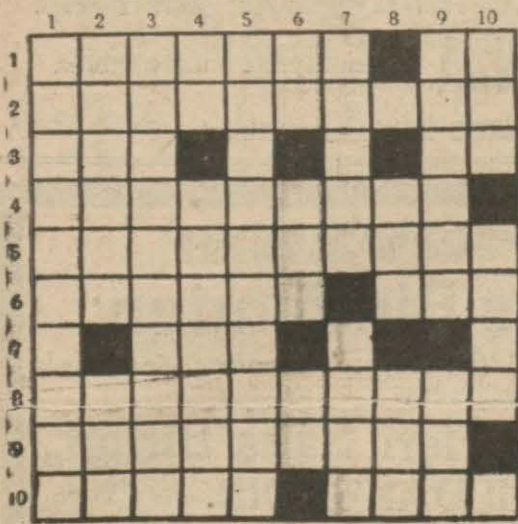
Ortaköy ŞİFA YURDU

Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın erkek her türlü hastalara açık hususi hastane Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek isteyenlere mahsus yegâne müessese. Telefon: 42221

ZAYİ — Üsküdar 41 inci ilkokuldan aldığım diplomamı İstanbul Kız lisesi yángında yandıgından yenisini alacağımдан eskisinin hükmü yoktur.

Samiye Erkutlu

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Yüksek bir askerî rütbe - Su.
- 2 — Hanesine girip eder.
- 3 — Ay - Nefi edati.
- 4 — Kuvvetle kani olmak.
- 5 — Yokluk diyarı.
- 6 — Tersî beşinci mezheptir - Valide.
- 7 — Balçık.
- 8 — Tersî bir dalrenin yarısıdır.
- 9 — Venedik sandalları.
- 10 — Gayret - Külhanbey.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Sefinenin direği.
- 2 — Emirler - Tersî yanmış kömürdür.
- 3 — Sonuna «E» gelirse sonunda demek-tir.
- 4 — Genişlik - Bayındırlık dalresinde.
- 5 — Reyâm.
- 6 — Beyaz - Ticaretin başı - Başına «K» gelirse insan tûğüdür.
- 7 — Bir defada ağza konan yiyecek mik-tarı - Sonuna «S» gelirse tüccarın top at-masıdır.
- 8 — Tavir - Birşeyin tutulacak yeri.
- 9 — Model elbise giydirilen yapma adam-Tersî bal yapar.
- 10 — Fasıla - Eşit kenar dörtgen.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

- 1 — Söylüyerek, 2 — İtaet, Mide, 3 — Teş-yietmek, 4 — Aba, Şk, Emi, 5 — Yememez-lilik, 6 — İradeli, 7 — Şimik, Krom, 8 — İlâm, Azeri, 9 — Leke, Kavun, 10 — Er, İkame.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Sıtayışile, 2 — Öteberiler, 3 — Yaşa-mamak, 4 — Ley, Edimen, 5 — İtişmek, 6 — Ekel, Aki, 7 — Emt, Zikzak, 8 — Rimeî, Re-va, 9 — Edemiyorum, 10 — Kekik, Mine.

ANAPİYOJEN

Dr. İhsan Sami

İstreptokok, istafilokok, pnömokok, kolli, Piyosianiklerin yaptığı çibân, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşidir.

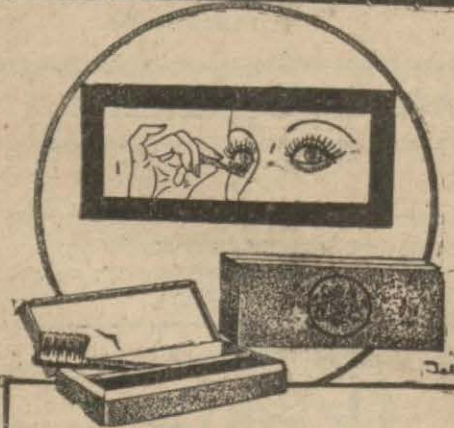

Tuvaletinizi yaparken Pudra altına daima

KREM PERTEV

sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mani olur. Yağlı ve yağsız olan tûp ve vazoları vardır.

Rimel BALSAMIN KANZUK

Gözleri yakmaz, su ile çıkmaz. Kirpikleri dökmez. Terkibindeki BALSAMIN cevheri sayesinde kirpikleri besler ve uzatır. Siyah, lacivert, kumral, yeşil, renkleri-nin bakıştaki füsunkâr cazibesi sayanı hayrettir.

Çocuk hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas 4 numara. Pazardan maada her gün saat 15 den sonra Tel: 40127

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. HER YERDE
PULLU KUTULARI İSRARLA İSTEYİNİZ

Etibank Umum Müdürlüğünden:

Çatalağı Elektrik santrali şantiyesi için sınıl şantiye muhasebesinde çalışmış tecrübeli bir muhasebeci aranmaktadır. Taliplerin tercüme halleri ile birlikte «Etibank Ankara» adresine müracaat etmeleri ilân olunur. (1932) (3434)

TÜRKİYE İŞ BANKASI

SIKI TUT SIKINTI ÇEKMEZSİN

T. İŞ. BANKASI

1940 Küçük
Carî Hesaplar
İKRAMIYE PLÂNI

1940 İKRAMIYELERİ :

1 adet 2000 liralık	=	2000.—	lira
3 » 1000 »	=	3000.—	»
6 » 500 »	=	3000.—	»
12 » 250 »	=	3000.—	»
40 » 100 »	=	4000.—	»
75 » 50 »	=	3750.—	»
210 » 25 »	=	5250.—	»

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs,
1 ağustos, 1 ikinciteşrin tarih-
lerinde yapılır.

Deniz Harp Okulu ve Lisesi Komutanlığından :

Heybeli adadaki okulumuz için iki matematik öğretmeni alınacaktır. İsteklilerin di-
lekçe ile okula müracaatları. (3372)

Bir komprime hayat karşılığıdır

En sıkışık zamanda size en büyük yardımcıdır. Kalorî, gıda, lezzet ve nefaset bakımından tatmin edici mahiyetli ve yüksek evsafı haizdir.

Mercimek, bezelya, buğday vesair çorbalık komprimele-rimizi her yerde bulabilirsiniz.

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. NURİ ÇAPA

Kuruluş tarihi: 1915

ESKİ ve YENİ ROMATİZMA
Siyatik - Lumbago - Omuz -
Arka - Bel - Diz - Kalça ve
Soğuk algınlıklarından ileri
gelen şiddetli ağrılarını

SILKO

TESKİN ve İZALE EDER.

Cenubî Amerikaya Hava Postası

Her perşembe, RIO DE JANEIRO için Romadan hareket eder ve bütün Şimalî ve Cenubî Amerika için CONDOR ve PAN - AMERICAN AIRWAYS Servisleriyle BREZİLYA'da irtibatı vardır. Linee Aeree Transcontinental İTALIANE S. A. ROME

Millî Piyango İkinci tertip planı

1 inci ÇEKİLİŞ
7 MAYIS
19402 inci ÇEKİLİŞ
7 HAZİRAN
19403 üncü ÇEKİLİŞ
7 TEMMUZ
1940

Sayı	Lira
1 ikramiye	80.000
1 "	20.000
1 "	15.000
1 "	10.000
1 "	25.000
50 (15.000)	50.000
50 (1.000)	30.000
500 (60)	20.000
500 (40)	50.000
5.000 (10)	300.000
6.059	

Sayı	Lira
1 ikramiye	100.000
1 "	20.000
1 "	15.000
1 "	10.000
1 "	25.000
50 (15.000)	50.000
50 (1.000)	30.000
500 (60)	20.000
500 (40)	50.000
5.000 (10)	320.000
6.059	

Sayı	Lira
1 ikramiye	150.000
1 "	50.000
1 "	30.000
1 "	15.000
1 "	50.000
50 (10.000)	100.000
50 (2.000)	75.000
500 (150)	50.000
500 (100)	100.000
5.000 (20)	620.000
6.059	